

Anbragt i Historien

Litteraturfortegnelse

Kilder til dansk socialforsorgs historie 1945-1980

Susanne Lindow, Jesper Vaczy Kragh,
Stine Grønbæk Jensen og Jacob Knage Rasmussen

Svendborg Museum 2014

Indhold

Faglitteratur historie	4
Anonymer	62
Museologi	62
Jubilæumsskrifter/institutionshistorie.....	65
Biografier/livshistorier	90
Børne- og ungdomshjem	90
Andre institutioner.....	94
Åndssvageforsorgen	100
Psykiatri.....	106
Generelle biografier og biografier, der dækker flere institutionstyper.....	109
Audiovisuelt materiale.....	112
Børneforsorg i almindelighed.....	112
Synshandicappede	115
Døve/hørehæmmede.....	117
Handicappede	118
Åndssvage	120
Psykiatri.....	123
Socialforsorg	126
Samtidige kilder	138
Love, Lovbekendtgørelser, Udkast til love, Lovudgivelser med kommentarer	140
Betænkninger og kommentarer til betænkninger	147
Cirkulærer og skrivelser	155
Vejledninger, regler og forordninger.....	158

Rapporter mv.....	159
Samtidige tidsskrifter.....	160
Tidsskrifter med relevante artikler	162
Tidsskrifter fra offentlige myndigheder o.l.	167
Vedr. Love, Betækning, Cirkulærer mv. henvises til:	168
Vedr. Statistik henvises til:.....	169

1. Faglitteratur historie

Faglitteratur indeholder referencer med historisk indhold inden for børneforsorg, åndssvageforsorg, psykiatri og anden særforborg. Der er medtaget specialer og upubliceret materiale. Listen er alfabetisk opstillet. Under den enkelte reference er den centrale gren eller område af socialforborgen noteret.

Der er ikke medtaget jubilæumsskrifter og biografier. Referencer vedr. disse findes på listerne vedr. disse materialetyper.

Adserballe, Hans: Frihedsberøvelse og tvang i psykiatrien, historiske og retspsykiatriske studier med særligt henblik på den danske sindssygelov af 1938. Kbh.: FADL, 1977. 962 s.

Psykiatri

Alving, Jørgen: Epilepsi – historiske aspekter, fra djævlbesættelse til ionkanaler. – *I: Handicap & samfund*. 1998; 11, s. 15-24.

Epilepsi. Psykiatri

Andersen, Danni, Henrik Egelund Nielsen: TABUKA, tidligere anbragtes bud på kvalitet i anbringelser af børn og unge. Kbh.: Forlaget Børn og Unge, 2005. 381 s.

Note: Beretninger fra børnehjemsbørn både før og efter anbringelse.

Børneforborg

Andersen, Finn: Lad os frede om disse piger, Bestyrelsen for Fredehjemms Oprettelse og Virke 1906-84. Risskov: Forlaget Oligo, 2012. 205 s.

Børneforborg. Åndssvageforborg

Andersen, Glenn: Behandlersamfundets journaler. – *I: Handicap & samfund*. 1994; 2, s. 22-24.

Note: Debatindlæg i tilknytning til Tage Kaarsteds indlæg i Politiken 1983 om bevarelse eller tilintetgørelse af skolepsykologiske rapporter.

Handicaphistorie, forskning mm.

Andersen, Lars, Poul Duedahl, Louise Kallestrup: De måske udstødte, historiens marginale eksistenser. Aalborg: Aalborg Universitetsforlag, 2005. 299 s.

Åndssvageforborg. Psykiatri. Arbejdsanstalter

Andersen, Lars Ole, Anna-Elisabeth Brade: Psykisk sygdom og psykiatri i historisk perspektiv. Kbh.: Medicinsk Historisk Museum, 1999. 2 bd.

Psykiatri

Andersen, Mie: Mødrehjælpen 1945 til 1976, en undersøgelse af de danske mødrehjælpsinstitutioners sociale hjælpeforanstaltninger med særlig henblik på uddannelseshjælp til enlige mødre. Kbh., 2003. 1 bd.

Note: Upubliceret speciale, Københavns Universitet.
Børneforsorg

Andersen Nexø, Sniff: Det rette valg, dansk abortpolitik i 1930'erne og i 1970'erne.
Kbh., 2005. 1 bd.

Note: Ph.d.-afhandling, Københavns Universitet.
Racehygiejne, socialpolitik

Andersson, Henny: En døgninstitution. Kbh.: Danmarks Lærerhøjskole, 1978. 76 bl.

Note: Kandidatopgave. Om drengehjemmet Vesterlund i Ålborg. Om dets funktion og virke set fra medarbejdernes og tre voksne "børnehjemsbørns" side.

Børneforsorg

Andresen, Carl Erik, Tinne Vammen: Ungdommens historie 1880-1950. Valby, 1991.
128 s.

Socialpolitik

Arnfred, Axel H.: Samfundet og de i lettere grad åndssvage. – *I: Ugeskrift for læger*.
1954; 116, s. 350-354.

Åndssvageforsorg

Augustesen, Rasmus B.O.: Segregering eller integrering, en undersøgelse af
undervisningspolitikken over for synshandicappede i perioden 1949-1980. Kbh.:
Københavns Universitet, 2004. 1 bd.

Note: Cand. mag. speciale bedømt 06.10.04, Københavns Universitet, Institut for
Historie.

Specialpædagogik. Synshandicappede. Blinde

Baastrup, O.: Opdragelse og undervisning af døvstumme – med kort historisk udredning.
- *I: Torsting, Einer: Opdragelse og undervisning i Danmark. BD. 1. Kbh., 1948, s. 425-
470.*

Specialpædagogik. Døve

Bak, Winnie M.: De sjællandske forældreforeninger og sterilisationsdebatten i 1930'erne
og 1940'erne. Kbh., 1997. 1 bd.

Note: Upubliceret universitetsspeciale i almen historie, 1997.

Åndssvageforsorg

Beldring, Aksel: Den kommunale døgninstitutionsforsorg i København gennem 100 år.
Kbh., 1985. 64 s.

Note: Udgivet i anledning af 100 året for åbning af den første kommunale døgninstitution
og i 25 året for stiftelsen af Foreningen af ledere ved Københavns kommunes børne- og
ungdomsinstitutioner.

Børneforsorg

Bengtsson, Steen: Handicapteoriens udvikling. – *I: Bengtsson, Steen: Princip og virkelighed, om sektoransvar i handicappolitikken*. Kbh.: Socialforskningsinstituttet, 2005. s. 61-100.

Handicaphistorie

Bengtsson, Steen, Linda Kilskou Kristensen: Særforsorgens udlægning, et litteraturstudie. Kbh.: Socialforskningsinstituttet, 2006. 93 s.

Socialforskningsinstituttet; 06:08.

Forsorg. Særforsorg

Bentsen-Bøhm, Anders: 1960'ernes psykiatriske historiografi, en analyse af Gerald N. Grobs bog "The State and the Mentally Ill" og Michel Foucaults bog "Galskabens historie" med henblik på opgøret med Whig-traditionen og skabelsen af nye teoretiske positioner i 1960'ernes psykiatri. S.l., 2008. 1 bd.

Note: Cand.mag. speciale individuelt. Bedømt 09.10.2008

Psykiatri

Bertelsen, Jørgen: Foreningens historie og den grønlandske børnesag. - *I: Grønland*. 1974; 22(1), s. 3-5.

Note: Foreningen Grønlandske Børn

Børnehjem. Børneforsorg

Beyer Petersen, Verner: De psykiatriske plejeanstalter på Djursland, Dalstrup, Råmosegård og familieplejen. Risskov: Overtaci Fonden, 2003. 126 s.

Psykiatri. Arbejdsanstalter

Beyerholm, Otto: Psykiatriens historie. Kbh.: Levin & Munksgaard, 1937. 326 s.

Psykiatri

Birkelund, Anne-Marie: Døgninstitutionen Fuglehøj 1950 – 2011, omskifteligt har det været. – *I: Koldingbogen*. 2012; 40, s. 17-33.

Note: Fra spædbørnehjem og uddannelsessted til observations- og behandlingsinstitution. Med et historisk afsnit om spædbørnehjem.

Børneforsorg

Bjerring Nielsen, Ib: Rehabilitering i nordisk perspektiv med udgangspunkt i vanføreforsorgens udvikling i de nordiske lande, udarbejdet i anledning af nedlæggelsen af foreningen "Nordisk Forening for Rehabilitering". Kbh.: Museumsforeningen for Vanføreforsorgen og Hans Knudsen Institut, 2004. 19 s.

Særforsorg. Handicaphistorie. Vanføre

Bjerring Nielsen, Ib: Det danske system, et forsøg på at afdække de tanker, der lå bag dannelsen af Samfundet og Hjemmet for Vanføre. Kbh.: Museumsforeningen for Vanføreforsorgen, 2006. 15 s.

Særforsorg. Handicaphistorie. Vanføre

Bjerrum, Merete: Psykiatri i tidens perspektiv, empiriske studier over dansk hospitalspsykiatri 1930-1990 med særlig henblik på organisatorisk og administrative forhold. Århus: Århus Universitet, 1998. 172 s.

Note: Ph.d.-afhandling, Århus.

Psykiatri

Bloch, Vibeke: Taleforsorgen. - *I: Handicaphistorie*. 1989; 3, s. 83-112.

Note: Artikel om taleforsorgen fra oprettelsen i 1898 til 1988

Talehandicappede. Handicaphistorie

Boje, Andreas: Tilbageblik. - *I: Børnesagens tidende*. 1955; 50, s. 1-4.

Note: Om dansk børneforsorg.

Boje, Andreas: Et tilbageblik på drøftelsen af børneværns-institutioners opbygning og virkemåde. - *I: Børnesagens tidende*. 1956; 51, s. 133-149

Børneforsorg

Bolwig, Tom: Somatiske behandlinger i 1930'erne. - *I: RH: Psykiatrisk Afdeling O, 1934-1984*.

Kbh.: Rigshospitalet, 1984. s. 33-38.

Psykiatri

Bolwig, Tom: Historical aspects of Danish psychiatry. - *I: Nordic journal of psychiatry*. 2011; 65, s. 2-9.

Psykiatri

Bomholt, Julius: Ved socialreformens 25 års jubilæum. - *I: Socialt tidsskrift*. 1958; 34, s. 271-275.

Forsorg

Bonfils, Inge S.: Historiske spor og nutidige udfordringer i handicappolitikken. - *I: Bengtsson, Steen, Inge S. Bonfils, Leif Olsen: Handicap, kvalitetsudvikling og brugerinddragelse*. Kbh.: AKF, 2003.

Handicaphistorie

Bonfils, Inge S.: Handicapforståelser mellem teori, erfaring og virkelighed. Kbh.:

Akademisk Forlag, 2014. 323 s.

Handicaphistorie

Borch, Christian: Kriminalitet og magt, kriminalitetsopfattelser i det 20. århundrede.

Kbh.: Politisk Revy, 2005. 248 s.

Note: Undersøgelse af kriminalitetsopfattelsernes udvikling i Danmark i det 20. århundrede.

Psykiatri. Kriminologi

Borch, Christian: Samfundets forsvar mod kriminelle, træk af den kliniske kriminologis historie i Danmark. - *I: Brinkmann, Svend, Peter Triantafillou: Psykens historier i*

Danmark, om forståelse og styring af sjælelivet. Frederiksberg: Samfundslitteratur, 2008. s. 97-120.

Psykiatri. Psykologi. Kriminologi

Brinkmann, Svend, Triantafillou, Peter: *Psykens historier i Danmark, om forståelsen og styringen af sjælelivet.* Frederiksberg: Samfundslitteratur, 2008. 220 s.

Psykiatri

Broager, K., Ole E. Mortensen, Olaf Suviranta: *Hvis man ikke kan se og høre, må man føle - om døvblinde, punktskrift og information.* Kbh.: Foreningen Danske Døvblinde, 2001. 8 s.

Note: Om døvblindes historie i Danmark med særligt fokus på døvblindes adgang til information.

Synshandicappede. Handicaphistorie.

Broberg, Gunnar, Niels Roll-Hansen: *Eugenics and the welfare state, Policy in Denmark, Sweden, Norway, and Finland.* East Lansing: Michigan State University Press, 1996. 294 s.

Racehygiejne/Sterilisation. Åndssvageforsorg

Bryd Pedersen, Peter, Johannes Nielsen, Eddie Danielsen: *Psykiatriens historie fra middelalderen til 2002.* Risskov: Overtaci Fonden, 2003. 59 s.

Note: Fortælling om psykiatriens historie gennem udvalgte temaer med afsæt i den enkelte psykisk syge og det omgivende samfunds håndtering af psykisk sygdom.

Psykiatri

Bryderup, Inge M.: *Børnelove og socialpædagogik gennem 100 år.* Århus: Klim, 2005. 463 s.

Børneforsorg

Bryderup, Inge M.: *Socialpolitikens indflydelse på socialpædagogikkens udvikling - fra tvangsfjernelser til kontraktstyring. - I: Jensen, Knud and Niels Rosendal Jensen: Staten og den institutionelle pædagogik.* Kbh.: Danmarks Pædagogiske Universitets Forlag, 2007. s. 73-106.

Børneforsorg. Socialpolitik. Socialpædagogik.

Bryld, Tine: *De ikke egnede, kronik. - I: Politiken.* 2008, 26. august.

Note: Om de grønlandske psykisk udviklingshæmmede, der blev sendt ned til Danmark.

Åndssvageforsorg

Bryld, Tine: *I den bedste mening.* Kbh.: Gyldendal, 2010. 268 s.

Note: Beretninger fra 22 grønlandere, der som børn blev fjernet fra deres familier.

Børneforsorg

Bryld, Tine, Thorkild Høyer, Benny Lihme: *Nedsendt - i mangel af bedre.* Kbh.: 2010. 142 s.

Børneforsorg

Bugge, G. N.: Børnesanatorier og børnehjem samt anden privat forsorg for grønlandske børn i tiden 1920-1965. - *I: Grønland*. 1966, s. 257-274.
Børnehjem. Børneforsorg

Bundesen, Peter, Lars Skov Henriksen, Anja Jørgensen: Kristelig Forening til Bistand for Børn og Unge, fra pionerfilantropi til offentlig serviceleverandør. - *I: Bundesen, Peter, Lars Skov Henriksen, Anja Jørgensen: Filantropi, selvhjælp og interesseorganisering, frivillige organisationer i dansk socialpolitik 1849-1990'erne*. Odense: Odense Universitetsforlag, 2001. s. 162-191.
Børneforsorg.

Bundesen, Peter, Lars Skov Henriksen, Anja Jørgensen: Danske Døves Landsforbund og Landsforeningen for Bedre Hørelse, de danske døve- og hørehandicapforeningers udvikling. - *I: Bundesen, Peter, Lars Skov Henriksen, Anja Jørgensen: Filantropi, selvhjælp og interesseorganisering, frivillige organisationer i dansk socialpolitik 1849-1990'erne*. Odense: Odense Universitetsforlag, 2001. s. 261-286.
Døve.

Bundesen, Peter, Lars Skov Henriksen, Anja Jørgensen: Filantropi, selvhjælp og interesseorganisering, frivillige organisationer i dansk socialpolitik 1840-1990'erne. Odense: Odense Universitetsforlag, 2001. 447 s.
Særforsorg. Forsorgsinstitutioner. Psykiatri

Buttenschøn, Jørgen: Da de udviklingshæmmedes seksualitet blev anerkendt. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2003; 9, s. 121-159.
Note: Om de kampe, der skulle til for at få anerkendt udviklingshæmmedes seksualitet.
Åndssvageforsorg

Bøje Larsen, Erik: Det ondes forklaring, Max Schmidt og hans rolle i retsopgøret. Kbh., 2008.
Note: Cand.mag. speciale, bedømmelsesdato 29.02.08
Psykiatri

Cederstam, Greta M.: Vägen till människovärden, några dag ur nordisk handikaphistoria åren 1945-1985. Vällingby: Nordiska Nämnden för Handikappfrågor NNH, 1990. 160 s.
Handicaphistorie

Christensen, Bjørn: Socialrådgivning i særforsorgen, historie, udlægning, fremtiden. Kbh., 1979. 64 s.
Særforsorg

Christensen, Jeanne G.: Blind people and their living conditions in 18-Century Denmark. - *I: Handicap & samfund*. 1997; 8, s. 115-119.
Note: Foredrag holdt på den internationale konference "The blind in the history – the history of the blind" Copenhagen 1996.
Synshandicappede. Handicaphistorie

Christiansen, Niels F.: Racehygiejne og socialpolitik, indlæg ex auditorio ved Lene Kochs forsvar den 15. september 2000 af afhandlingerne "Racehygiejne i Danmark 1920-56" (1996) og "Tvangssterilisation i Danmark 1929-67" (2000). - **I: Bibliotek for læger.** 2001; 193(3), s. 199-209. Racehygiejne/Sterilisation. Åndssvageforsorg

Dahlin, Ulrik: Om at rode i fortiden, når de ansvarlige er døde. - **I: Information.** 2011. 18.oktober.

Note: Hvorfor gjorde de andre voksne ikke noget? Det spørgsmål trænger sig på hos børnehjemsbørn, der i 1960'erne og 1970'erne har været udsat for seksuelle overgreb på Skorpeskolen.

Børneforsorg

Dalby, Louise: Retledte drenge? Filantropi og opdragelse på opdragelsesanstalten Bøgildgård 1830-1900. Viborg: Landsarkivet for Nørrejylland, 2002. 180 s. Børneforsorg. Børnehjem

Danielsen, Eddie: Den europæiske forbindelse, Harald Selmer og de danske helbredelsesanstalter. Risskov: Museum Ovarfati, 2011. 46 s.

Note: Bogen giver et kortfattet signalement af nogle vigtige år i dansk psykiatri omkring midten af atthundredetallet. Udgangspunktet er lægen Harald Selmers europæiske, psykiatriske dannelsesrejse/studierejse til en række sindssygeanstalter, vinteren 1847-1848.

Psykiatri

De Coninck-Smith, Ning: Barndom og arkitektur, rum til danske børn igennem 300 år. Århus: Klim, 2011. 269 s.

Note: Gennem mange eksempler beskrives sociologiske, etnologiske og arkitektoniske vinkler på byggeri af forskellige institutionstyper til børn gennem 300 år.

Børneforsorg

Duedahl, Poul: Raceantropologi i Danmark 1837-1949, en undersøgelse af om dansk antropologisk forskning har legitimeret racediskrimination. Odense: Syddansk Universitet, 2001. 200 s.

Note: Speciale

Racehygiejne

Dupont, Annalise: Journalen i lægens praksis, en kort historisk udredning. - **I: Handicaphistorie.** 1987; 1, s. 121-123.

Note: Temaartikel: Journaler som handicaphistorisk kildemateriale
Handicaphistorie, forskning mm.

Dupont, Annalise: Hvad betyder destruktion/arkivering for forskningen? - **I: Handicap & samfund.** 1994; 2, s. 25-26

Note: Debatindlæg om hvilke konsekvenser det har for forskning, når materiale destrueres.

Handicaphistorie, forskning mm.

Dupont Annalise: Det danske psykiatriske centralregisters historie. – *I: Bibliotek for læger*. 2001; 193(2), s. 166 - 173.
Psykiatri

Ebsen, Frank, Signe Hald Andersen: Foranstaltninger for udsatte børn i Danmark, historisk oprindelse og den seneste udvikling. – *I: Hald Andersen, Signe: Når man anbringer et barn, baggrund, stabilitet i anbringelsen og det videre liv*. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2010. s. 13-41.
Note: Bygger på registerdata primært perioden efter 1982.
Børneforsorg.

Ebsen, Frank: Vejen til nutidens børneopfattelse. - *I: Social politik*. 2010; 6, s. 7-11.
Børneforsorg

Ebsen, Frank: Udsat til børneforsorg, om etablering af familiepleje, børneanstalter og indsats i hjemmet for udsatte børn i Danmark. Lund: Socialhögskolan, Lunds universitet, 2012. 290 s.
Note: Undersøgelse af børneforsorgens opkomst og etablering som en del af samfundet og som en omfattende offentlig virksomhed. Disputats

Egekvist, Halvor: Skolehjem, historien om tre store anstaltsskolehjem. – *I: Egekvist, Halvor: Fra Gamle Bakkehus til grønne skoler*. Frederiksberg: S.Å.-Materialer, 1982. s. 235-280.
Åndssvageforsorg

Egelund, Niels: Specialklasser – noget nyt - noget der bør forsvinde - noget der kommer igen? et århundredes udvikling. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2000; 2, s. 40-51.
Specialpædagogik

Egelund, Niels: Tillykke med de 100 år, om specialklasser og undervisning af elever med særlige behov. – *I: Specialpædagogik*. 2000; 20(5), s. 9-18.
Specialpædagogik

Egelund, Tine: Dansk sociallovgivning om børn i (næsten) 300 år. S.l., 1992.
Note: Upubliceret opgave fra Lunds Universitet.
Børneforsorg

Egelund, Tine, Anne-Dorthe Hestbæk: Anbringelse af børn og unge uden for hjemmet, en forskningsoversigt. Kbh.: Socialforskningsinstituttet, 2003. 402 s.
Note: Primært resultater fra de seneste årtiers forskning, men også tidligere.
Børneforsorg

Egelund, Tine: Sammenbrud i anbringelser, en forskningsmæssig belysning. Kbh.: Socialforskningsinstituttet, 2006. 79 s.
Børneforsorg

Ejlers, Erik: Fra anstalt til bofællesskab, Åndssvageforsorgens bygningshistorie 1855-1990, en skitse. Kbh.: Chr. Ejlers Forlag, 1994. 103 s. Handicap & samfund; nr. 4. Åndssvageforsorg

Ejlers, Erik: Åndssvageforsorgens bygningshistorie 1855-1980. - *I: Handicap & samfund*. 1994; 3, s.143-160

Note: Fra Gl. Bakkehus til Lillemosegaard og Børnehospitalet i Vangede. Foredrag holdt på den handicaphistoriske konference i Gilleleje oktober 1993 "Det gode liv". Åndssvageforsorg.

Ellebæk, Elise: Sansetræning. - *I: Handicaphistorie*. 1989; 3, s. 113-124.

Note: Sansetræning og undervisning af blinde i perioden 1811-1960'erne, med hovedvægt på Blindeinstituttet på Refnæs
Blinde. Synshandicappede

Ellehammer Andersen, Svend: Det blev mit privilegium, redaktøren interviewer formanden. - *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 13-34.

Note: Formandens holdninger og motivationer
Handicaphistorie. Synshandicappede

Ellehammer Andersen, Svend, Valdemar Påske: Svagsynsundervisning i Danmark 1922-87. - *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 98-114.

Note: Om undervisningen af synshandicappede i perioden 1811-1987 med fokus på det 20. årh.
Blinde. Handicaphistorie. Synshandicappede

Ellehammer Andersen, Svend, N. E. Bank-Mikkelsen: Det man vil, det kan man - når man bare gør det, redaktøren interviewer N.E. Bank-Mikkelsen. - *I: Handicaphistorie*. 1988; 2, s. 13-48.

Note: Interview med formanden for åndssvageforsorgen om hans liv og holdninger
Åndssvageforsorg

Ellehammer Andersen, Svend, Svend Jensen: Hjælp handicappede til at kræve deres ret, Svend Ellehammer interviewer Svend Jensen. - *I: Handicaphistorie*. 1989; 3, s. 13-36.

Note: Interview med formanden for De Samvirkende Invalideorganisationer
Handicaphistorie

Ellehammer Andersen, Svend, Ole Elstrup Rasmussen: Hvorfor handicaphistorie og hvad må der gøres? - *I: Handicaphistorie*. 1989; 3, s. 37-46.

Handicaphistorie, forskning mm.

Elstrup Rasmussen, Ole: Solbakken - en institution i konstant udvikling, interview med Karsten Torst Pedersen. - *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 9-24.

Note: Interview med forstanderen på Solbakken, som blev oprettet i 1940.
Børneforsorg

Elvekjær, Ove: Svaneparkens historie. Birkerød: Søtoftegård, 2001. 47 s.
Åndssvageforsorg

Elvekjær, Ove: Ebberøds historie. Kbh.: Actum Forlag, 2006. 50 s.

Note: Opdateret udgave af Svaneparkens historie, 2001.

http://www.ebberoed.dk/6storage/524/2/ove_elvekjaer_ebberoeds_historie.pdf

Åndssvageforsorg

Eriksen, Henning: Noter til blindes historie. Kbh.: Socialstyrelsen, 2011. 290 s.

Netdokument:

http://www.google.dk/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&ved=0CCQOFjAB&url=http%3A%2F%2Fwww.socialstyrelsen.dk%2Fhandicap%2Fsynshandicap%2Ffiler%2Fnoter-om-blindes-histore_henning-eriksen_2011-doc&ei=irKrVOejHcPnygP5xoHwDQ&usg=AFQjCNE90YVcAMm4Y7DabOlbLBQhVtwLfA

Synshandicappede. Blinde

Erlandsen, Torsten: Socialpædagogikkens udvikling i Danmark i det 20. århundrede.

Kbh., 2003.

Note: Speciale Danmarks Pædagogiske Universitet.

Specialpædagogik

Ersted Møller, Dan: Fra internering til rehabilitering. – *I: Rønn, Edith M., Inger Hartby: Det forrykte menneske, den psykisk syge i historien ca. 1830-1980.* Ebeltoft:

Skippershoved, 2006. s. 125-152.

Note: Primært om Viborg Sindssygeanstalt.

Netdokument:

<http://www.viborgmuseum.dk/data/imagenanager/pdf/frainterningtilrehabilitering.pdf>

Psykiatri

Esbersen, Anne: Tidsubestemte domme, en undersøgelse af straffelovens særforanstaltninger for mentalt retarderede lovovertrædere. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift.* 2006; 16, s.

Note: Om handicappedes specielt udviklingshæmmedes status ift. Loven.

Åndssvageforsorg. Kriminologi

Eyben, Finn E. v.: Tvang og folkesundhed, opposition ex auditorio i forbindelse med disputatsforsvaret den 15. september 2000 for forskningslektor, cand.mag. Lene Koch. -

I: Bibliotek for læger. 2001; 193(3), s. 110-216.

Racehygiejne/Sterilisation. Åndssvageforsorg

Fabricius Møller, Jes: Biologi, medicin og socialpolitik, bemærkninger til Lene Kochs disputats om racehygiejne og sterilisationer i Danmark, revideret udgave af opposition ex auditorio, den 15. september 2000. - *I: Bibliotek for læger.* 2001; 193(3), s. 217-225.

Racehygiejne/Sterilisation. Åndssvageforsorg

Fabricius Møller, Jes: Socialistisk eugenik. – *I: Arbejderhistorie.* 2002; 1, s. 1-15.

Racehygiejne/Sterilisation. Åndssvageforsorg

Fabricius Møller, Jes: *Biologismer, naturvidenskab og politik 1850-1930*. Kbh.: Københavns Universitet, 2003. 299 s.

Note: Ph.d.-afhandling, Institut for Historie Københavns Universitet.

Racehygiejne. Psykiatri

Fastrup, Trine: *Afgrænsning af ufornuften, fra dårekiste til terapeutisk anstalt - udviklingen af den psykiatriske anstalt for afsindige i den første halvdel af 1800-tallet i Danmark*. Kbh., 2002.

Note: Cand.mag. speciale bedømt 30.05.02

Psykiatri

Faye Jacobsen, Anette: *Kontrol og demokrati, træk af dansk børneforsorgs historie 1933 - 1958*. - *I: Historisk tidsskrift række 4*. 1989; 15(2), s. 255-282.

Note: Omtaler bl.a. debatten i aviser og fagblade om forholdene for anbragte børn og unge. En debat De samvirkende Forældreforeninger var med til at starte.

Børneforsorg

Faye Jacobsen, Anette: *En gang om året fik vi et blødkogt æg*. - *I: Økonomaen*. 1989; 67(3), s. 4-8.

Note: Om mad og måltider på opdragelsesinstitutioner - fra århundredeskiftet og frem til ca. 1960

Børnehjem. Børneforsorg

Faye Jacobsen, Anette: *Dansk børneforsorg under forvandling 1933- 1958*. - *I: Ohrlander, K.: Barnhus – Områdningsanstalter, barnhem, idiotanstalter, oppfostringsanstalter i Norden från 1700-talet till våre dagar*. Kristianstad: Allmänna Barnhuset, 1991. 245 s.

Børneforsorg

Fedders L.: *Er ADHD nutidens psykopati? - interview med Jennie Sejr Junghans*. - *I: Videnskab.dk online*, 2013-01-06.

Note: Nyt speciale undersøger for første gang børnepsykiatriens historie.

<http://videnskab.dk/krop-sundhed/er-adhd-nutidens-psykopati>

Børnepsykiatri. Psykiatri

Fibiger, Steen: *Aktuelle danske synspunkter på stammen i historisk perspektiv*. - *I: Dansk audiologopædi*. 1990; 26(4), s. 106-114.

Talehandicappede

Fibiger, Steen: *Baggrunden for den talepædagogiske uddannelse*. - *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 39-48.

Note: Artiklen er baseret på forfatterens Ph.d.-afhandling: *Stammen i historisk og komparativ belysning*.

Talehandicappede

Fibiger, Steen: Stamning i ljust av samhällets allmänna utveckling. - *I: Handicap & samfund.* 1997; 9, s. 62-72.

Talehandicappede

Fibiger, Steen: Eugenik og talelidelser. - *I: Handicap & samfund.* 1998; 10, s. 68-87.

Note: Dette nummer af tidsskriftet er et festskrift til Birgit Kirkebæk.

Handicaphistorie. Racehygiejne. Talehandicappede

Fibiger, Steen: Talepædagogik i historisk belysning. - *I: Skolehistorie, handicaphistorie, idéhistorie, et nyhedsbrev tilegnet Ingrid Markussen. Kbh., 1998, s. 92-100.*

Talehandicappede

Fibiger, Steen: Audiologopædien i Danmark frem mod år 2023. - *I: Dansk audiologopædi.* 1998; 34(1), s. 11-17.

Talehandicappede

Fibiger, Steen: Talepædagogikkens rolle i skolens specialundervisning. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift.* 2000; 2, s. 75-87.

Talehandicappede

Fibiger, Steen: Revselse på Statens Institut for Talelidende i årene indtil 1915. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift.* 2001; 4, s. 78-90.

Note: Kommissionsdomstolssag om overgreb på børn på Statens Taleinstitut.

Talehandicappede

Fibiger, Steen: Nye handicapgrupper, intelligensmåling og en fælles abnormlæreruddannelse, belyst ud fra 7. nordiske møde for abnormsaken i Trondhjem 7.-10. juli 1926. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift.* 2001; 6, s. 102-123.

Handicaphistorie

Fibiger, Steen: Talepædagogisk Forening i Danmark, verdens ældste talepædagogiske forening. - *I: Dansk audiologopædi.* 2007; 43(4), s. 13-19.

Note: Bearbejdet udgave af et foredrag holdt på den 5. nordiske konference om handicaphistorie, Sverige 2004

Handicaphistorie. Talehandicappede

Fibiger, Steen: Mine 60 år sammen med taleforsorgen. - *I: Dansk audiologopædi.* 2011; 47(1), s. 11-22.

Note: Om Statens Institut for Talelidende.

Talehandicappede

Fog, Rasmus: Sct. Hans Hospital - træk af det ældste danske psykiatriske hospitals historie. - *I: Bibliotek for læger.* 1995; 187(2), s. 79-102.

Psykiatri

Fogt, Jan: Freud i københavnsk psykiatri 1900-1950. - *I: Söderqvist, Thomas: Videnskabernes København.* Roskilde: Roskilde Universitetsforlag, 1998. s. 83-98.

Psykiatri

Friehling, Jørgen: Blinde-døve forsoagen i Danmark. Århus, 1970. 37 s.
Handicaphistorie. Døve. Synshandicappede

Friis, Birthe E.: Gamle Bakkehus-elever gennem en årrække, en efterundersøgelse af elever udskrevet fra Skolehjemmet på Gamle Bakkehus i årene 1937-1946. Statistisk bistand ved Kirsten Rudfeld. Kbh., 1963. 157 s.
Åndssvageforsorg

Friis, Birthe E.: Pleje- og omsorgspersonale i den danske åndssvageforsorg i 1900-tallet, et rids. - *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 49-62.

Note: Om lovgivningen inden for åndssvageforsorgen og uddannelsen af personale og socialpædagoger i perioden 1902 - ca. 1978.

Åndssvageforsorg

Froestad, Jan: Utformningen av en særegen dansk døvepedagogikk i siste del av forrige århundre. - *I: Nordisk tidsskrift for spesialpedagogikk*. 1998; 76(4), s. 240-271.

Døve. Hørehandicappede

Froestad, Jan, Eva Simonsen: Innflytelsen af eugenikken, ytviklingen av omsorg for åndssvake i Skandinavia i mellomkrigstiden. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2001; 6, s. 156-192.

Note: Om eugenikkens påvirkning af synet på og behandling af åndssvaghed i Danmark, Norge og Sverige.

Racehygiejne. Åndssvageforsorg

Garde, Karin: Hvor blev kønnet af? hvad stiller psykiaterne op med skismaet lighed og forskel. - *I: Bibliotek for læger*. 2009; 201(4), s. 399-412.

Psykiatri

Garde, Karin: En vandring i Sct. Hans Hospitals Museum. - *I: Årbog. Historisk Samfund for Roskilde Amt*. 2011; s. 57-70.

Note: Tilblivelsen af Sct. Hans Hospitals Museum og psykiatriens "fødsel" som medicinsk disciplin for 200 år siden, samt de psykiatriske patienters kunst.

Psykiatri

Gardshorn Mikkelsen, Enna: Nedsendelser, etnologisk analyse af praksissen med at sende færøske åndssvage ned til åndssvageanstalter i Danmark i perioden 1897 til 1973. Kbh., 2007.

Note: Speciale i historie, Københavns Universitet.

Åndssvageforsorg

Gejl, Ib: Byens børn - Århusbørn i lys og skygge. Århus: Århus Byhistoriske Udvalg, 1983. 176 s.

Børneforsorg

Gerner Nielsen, Thor: Afløserne for fattiggårde og arbejdsanstalter. - *I: Danmarks amtsråd*. 1978; 9(1), s. 6-8.

Arbejdsanstalter

Godsk Hansen, Louise: De autonome, en analyse af forholdet mellem motiv og effekt af retningslinjerne for fosterdiagnostik fra 2004. Kbh., 2010. 1 bd.

Note: Speciale i historie, Københavns Universitet.

Åndssvageforsorg. Racehygiejne

Graugaard, Christian: Professor Sands høns, om sexualbiologi i mellemkrigstidens Danmark. Kbh., 1997. 166 s.

Note: Ph.d. afhandling, Københavns Universitet.

Racehygiejne. Psykiatri. Åndssvageforsorg

Graugaard, Christian: Kastrationsloven af 1929 - videnskab, samfund og etik. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2002; 7, s. 93-102.

Racehygiejne/Sterilisation. Åndssvageforsorg

Graugaard, Christian, Frode Krarup: For hundrede år siden ... Nogle bemærkninger om associationsundersøgelser. - *I: Bibliotek for læger*. 2007; 199(1), s. 68-85.

Note: Om Frode Krarups artikel "Nogle bemærkninger om associationsundersøgelser" fra 1907 med et genoptryk af artiklen.

Psykiatri

Greve Hansen, Mette: Forsørgelses- og Tvangsarbejdsanstalten i Ålborg 1893-1963, fra genopdragelse til resocialisering. Århus: Aarhus Universitet, 2002. 108 s.

Note: Speciale, Aarhus Universitet ca. 2002.

Netdokument:

http://dendigitalebyport.byhistorie.dk/bibliografi/dokumenter/speciale_pdf.pdf

Arbejdsanstalter

Grothe Nielsen, Beth: Anstaltbørn og børneanstalter gennem 400 år. Holte, 1986. 212 s.
Børneforsorg

Grothe Nielsen, Beth: Drivhuse for vantrivninger - opbevaring med kvalificeret tilsyn? Om døgninstitutioner for børn og unge gennem 400 år. - *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 85-98.

Note: Et overordnet billede af børneforsorgen i perioden 1600-1980'erne.

Børneforsorg

Grothe Nielsen, Beth: Fire hundrede år med børneinstitutioner, hensigten opnås sjældent. - *I: Sygeplejersken*. 1987; 87 (11), s. 4-9.

Børneforsorg

Grouleff Poulsen, Pernille: De fattige forbrydere på Sundholm. - *I: Historiske meddelelser om København, årbog*. 2003, s. 91-109.

Arbejdsanstalter. Forsorg

Grønbæk Jensen, Stine, Marie L. Knigge: Forvist til forsorg, grønlandere med handicap nedsendt til Danmark. Assens: Forlaget Udvikling, 2008. 137 s.

Handicaphistorie. Åndssvageforsorg

Grønbæk Jensen, Stine, Tine Bryld: Grønlandske handicappede anbragt i Danmark siden 1950'erne. - *I: Information*. 2010. 8. september, s. 1-3.

Note: Emil Rottbøll interviewer Stine Grønbæk Jensen og Tine Bryld om de mange børn der blev og bliver sendt på institutioner i Danmark.

Handicaphistorie. Åndssvageforsorg

Grønbæk Jensen, Stine: Egnen til Andersvænge. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2011; 26, s. 82-94.

Note: Om anbringelse af åndssvage, grønlandske børn på institutionen Andersvænge i 1960'erne og om de lægefaglige vurderinger og samfundsmæssige ændringer, der lå til grund for nedsendelserne.

Åndssvageforsorg

Grønbæk Jensen, Stine: ” ... det var de fandeme strenge med”. Anbragtes fortællinger om seksualitet på institutioner under åndssvageforsorgen i 1950'erne og 1960'erne. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 89-110.

Note: Interview med handicappede. Primært beretninger fra 1950'erne og 1960'erne. Desuden om brug af fortællinger og interviews i historievidenskaben.

Åndssvageforsorg

Gudman, Sven, Asger Holm: Døveundervisning i Danmark 1807 – 1982, med et tillæg om voksne døve. Kbh.: Døvehistorisk Selskab, 1983. 245 s.
Specialpædagogik. Døve

Gudman, Sven, Karvig Rasmussen: Et kig ind på Arbejdshjemmet for Døvstumme Piger. - *I: Handicaphistorie*. 1990; 4, s.53-64.

Note: Om et arbejdshjem for døvstumme piger, ca. 1869 til et stykke ind i 1900-tallet.

Gudman, Sven, Ole Elstrup Rasmussen: Gartner og forbundsmand, interview med Viggo Marker. - *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 63-72.

Note: Interview med Viggo Marker, som var gartner på Andersvænge fra 1940 og senere forbundsformand for åndssvageforsorgen. Interviewet er udformet som en historisk artikel med et institutionelt sigte.

Åndssvageforsorg

Gudman, Sven: Kan vi være behandlersamfundet bekendt? - *I: Handicap & samfund*. 1994; 2, s.17-21.

Note: Interview med fhv. styrelsesschef Ole Høeg om behandlersamfundet og det at arkivere personlige oplysninger om folk. Omhandler 1950'erne – 1970'erne.

Handicaphistorie

Gudman, Sven: Om døveundervisning i Danmark. - *I: Kirkebæk, Birgit, Ingrid Markussen: Livshistorien*. Kbh., 1996, s. 86-90. Handicaphistoriske tekster; 2.
Specialpædagogik. Døve

Gudmand-Høyer, Marius: Stemningssindssygdommenes historie i det 19. århundrede, om tydingen af melankolien og manien som bipolære stemningslidelser i dansk sammenhæng under hensyn til dannelsen af moderne følelselivs relative autonomi, en problematiserings- og erfaringsanalytisk undersøgelse. Kbh.: CBS, 2013. 2 bd.

Note: Ph.d.-afhandling CBS.

Psykiatri

Gustavsén, Lone: Indsigt i børnehjem. Holte: Flachs, 1998. 48 s.

Note: "Fra børneforsorgens historie" og om Nærumgård.

Børneforsorg.

Hagen Madsen, Svend, Jette Ravn, Jesper Himmelstrup: Børnepsykiatrien i Risskov gennem 50 år, 1958 - 2008. Risskov: Region Midtjylland, 2008. 72 s.

Børnepsykiatri

Hald Andersen, Signe: Når man anbringer et barn, baggrund, stabilitet i anbringelsen og det videre liv. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2010. 201 s.

Note: Med historisk afsnit.

Børneforsorg

Halvorsen, Kåre: Uddannelsestraditioner inden for socialpædagogik i historisk perspektiv. – *I: Halvorsen, Kåre, Søren Gytz Olesen: Socialpædagogik i Grønland*. Ilulissat: Socialpædagogisk Seminarium, 2012. s. 8-28.

Note: Socialpædagogikkens og socialpædagoguddannelsens udvikling i en nordisk og grønlandsk sammenhæng.

Socialpædagogik

Hamre, Bjørn: Den syge skal kunne lugte kaffen i huset! – om privat forsorg for epileptikere og sindssyge i Danmark i begyndelsen af 1900-tallet. – *I: Handicap & samfund*. 1997; 9, s. 154-171.

Note: Om Kolonien Filadelfia i perioden ca. 1896 til 1930'erne. Foredrag holdt på den 3. Nordiske handicaphistoriske konference, Helsingfors 1996.

Epilepsi. Psykiatri

Hamre, Bjørn: Syge må plejes med kærlighed, Kolonien Filadelfia 1897-1997, om Kolonien Filadelfia, hospital for epileptikere og sindslidende, skabt på et kristent grundlag af pioneren Adolph Sell. Dianalund, 1997. 192 s.

Epilepsi. Psykiatri

Hamre, Bjørn: Disse samfundets stedbørn. Fra månesyge og djævlbesættelser til social forsorg og antiepileptika. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2001; 6, s. 82-101.

Om opfattelsen af epilepsi og epileptikere op gennem historien, med fokus på Kolonien Filadelfia.

Epilepsi. Psykiatri

Hamre, Bjørn: Organismetanken, et socialpædagogisk pionerarbejde anno 1897. – *I: Vera*. 2001; 14, s. 14-27.

Note: Om Kolonien Filadelfia, der skulle forbedre forholdene for mennesker med epilepsi og psykisk syge.
Epilepsi. Psykiatri

Hamre, Bjørn: Potentialitet og optimering i skolen, problemforståelser og forskelssætninger af elever, en nutidshistorisk analyse. Århus: AU, 2012. 260 s.

Note: Ph.d.-afhandling Århus Universitet.
Børneforsorg

Hamre, Bjørn: Den yderste halespids, bekymring om dispositiv i skolens problemforståelser og forskelssætninger. – *I: Uddannelseshistorie*. 2012, s. 70-94.

Note: Om problemforståelser og forskelssætninger i perioden 1930 til 1945 i forhold til børn som befandt sig ”i den yderste halespids”.
Børneforsorg

Hansen, Bent S.: Eugenik i Danmark - den bløde mellemvej. - *I: Niche*. 1984; 5(2), s. 85-102. Racehygiejne. Åndssvageforsorg

Hansen, Bent S.: Something rotten in the state of Denmark, eugenics and the ascent of the welfare state. – *I: Broberg, Gunnar and N. R. Hansen: Eugenics and the welfare state, Norway, Sweden, Denmark and Finland. Rev. paperback udg.* East Lansing: Michigan University Press, 2005. s. 9-76.

Racehygiejne. Åndssvageforsorg

Hansen, Doris: Foranstaltninger for handicappede børn i første halvdel af det 20. århundrede, set fra Færøerne – et selvstyrende område i det danske rige. - *I:*

Handicaphistorisk tidsskrift. 2001; 4, s. 64-81.

Note: Om de færøske handicappedes muligheder for behandling. Behandlingen foregik i Danmark, og det havde omkostninger for familierne.

Handicaphistorie. Åndssvageforsorg

Hansen, Hans C.: De glemte, nye perspektiver på udviklingshæmning og socialt netværk. Assens: Forlaget Udvikling, 2002. 169 s.

Åndssvageforsorg

Hansen, Hans C.: Dengang man brugte nedstryger til at realisere normaliseringsprincippet. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 46-57.

Note: Om hvordan tankerne om normalisering blev inkorporeret i 1970'erne og fremefter belyst gennem forfatterens erindringer fra hans ansættelse i åndssvageforsorgen i samme periode.

Åndssvageforsorg

Hansen, J. S.: Efterundersøgelse af udskrevne elever. S.l.,1967.

Note: Årsopgave fra børneforsorgens fortsættelsesseminarium. Efterundersøgelsen omfatter 61 elever fra skolehjemmet Kokkedal, udskrevet i årene 1957/65. Upubliceret.
Børneforsorg

Hansen, Jørgen: Integrationens fødsel. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2000; 2, s. 68-74.
Specialpædagogik

Hansen, Jørgen: Normaliseringsideologien, Niels Erik Bank-Mikkelsens enkle, men uhyre vigtige budskab. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 11-23.

Note: Om normaliseringsbegrebets udvikling i Danmark fra 1950'erne og frem.
Særforsorg

Hansen, Margit: Minder fra elevtiden på Andersvænge. - *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 73-78.

Note: Fortatteren beskriver sin elevtid på Andersvænge, som hun kom til i 1940.
Åndssvageforsorg

Hansen, O.J.: Dansk børneforsorg 350 år. - *I: Vor Viden*. 1969/70, s. 111-118.
Børneforsorg

Hansen, Ole: Historien gentager sig. – *I: Specialpædagogik*. 2000; 20(5), s. 3-8.

Note: Er rids af specialundervisningens historie med et bud på fremtiden.
Specialpædagogik

Hansen, Svend A., Ingrid Henriksen: Velfærdsstaten 1940-78. Kbh.: Gyldendal, 1980.
399 s.

Dansk social historie; 7.
Socialpolitik

Hansen, Thomas, Anders Christensen, Peter Triantafillou: Da selvudvikling blev en del af den psykiatriske behandlingspraksis i Danmark. - *I: Bibliotek for læger*. 2006; 198(2), s. 216-242. Psykiatri

Harder, Margit: Legal tvang og dens begrundelse i forhold til udsatte børnefamilier igennem 100 år. Ålborg: FoSo Ålborg Universitet, 2008. 129 s.

Note: Børneforsorgens historie
Børneforsorg

Hasløv, Pernille: Fra idiot til udviklingshæmmed, fra behandling til fritidsaktivitet – en historisk undersøgelse af udviklingshæmmedes adgang til fysisk aktivitet. Kbh.:

Universitetet, 2003. 93 s.

Note: Speciale, Københavns Universitet, Institut for Idræt.

Åndssvageforsorg

Havgaard, Hans: Du skal ikke tænke på din mor og far. – *I: Helse*. 2003; 3, s. 60-62.

Note: Artikel om udstillingen på Svendborg Museum om børns vilkår på børnehjem.
Børneforsorg

Hedegaard, Troels (m.fl.): Seksuelt misbrug af børn – en anklage mod forstander Boje Rasmussen. Odense: Syddansk Universitet, 2006. 1 bd.

Note: Bacheloropgave i historie. Landerupgård Skolehjem

Børneforsorg

Hegstrup, Søren: Socialpædagogiske profiler: Keld Mølbak, en forstander der levede i og overlevede en lang brydningstid. – *I: Tidsskrift for socialpædagogik*. 2013; 16(1), s. 103-110.

Børneforsorg

Heinild, Svend: Sygdomsmønstrets ændring gennem 100 år. Refsnæs: Kysthospitalet, 1975. 31 s.

Børneforsorg

Helms, Sara: Østgrønlandernes egne traditioner for forsorg for enker og børn, dansk barneforsorg i Angmagssalik i tiden 1936-45. Kbh., 1981. 92 s.

Note: Specialeafhandling Københavns Universitet

Børneforsorg

Helweg, Hjalmar: Sindssygevæsenets udvikling i Danmark. Kbh.: J. Lund, 1915. 213 s.
Åndssvageforsorg

Hiibschmann, Toni: Børnehjemmene - et levn fra fortiden? en plads i fremtiden? - *I: Socialpædagogen*. 1970; 27, s. 130-132.

Børneforsorg

Hollister, Kasper C.: Historieopgave om 694 numre af Børnesagens Tidende fra perioden 1945 til 1976. S.l., 2010.

Note: Upubliceret speciale.

Børneforsorg

Hollister, Kasper C.: Jeg ikke tror, man kan slå noget godt ind i et menneske, en udtalelse fra kildematerialet i undersøgelsen af børnehjemsforstandernes opdragelsesidealer fra 1945 til 76 i forbindelse med et praktikforløb i Godhavnsundersøgelsen (GU) ved Forsorgsmuseet i foråret 2010. - *I: Rubicon*. 2011; 2011(1), s. 52-67.

<http://rubicon.sdu.dk/assets/Blade/2011/rubicon-2011-12.pdf>

Børneforsorg

Holm, Asger: Døveundervisningens historie i Danmark. – *I: Døve i hverdagen*. Kbh., 1972, s. 61-67.

Specialpædagogik. Døve

Holm, Asger: Døveundervisning i Danmark, 1807-1982, med tillæg om voksne døve. S.l.: Døvehistorisk Selskab, 1983. 245 s.

Døve

Holm, Vagn: Ændringer i socialreformen gennem de forløbne 25 år. – *I: Socialt tidsskrift*. 1958; 34, s. 223-233.
Socialpolitik

Holm Jensen, Sonja: Svangerskabsdebatten i 1950'ernes Danmark, svangerskabsafbrydelse, sterilisation og prævention i lov og debat. Kbh., 2007. 1 bd.
Note: Cand.mag. speciale bedømt 20.09.07
Sterilisation

Holm-Petersen, Kirsten: Anbragte børn, 25 beretninger om en barndom udenfor hjemmet. Vejle: Kroghs Forlag, 2004. 204 s.
Børneforsorg

Holmgaard, Anna P.: Børnely, børn, liv og arbejde i 170 år. Svendborg: Svendborg Museum, 2011. 105 s. Årbog for Svendborg Museum. 2011.
Børneforsorg

Horsten, Holger: Børne- og ungdomshjemmenes udvikling siden 1955. – *I: Socialpædagogen*. 1969; 26, s. 157-166.
Børnehjem. Børneforsorg

Horsten, Holger: Den værnende forsorg, børne- og ungdomshjemmenes udvikling i 70'erne. – *I: Børnesagens tidende*. 1971; 66(1), s. 15-21.
Note: Foredrag holdt i 1970
Børneforsorg

Hvam, Torben: Hjem for velstillede åndssvage. – *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 98-106.
Note: Om åndssvageforsorgen, specielt Ebberødgård i perioden 1898-1930
Åndssvageforsorg

Hännestrand, Bo: The blind as active dog users in history. – *I: Handicap & samfund*. 1997; 8, s.60-69.
Note: Om bindes brug af hunde i perioden år 79 (Pompeji) til efter 1916. Foredrag holdt på den internationale konference "The blind in history and the history of the blind" Copenhagen October 1996.
Synshandicappede. Blinde

Højbjerg, Finn: Et spejl af tiden, psykiatrien i Viborg Amt, 125 år. Viborg: Socialforvaltningen, 2002. 102 s.
Psykiatri

Haal, Leif: Punktskrift I 35 år. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22, s. 62-77.
Note: Forfatterens refleksioner over den udvikling hjælpemidler for synshandicappede og punktskrift, som har fundet sted.
Synshandicappede

Hårby, Vagn: The Order of the Honoured Chain. – *I: Handicap & samfund*. 1997; 8, s. 123-127.

Note: Om den kristne orden, Kædeordenen, og dens virke for blinde gennem de sidste 200 år. Foredrag holdt på den internationale konference ”The blind in the history – the history of the blind” Copenhagen 1996.

Synshandicappede. Blinde. Svagtsynede. Handicaphistorie.

Ilkjær, Johs.: Et hjems historie. – *I: Egnhistorisk Forening, Thyholm og Jegindø*. 1984; 11, s. 15-20.

Børneforsorg

Ilsøe, Grethe: Særforsorgens klientjournaler, bevaring, forskning og sikkerhed i landsarkiverne. – *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 131-136.

Note: Temaartikel: Journaler som handicaphistorisk kildemateriale
Handicaphistorie, forskning mm.

Jacobsen, Anne M., Birgit Weitling: Sønderjyske fattiggårde, en undersøgelse af de sønderjyske fattiggårdes opkomst og udbredelse, deres beboere og disses levevilkår. Odense: Universitetet, 1996.

Note: Specialeopgave, Odense Universitet, Center for Historie
Arbejdsanstalter

Jacobsen, Eva: Fra sættekasse til computer, strejftog gennem specialundervisningen af ordblinde/læse-staveretarderede i Danmark. – *I: Handicaphistorie*. 1988; 2, s. 97-122.

Note: Om ordblindhed i det 20. århundrede, primært efter 1945.

Ordblinde

Jacobsen, Kurt, Klaus Larsen: Ve og velfærd, læger, sundhed og samfund. Kbh.: Lindhardt og Ringhof, 2007. 536 s.

Note: Udgivet i forbindelse med Lægeforeningens 150-års jubilæum.

Forsorg, psykiatri, åndssvageforsorg

Jansbøl, Kirsten: En del af historien om døvblindblevne. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2000. 3; s. 43-48.

Note: Interview med Ove Bejsnap, formand for Foreningen af Danske Døvblinde, om døvblindes muligheder for at deltage i samfundslivet.

Synshandicappede. Døve

Jendel, Harry: Børneopdragelse i historisk perspektiv. – *I: Børnesagens tidende*. 1966; 61, s. 491-501.

Børneforsorg

Jendel, Harry: Før bistandsloven blev til. – *I: Børn i tiden*. 1985; 80, s. 436-438. 1986; 81, s. 4-8, 29-33, 54-58, 77-82, 101-104, 125-129, 166-170.

Note: Om sociale ordninger for børn i Danmark fra oldtiden og frem.

Børneforsorg

Jensen, E.: Interviews med 25 mennesker, der har været på børnehjem. S.l., 1965.

Note: Årsopgave fra Børneforsorgens Fortsættelsesseminarium. Undersøgelsen omfatter

unge i alderen 17-35 år, der har tilbragt fra fire til tolv år på børnehjem og er blevet ”udskrevet” i årene 1945 – 1964. Upubliceret.
Børneforsorg

Jensen, Orla: Socialreformen i praksis i 25 år. – *I: Socialt tidsskrift*. 1958; 34, s. 207-222.
Socialpolitik

Jensen, Svend: Historie som dagligvare. - *I: Handicaphistorie*. 1988; 2, s. 49-52.
Handicaphistorie, forskning mm.

Jensen, Svend: Danish disability politics 1911-2011. – *I: Handicap & samfund*. 1997; 8, s. 38-52.

Note: Foredrag på den internationale konference ”The blind in history and the history of the blind” Copenhagen October 1996.
Handicaphistorie.

Jensen, Svend: Det gule armbind. - *I: Nyhedsbrev fra Blindehistorisk Selskab*. 2004; s.19.
Note: To artikler offentliggjort i nr. 3. oktober 2004 og i nr. 3. oktober 2005.
Blinde. Synshandicappede

Jochumsen, M.: Udviklingen af plejegerningen blandt sindslidende gennem 100 år. – *I: Lilholt, Arne and H. H. Godt: Hospitalet i Viborg gennem et hundrede år*. Viborg, 1977. 1 bd.
Note: Udgivet i anledning af hospitalets 100-års-jubilæum 7. maj 1977.
Psykiatri

Johansen, C.W.: En efterundersøgelse af tidligere børneværnselever. S.l., 1959.
Note: Efterundersøgelse af 188 elever endeligt udskrevet fra lærlingehjem i perioden 1938 – 1948. Upubliceret.
Børneforsorg

Johansen, Folke: Sådan fik danske blinde et skriftsprog, en historisk oversigt. Hellerup: Institutet for Blinde og Svagsynede, 1986. 239 s.
Note: Udgivet i forbindelse med Institutet for Blinde og Svagsynedes 125 års jubilæum den 5. november 1983.
Synshandicappede

Johansen, N.: Børneforsorgens udvikling del 1. – *I: Tiden, ugeblad for politik og folkelig oplysning*. 1910; 24.
Netdokument:
<http://www.coneliand.dk/Artikler%20og%20nyheder/Boerneforsorgens%20Udvikling%20I%20.html>
Børneforsorg

Johansen, N.: Børneforsorgens udvikling del 2. – *I: Tiden, ugeblad for politik og folkelig oplysning*. 1910; 25.
Netdokument:
<http://www.coneliand.dk/Artikler%20og%20nyheder/Boerneforsorgens%20Udvikling%20II%20.html>

[0II.html](#)

Børneforsorg

Jonasen, Viggo: Dansk socialpolitik 1708-2002, menneske, økonomi, samfund- og socialt arbejde. 7. udg. Højbjerg: Den Sociale Højskole i Aarhus, 2003. 381 s.

Socialpolitik

Juhler Hansen, John: Familiebo, fra spædbørnshjem til socialpædagogisk opholdsted for familier. S.l., 2001. 32 s.

Børneforsorg

Junghans, Jennie S.: Mellem arv og miljø, dansk børnepsykiatri 1891 - 1940. Kbh., 2012.

Note: Cand.mag.spec.indiv. Bedømmelsesdato 06.06.2012. Københavns Universitet

Børnepsykiatri. Psykiatri

Juhler Hansen, John: Jysk Børneforsorg i Vejle – gennem et halvt århundrede, Buchholtzminde fra spædbørnshjem til socialpædagogisk opholdssted i dag. – **I:**

Vejlebogen. 1999, s. 5-22.

Børneforsorg. Børnehjem

Jørgensen, Harald: Det kommunale fattigvæsens 150-års jubilæum. – **I:** *Socialt tidsskrift*. 1953; 29, s. 262-270.

Arbejdsanstalter

Jørgensen, Harald: Omsorgen for børn og unge i København gennem 250 år. Kbh.: Direktoratet for Københavns Kommunes Børne- og Ungdomsinstitutioner, 1970. 139 s.

Børneforsorg

Jørgensen, Harald: Fra arbejdsanstalt til forsorgshjem, træk af den offentlige forsorgs udvikling i København igennem de sidste 150 år, udgivet i anledning af 150-årsdagen for oprettelsen af arbejdsanstalten på Ladegården 1. oktober 1822. Kbh.: 1972. 180 s.

Arbejdsanstalter

Jørgensen, Harald: Vanføreforsorgen i Danmark gennem 100 år. Kbh.: Samfundet og Hjemmet for Vanføre, 1972. 203 s.

Handicaphistorie, vanføre

Jørgensen, Ole Sylvester: Infantil autisme og Aspergers syndrom, historiske aspekter. – **I:** *Handicap & samfund*. 1998; 11, s. 40-47.

Note: Artiklen fremhæver nogle få, kortfattede eksempler fra Danmark i perioden fra 1920'erne til 1950'erne.

Åndssvageforsorg

Jørgensen, Richard: Før og nu i børnene- og ungdomsforsorg. - **I:** *Socialpædagogen*. 1967; 20, s. 6-8.

Børneforsorg

Kaimer, Gerhard: Blindhedens verden, træk af blindes kulturhistorie. Århus: Klim, 2002. 223 s.

Synshandicappede

Kampmann, Tage: Om speciallæreruddannelsen. – *I: Handicap & samfund*. 1993; 1, s. 42-54.

Note: Om speciallæreruddannelsen i perioden 1930-1991 med fokus på de tre læreruddannelseslove fra hhv. 1930, 1954 og 1966.

Åndssvageforsorg. Psykiatri

Kann, Erik: 400 years of registration of visually impaired people from the past, in the present, for the future. – *I: Handicap & samfund*. 1997; 8, s. 106-114.

Note: Om at arbejde som slægtsforsker på Statens Blindeinstitut med et eksempel.

Foredrag holdt på den internationale konference ”The blind in history – the history of the blind” Copenhagen October 1996.

Handicaphistorie, forskning mm

Kelstrup, Anders: Fra galskab til psykisk sygdom, det psykiatriske sygdomsbegreb i historisk belysning. Århus: Psykologisk Institut, 1977. 52 s.

Note: Manuskript udarbejdet til Dansk Psykiatrisk Selskabs efteruddannelseskursus på Hindsgavl 21.-23. november 1977

Psykiatri

Kelstrup, Anders: Galskab, psykiatri, galebevægelse, en skitse af galskabens og psykiatriens historie. Kbh.: Amalie, 1983. 319 s.

Psykiatri

Kildedal, Karin: En menneskelig opvækst? om voksnes oplevelse af at være anbragt i familiepleje og/eller institution i barndommen - en kvalitativ undersøgelse. Ålborg:

Ålborg Universitet, 1995. 142 s.

Børneforsorg

Kirkebæk, Birgit: Om eugeniske bestræbelser før og nu. - *I: Nordisk tidsskrift for specialpedagogikk*. 1984; 62(4), s. 284-289.

Racehygiejne. Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Abnormbegrebet i Danmark i 20'erne og 30'erne, med særlig henblik på eugeniske bestræbelser - og især i forhold til åndssvage. Kbh.: Danmarks Lærerhøjskole, 1985. 259 s.

Åndssvageforsorg. Racehygiejne/Sterilisation

Kirkebæk, Birgit: Staten og den åndssvage 1870-1935 - fra filantropi til kontrol. - *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 45-56.

Note: Bygger bl.a. på materiale fra Brejninge arkiv.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Eksempler på anvendelse af journal i handicaphistorisk forskning. - *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 118-120.

Note: Temaartikel: Journaler som handicaphistorisk kildemateriale.
Handicaphistorie, forskning mm.

Kirkebæk, Birgit: Interview den 14. juni 1989 med Oluf og Lise Lauth. - *I: Handicaphistorie*. 1990; 4, s. 9-26.

Note: Interview primært med Oluf Lauth, som har haft en række poster inden for handicapområdet og i Danmarks Radio.
Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Det er ikke helt åndssvagt at arbejde. - *I: Handicaphistorie*. 1990; 4, s. 27-34.

Note: Forsorg og det at arbejde som led i behandlingen i 1800-tallet.
Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Paulmanns væverier. - *I: Handicaphistorie*. 1990; 4, s. 35-44.

Note: Interview med Jørn Erik Paulmann, som havde et værksted, hvor de ansatte var blinde, døve, vanføre og senere 'sinker'. Beskriver forhold i perioden ca. 1915-1980.
Blinde. Døve. Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Fra idiot til medmenneske. - *I: Specialpædagogik*. 1990; 10(4), s. 288-292. Handicappede. Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Da den åndssvage blev farlig, det samfundsmæssige syn på den åndssvages formering. - *I: Nordisk sexologi*. 1991; 9(1), s. 45-56.
Racehygiejne/Sterilisation. Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit, Nete B. Windenger: Den første nordiske handicaphistoriske konference, Göteborg 23.-25. august 1991. - *I: Handicaphistorie*. 1992; 6, s. 91-96.

Note: Om den første nordiske konference og de fællesnordiske bestræbelser.
Handicaphistorie. Særforsorg

Kirkebæk, Birgit: Da de åndssvage blev farlige. Holte: Forlaget SocPol, 1993. 400 s.

Note: Disputats, Danmarks Pædagogiske Universitet.
Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Det dumme barn i skolen, udskillelse af åndssvage børn fra folkeskolen. - *I: Den Jyske historiker*. 1993; 62/63, s. 195-209.

Note: Udskillelse af åndssvage fra normalbefolkningen.
Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit, Ingrid Markussen: Det gode liv. Kbh.: Center for Handicaphistorisk Forskning, 1994. 193 s.

Handicaphistoriske tekster; 1.

Note: Samling af foredrag holdt på den handicaphistoriske konference i Gilleje oktober 1993.

Handicaphistorie.

Kirkebæk, Birgit: De vagabonderende. - *I: Dansk pædagogisk tidsskrift*. 1994; 42(6), s. 332-339.

Arbejdsanstalter

Kirkebæk, Birgit: Forebyggelse af dårlige arveegenskabers udbredelse i befolkningen, en sikring af normalbefolkningens "gode" liv og samfundskroppens sundhed. - *I: Handicap & samfund*. 1994; 3, s. 115-124.

Note: Biologisk-medicinsk bestemmelse af sindssygdommens og åndssvaghedens natur i slutningen af 1800-tallet. Foredrag holdt på den handicaphistoriske konference i Gilleleje oktober 1993 "Det gode liv".

Racehygiejne. Psykiatri. Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Videnskab og tidsånd. - *I: Specialpædagogik*. 1994; 14(5), s. 357-364.
Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Handicaphistorie som en international aktuel nødvendighed. - *I: Handicap & samfund*. 1995; 6, s. 36-42.

Note: Tale holdt i forbindelse med høringen om handicaphistoriske samlingers tilstand og fremtid, torsdag d. 14. september 1995.

Handicaphistorie, forskning mm.

Kirkebæk, Birgit, Ingrid Markussen: Livshistorien. Kbh.: Center for Handicaphistorisk Forskning, 1996. 216 s.

Handicaphistoriske tekster; 2

Note: Dels om livshistoriens rolle i handicaphistorie og i det sociale, men også med konkrete livshistorier skrevet af personer med forskellige handicap.

Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Udvikling og opfattelsen af handicap. - *I: Udvikling - tidsskrift om udviklingshæmmede*. 1996; 1/2, s. 33-34.

Handicaphistorie. Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Diskurs, diagnose og konstruktion, om Foucaultinspireret forskning i Norden med relation til handicaphistorisk forskning. Kbh.: Danmarks Lærerhøjskole, Center for Handicaphistorisk Forskning, 1997. 215 s.

Handicaphistoriske tekster; nr. 3.

Note: Om danske handicaporganisationer DH og DSI (De Samvirkende Invalideorganisationer m.fl.)

Handicaphistorie, forskning mm.

Kirkebæk, Birgit: Defekt og deporteret, ø-anstalten Livø 1911-1961. Kbh.: SocPol, 1997. 268 s.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Om at diagnosticere i den gode sags tjeneste. - *I: Vera - tidsskrift for pædagoger*. 1997; 1

<http://www.vera.dk/>

Pædagogik

Kirkebæk, Birgit: I.K. 75, grænsen mellem åndssvaghed og normalitet. - *I: Social kritik - tidsskrift for social analyse og debat*. 1997; 9(50), s. 20-33.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Handicap history research. - *I: Handicap & samfund*. 1997; 8, s. 99-105.

Note: Foredrag holdt på den internationale konference "The blind in history and the history of the blind" Copenhagen 1996.

Handicaphistorie, forskning mm.

Kirkebæk, Birgit: Livø – kriminalasyl for åndssvage mænd 1911-1960. - *I: Handicap & samfund*. 1997; 9, s. 141-153.

Note: Foredrag holdt på den 3. Nordiske handicaphistoriske konference, Helsingfors 1996.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Flaskepost fra Livø, socialpædagogik og mennesker med handicaps - foredrag ved årsmøde i Dansk Forening for Socialpædagogik d. 27. april 1998. - *I: Tidsskrift for socialpædagogik*. 1998; 1, s. 12-23.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Normalisering set som et anti-dogmeprojekt, om normaliseringsbegrebets danske idegrundlag og italesættelse. - *I: Dansk pædagogisk tidsskrift*. 1998; 46(6), s. 39-50.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit, Kirsten Jansbøl, Steen Fibiger: Interview med Birgit Kirkebæk november 1997. - *I: Handicap & samfund*. 1998; 10, s. 9-16.

Specialpædagogik

Kirkebæk, Birgit: Flaskepost fra Livø, socialpædagogik, specialpædagogik og mennesker med funktionsnedsættelse - nutidig refleksion og historisk perspektivering. - *I: Kognition og pædagogik*. 1999; 9(33), s. 12-24.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Ung og voksen med handicap, en moderne Sisyfosfigur. - *I: Jordens folk*. 2000; 35(2), s. 50-59.

Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Normaliseringens periode, dansk åndssvageforsorg 1940-1970 med særligt fokus på forsorgschef N.E. Bank-Mikkelsen og udviklingen af statens åndssvageforsorg 1959 - 1970. Holte: Forlaget SocPol, 2001. 365 s.

Åndssvageforsorg.

Kirkebæk, Birgit: Usynlighedskappen og Kameleonkåben, om skolevilkår for udviklingshæmmede i de skandinaviske lande i efterkrigstiden. - *I: ARR - idéhistorisk*

tidsskrift. 2001;(1-2).
Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Determinismens genkomst. - *I: Vera - tidsskrift for pædagoger*. 2001; 14
<http://www.vera.dk/>

Kirkebæk, Birgit: Hvor går den handicaphistoriske forskning hen? - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2001; 4, s. 228-236.
Handicaphistorie, forskning mm.

Kirkebæk, Birgit: Den abnorme skoles andet nordiske lærermøde Stockholm 1876, en førvidenskabelig diskurs. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2001; 6, s. 17-30.
Handicaphistorie, forskning mm.

Kirkebæk, Birgit, Bendt Nygaard Jensen, Anette Mørch, [et al]: Blindes læsning, et historisk rids med fremtidsperspektiv, prikker der danser. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2002; 8, s. 1-154.
Blinde. Synshandicappede

Kirkebæk, Birgit: Etik - temanummer. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2002; 7
Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Det danske negerproblem og 'normaliseringens periode' - *I: Social kritik - tidsskrift for social analyse og debat*. 2002; 14(78), s. 75-85.
Note: Artiklen tager udgangspunkt i bogen "Normaliserings periode, dansk åndssvageforsorg 1940-1970 med særligt fokus på forsorgschef N.E. Bank-Mikkelsen og udviklingen af Statens Åndssvageforsorg 1959-1970".
Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Dannelse eller tilpasning? tilpasset oplæring i et historisk perspektiv. - *I: Specialpædagogik*. 2002; 22(1), s. 33-44.
Note: Indlæg på konferencen "Specialpædagogisk udfordringer i en brytningstid.
Specialundervisning. Specialpædagogik

Kirkebæk, Birgit: Panoptikon i klasseværelset. - *I: Kognition og pædagogik*. 2002; 12(44), s. 21-31.
Note: Historisk overblik over tugthusfangers, børnehjemsbørns og udviklingshæmmedes vilkår.
Særforsorg

Kirkebæk, Birgit: At være døv. Kbh.: 2003. 144 s.
Handicaphistorisk tidsskrift.10.
Døve

Kirkebæk, Birgit: Pigerne på Sprogø og den professionelle vurdering af deres seksualitet. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2003; 9, s. 77-93.

Note: Vurdering med inddragelse af Michel Foucault "Overvågning og straf" af de første 18 kvinder, der efter kategoriseringen "moralisk åndssvag" i 1920'erne blev anbragt på overlæge Chr. Kellers åndssvageanstalt på Sprogø.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Konstruktion af "Sprogø-pigen". - *I: Social kritik - tidsskrift for social analyse og debat*. 2003; 15(87), s. 88-96.

Note: Om overlæge Chr. Kellers åndssvageanstalt på Sprogø for kvinder, med inddragelse af Michael Foucault "Overvågning og straf".

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Letfærdig og løsagtig, kvindeanstalten Sprogø 1923-1961. Holte: Forlaget SocPol, 2004. 324 s.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Det utilsigtede onde, om kvindeanstalten på Sprogø 1923-1961. - *I: Månedsskrift for praktisk lægegerning*. 2005; 83(5), s. 389-395.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Kvindeanstalten på Sprogø - depot for de "letfærdige og løsagtige". - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2005; 11, s. 114-125.

Note: Indlæg fra den 5. Nordiske konference om handicaphistorie, Nynäshamm Sverige 24-26 september 2004.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Vägen till medborgerliga rättigheter. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2005; 13.

Note: Indlæg fra den 5. Nordiske konference om handicaphistorie, Nynäshamm Sverige 24-26 september 2004.

Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Att finnas och synes när historia skrivs. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2005; 14.

Note: Indlæg fra den 5. Nordiske konference om handicaphistorie, Nynäshamm Sverige 24-26 september 2004.

Handicaphistorie, forskning mm.

Kirkebæk, Birgit: Normaliseringsideologien 50 år efter dens fremsættelse, temanummer. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16. 132 s.

Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Samfundsmæssigt ubehag og lægelig diagnostik, kvindeanstalten på Sprogø 1923-1961. - *I: Bibliotek for læger*. 2006; 198(1), s. 58-79.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Handicaphistoriske betragtninger over professionens rolle i politiske forebyggelsesstrategier. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 15, s. 33-44.

Note: Om professionens skiftende roller og opgaver i det faglige hierarki og i de politiske systemer.

Åndssvageforsorg. Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Uduelig og ubrugelig, åndssvageasylet Karens Minde 1880 - 1987.

Holte: Socpol, 2007. 304 s.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Fra overmenneske til UNESCO-menneske. - *I: Social kritik - tidsskrift for social analyse og debat*. 2007; 18(110), s. 46—55.

Note: Artikel i anledning af Poul Duedahls Ph.d.-afhandling "Fra overmenneske til UNESCO-menneske, en begrebshistorisk analyse af overgangen fra et biologisk til et kulturelt forankret menneskesyn i det 20. århundrede"

Handicaphistorie. Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit, Camilla Mehlsen: Samfundet skiller stadig flere ud - *I: Asterisk*. 2007; 34, s. 14-17.

Note: Udtalelser af Birgit Kirkebæk

http://edu.au.dk/fileadmin/www.dpu.dk/aktuelt/magasinetasterisk/udenforhierarki/nr34april2007/udgivelser_asterisk_asterisk-nrx2e-34-april-2007_20070419102553_asterisk_34_s14-17.pdf

Handicappede

Kirkebæk, Birgit: Asylplacering og differentieret omsorg. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 17, s. 9-21.

Note: Overvejelser om begrebet differentieret omsorg, som det formidles i Øyvind Foss "Kampen mod de mindreværdige". Med udgangspunkt i institutionen Karens Minde.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Børn under åndssvageforsorgen. - *I: Bibliotek for læger*. 2008; 200(4), s. 491-507.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Uduelig og ubrugelig, åndssvageasylet Karens Minde 1880-1987. - *I: Udvikling - tidsskrift om udviklingshæmmede*. 2008; 1, s. 14-16.

Note: Skrevet i anledning af udgivelse af bogen "Uduelig og ubrugelig - åndssvageasylet Karens Minde 1880-1987"

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Blindhed. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22. 83 s.

Synshandicappede

Kirkebæk, Birgit: God til at holde disciplin. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 49-55.

Note: Om Gammel Bakkehus

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Udelukket fra enhedsskolen, specialpædagogikkens opkomst og nutidige historie. - *I: Specialpædagogik*. 2009; 29(5), s. 9-16.

Note: Pejlinger på faget specialpædagogik.

Specialpædagogik. Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Det forbudte moderskab, kvinder på Sprogø, fødsler og fratagelse. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2010; 23, s. 33-45.

Note: Medicinske, økonomiske og sociale argumenter var medvirkende til, at kvinder anbragt på kvindeanstalten Sprogø ikke alene blev frataget retten til at få børn eller at være sammen med de børn de havde - de blev også frataget retten til ægteskab og et almindeligt, ukontrolleret liv.

Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit, Birgit Barfod: Forældreskab og mennesker med funktionsnedsættelser. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2010; 23, s. 3-80.

Åndssvageforsorg. Handicappede

Kirkebæk, Birgit: Profession som figur, "afvigelse" som grund. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2011; 26, s. 22-36.

Note: Et handicaphistorisk perspektiv på den professionelle indsats.

Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Kong Chr. X's Gighthospital, gigtsanatoriet i Gråsten. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2011; 25, s. 16-18.

Handicaphistorie

Kirkebæk, Birgit: Dydig, doven eller defekt? - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2012; 28, s. 44-58. Handicappede

Kirkebæk, Birgit, Kirsten Holde: Så længe der er formsans, er der mulighed for at læse, samtale med optiker Kirsten Holde. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2013; 30, s. 47-64.

Note: Svagsynsoptikkens historie i Danmark - da "blinde" blev seende

Synshandicappede

Kirkebæk, Birgit, Thomas Rosenberg: Det var nogle af de muligheder, vi havde på Blindeinstituttet, den gang det sociale system i Danmark blomstrede, samtale med Thomas Rosenberg, en dedikeret fagperson. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2013; 30, s. 30-46.

Note: Svagsynsoptikkens historie i Danmark - da "blinde" blev seende

Synshandicappede

Kirkebæk, Birgit: Samtaler med Kirsten Jansbøl, forstander på Institut for Blinde og Svagsynede 1970-1995. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2013; 30, s. 73-90.

Note: Om den generelle udvikling inden for svagsynsområdet med særligt henblik på instituttets uddannelsesmæssige tilbud til de blinde og svagsynede.

Synshandicappede

Kirkebæk, Birgit: Forskrækkelse, forargelse, fascination og forbud, talen om de andres seksualitet. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 68-73.

Note: Om handicappedes ret til at udfolde deres seksualitet på institutioner gennem de sidste par hundrede år.

Handicaphistorie. Åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit, John Bertelsen: Uønsket i Danmark, bortsendt til Amerika - historien om anbragte, der udstyret med enkeltbillet blev sendt fra anstalten ved Sakskøbing til Amerika i perioden 1867 – 1930. Kbh.: SFAH, 2014. 253 s.

Note: Om udvikling af den forvaltningsmæssige praksis, som den udfoldede sig på en dansk arbejdsanstalt i årene 1867 – 1930, og om de 26 indsatte, der blev udsendt til Amerika i samme periode.

Arbejdsanstalter. Psykiatri

Kjems, Rud, Niels Mortensen: Et almindeligt hjem - bare større, P. Sabroes børnehjem i Skive 1920-1991. Skive: Sabroegården, 1991. 84 s.

Børneforsorg

Knorring, Lars von: History of the Nordic Psychiatric Cooperation. – *I: Nordic journal of psychiatry*. 2012; 66 suppl. 1, s. 54-50.

Psykiatri

Knudsen, Anne: Børnehjemmet som utopi. – *I: Weekendavisen*. 2011. 1. april.

Note: Om de danske myndigheders projekt i 1950'erne med at gøre de dygtigste grønlandske børn til fremtidens mønsterborgere ved at sende dem på børnehjem i Danmark.

Børneforsorg

Koch, Lene: Brug og misbrug af genetiske diagnoser i første halvdel af det 20. århundrede. - *I: Handicap & samfund*. 1994; 3, s. 181-193.

Note: Foredrag holdt på den handicaphistoriske konference i Gilleleje oktober 1993 "Det gode liv".

Racehygiejne/Sterilisation

Koch, Lene: Racehygiejne i Danmark 1920-56. Kbh.: Gyldendal, 1996. 316 s.

Note: Del af disputats, Københavns Universitet 1996. Disputats består tillige af: Tvangssterilisation i Danmark 1929-67.

Racehygiejne/Sterilisation

Koch, Lene: En dansk lov om tvangssterilisation. - *I: Handicap & samfund*. 1998; 10, s. 54-67.

Note: Om Forsorgsloven af 1933. Dette nummer af tidsskriftet er et festskrift til Birgit Kirkebæk.

Racehygiejne/Sterilisation.

Koch, Lene: Tvangssterilisation i Danmark 1929-67. Kbh.: Gyldendal, 2000. 416 s.

Note: Del af disputats, Københavns Universitet 1996. Disputatsen består tillige af:
Racehygiejne i Danmark 1920-56.
Racehygiejne/Sterilisation

Koch, Lene: Racehygiejne i Danmark 1929-1956, tvangssterilisation i Danmark 1929-1967, indledende bemærkninger. - *I: Bibliotek for læger*. 2001; 193(3), s. 190-198.
Racehygiejne/Sterilisation

Koch, Lene: Svar til mine opponenter. - *I: Bibliotek for læger*. 2001; 193(3), s. 237-252.
Note: Svar til de 4 opponenter ved forsvaret af Lene Kochs disputats 15. september 2000
Racehygiejne/Sterilisation

Koch, Leon, Villy Hald: Børn i en fremmed verden. Refsnæs: Lokalhistorisk Arkiv, 2000. 50 s.
Note: Om Kysthospitalet og Blindeskolen Refsnæs.
Handicaphistorie. Synshandicappede

Korsaa, Finn: Psykoanalysen i Danmark. - *I: Psyke og Logos*. 1989; 10(1), s. 182-222.
Psykiatri

Krabbe, Otto: Foran fremtiden ... - *I: Børn i tiden*. 1981; 76, s. 76-83.
Note: Om de socialpædagogiske arbejdsområder i historisk sammenhæng og områdets vilkår i dag(1981).
Børneforsorg. Socialpædagogik

Kragh, Jesper V.: Psykiatriske chokbehandlinger. - *I: Magasinet humaniora*. 2005; 20(4), s. 4-7. Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Elektrochok, psykiatri og historie. - *I: Ugeskrift for læger*. 2005; 167(50), s. 4750-4752.
Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Danish psychiatry during the Nazi occupation. - *I: International journal of mental health*. 2006; 35(4), s. 107-117.
Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Sidste udvej? træk af psykokirurgiens historie i Danmark. - *I: Medicinhistorisk årbog*. 2007; 35, s. 9-36.
Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Psykiatriens historie i Danmark. Kbh.: Reitzel, 2008. 378 s.
Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Feberdrømme, malariabehandling og andre psykiatriske terapier 1922-1937. - *I: Kragh, Jesper V.: Psykiatriens historie i Danmark*. Kbh.: Reitzel, 2008. s. 175-197.
Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Det er som et mirakel! chokbehandling med insulin cardiazol 1937 - 1954. - *I: Kragh, Jesper V.: Psykiatriens historie i Danmark*. Kbh.: Reitzel, 2008. s. 198-221.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Den værste fjende vi have at kæmpe imod, malariabehandling og dementia paralytica i Danmark. - *I: Bibliotek for læger*. 2008; 200(2), s. 156-178.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Psykiatri, historie og kildekritik, svar til Peter Kramp. - *I: Bibliotek for læger*. 2009; 201(2), s. 291-300.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: The origins of electroconvulsive therapy in Denmark. - *I: Journal of ECT*. 2009; 25(4), s. 270-273.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Det hvide snit, psykokirurgi og dansk psykiatri 1922-1983.

Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2010. 475 s.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Psykiatriens historie. - *I: Møhl, Bo and Erik Simonsen: Grundbog i psykiatri*.

Kbh.: Reitzel, 2010. s. 813-830.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Shock therapy in Danish psychiatry. - *I: Medical history*. 2010; 54(3), s. 341-364.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Malaria fever therapy and general paralysis of the insane in Denmark. - *I: History of psychiatry*. 2010; 21(4), s. 471-486.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Morphine habitues, addict doctors and drug abuse in Denmark 1870-1955. - *I: Fortid og nutid*. 2010; 7, s. 30-36.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Krogede skæbner, kriminalitet og hvide snit. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2010; 24, s. 59-76.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Narkomaniens glemte fortid. - *I: Stof*. 2011; 1, 7s. 4-8.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Et snit i blinde. - *I: Psykologisk set*. 2011; 27(82), s. 25-32.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: "Fumbling in the dark", malaria, sulfosin and metallosal in the treatment of mental disorders in Denmark 1917 – 1937. – *I: Roelcke, V. Hans-Walter Schmuhl: Heroische Therapien, die deutsche Psychiatrie im internationalen Vergleich 1918 – 1945.* Göttingen: Wallstein Verlag, 2013, s. 102-115.

Psykiatri

Kragh, Jesper V.: Women, men and the morphine problem, 1870 – 1955. – *I: Ortiz, T. Maria J. Santesmases: Gendered Drug and Medicine, Historical and Socio-cultural Perspectives.* Ashgate, 2014, s. 177-198.

Psykiatri

Kramp, Peter: Fra 'speciallæge' til undersøgelsesklini, træk af retspsykiatriens udvikling i København, specielt fra 1935. - *I: Årsskrift. Politihistorisk Selskab.* 1987; s. 141-167.

Psykiatri

Kramp, Peter: Den værste fjende, vi have at kjæmpe imod, kritiske bemærkninger til Jesper Vaczy Kraghs artikel om malariabehandling af dementia paralytica. – *I: Bibliotek for læger.* 2009; 201(2), s. 282-289.

Psykiatri

Kristensen, Erling: Andersvænges lokalhistoriske museum. – *I: Handicaphistorie.* 1989; 3, s. 144-150.

Åndssvageforsorg

Kristensen, Knud: Amterne overtager psykiatrien. - *I: Sind bladet.* 2010; 39(5), s. 22-23.
Note: Psykiatriens historie 1960-2010.

Psykiatri

Kristensen, Knud: Konstant rejse mod ny viden. - *I: Sind bladet.* 2010; 39(5), s. 24-25.

Note: Psykiatriens historie 1960-2010.

Psykiatri

Kristensen, Paul: Hundrede års indsats for børn og unge. – *I: Børn i tiden.* 1982; 77(10), s. 222-225.

Børneforsorg

Krog, Inge: Dansk børneforsorg – gennem 150 år. - *I: Børn i tiden.* 1983; 78, s. 458-460.

Børneforsorg

Krogh, Tyge: Filantropi - mellem almisse og velfærdsstat. Århus: Aarhus Universitetsforlag, 1994. 152 s.

Arbejdsanstalter

Kruse, Frederik: Den fødte prostituerede, mentalundersøgelser af prostituerede kvinder ved Københavns Byret 1936 - 1939. - *I: Bibliotek for læger.* 2010; 202(1), s. 56-77.

Psykiatri

Kruse, Laura A.: Åndssvage tyskerpiger, en undersøgelse af tyskerpigens ophold på Sprogø Kvindehjem. Kbh., 2009.
Note: Cand. mag. speciale individuelt. Bedømt 28.10.2009 – Klausureret ”Ikke til udlån”.
Åndssvageforsorg. Kriminalitet

Kruse Jacobsen, Søren: Om den historiske udvikling i størrelsen og aldersfordelingen af åndssvageforsorgens klientel, med tabeller over data og resultater. Lyngby: IMSOR, 1972. 30 s.
Åndssvageforsorg

Kulick, Don, Jens Rydström: Varför stängdes Sverige? Om sexualitet och funktionshinder i Danmark och Sverige från 1960-talet till i dag. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 118-132.
Note: Sammenligning af vilkårene for handicappedes seksualitet i Danmark og Sverige fra 60'erne til i dag.
Handicaphistorie

Kürstein, Poul: Skorper, otte kapitler om Det Kongelige Opfostringshus 1930-1934. 2. udg. Århus, 1965. 70 s.
Børneforsorg

Ladefoged, Kurt: Da fremskridtet gik amok. - *I: Socialpædagogen*. 1993; 50(26), s. 10-12.
Note: Om hvilken betydning den faglige fortolkning af teorier om åndssvage fik for opfattelsen af den åndssvage som person.
Åndssvageforsorg

Laneth, Pia Fris: Moderskab og mødrehjælp, otte portrætter og 100 års historie. Kbh.: Kristeligt dagblad, 2014. 362 s.
Børneforsorg

Larsen, Bøje: Det ondes forklaring, Max Schmidt og hans rolle i retsopgøret. - *I: Bibliotek for læger*. 2010; 202(4), s. 402-427.
Note: Overlægen og hans stab undersøgte de anklagede landsforrædere efter straffelovstillæggene.
Psykiatri

Larsen, Christian; Nye kilder til dansk blindforsorg. - *I: Uddannelseshistorie*. 2001, s. 258.
Handicaphistorie, forskning mm.

Larsen, Christian: Handicaparkiver - også en rig kilde for personalhistorikere. - *I: Personalhistorisk tidsskrift*. 2002; s. 227-244.
Handicaphistorie, forskning mm.

Larsen, Christian: Til gavn for Menneskeheden og Fædrelandet, Kjæde-Ordenen og dens blindforsorg gennem 225 år. Kbh.: ARKI-Varia, 2002. 160 s.

Larsen, Christian: Handicaphistoriske kilder i Danmark. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2005; 14, s. 68-83.
Handicaphistorie, forskning mm.

Larsen, Elva: Beskrivelse af et sinkeskolehjems klientel, Kbh., 1971.
Note: Speciale til kandidateksamen. – Klausuleret ”Ikke til udlån”.
Åndssvageforsorg

Larsen, Jens K.: Den psykiatriske afdeling, Frederiksberg hospital 1903 - 1983.- *I: Bibliotek for læger*. 1983; 175, s. 197-240.
Psykiatri

Larsen, Jens K.: LSD-behandling i dansk psykiatri - tempus omnia revelat. - *I: Bibliotek for læger*. 2013; 205(3), s. 224-265.
Psykiatri

Lauridsen, John T.: Fra udstødte til anbragte 1500 - 1950, marginalgrupperforskning i Danmark.
Kbh.: Det Kongelige Bibliotek, 1996. 78 s.
Forsorg. Psykiatri. Åndssvageforsorg

Lauth, Oluf: Lykken er at være normal, om at være afviger og leve på industrisamfundets betingelser. Kbh.: Gyldendal, 1978. 155 s.
Note: Oluf Lauth har haft en række poster inden for handicapområdet.
Handicaphistorie

Lihme, Benny: Fra børneværn til hjemmeværn, en oversigt over den ideologiske kamp for børnenes bedste fra 1960'erne to frem til i dag mellem tilhængere af henholdsvis ”den hellige familie” og ”statskollektivismen”. - *I: Land og folk*. 1990; 13. september.
Børneforsorg

Lihme, Benny: De gales by, myte og virkelighed. - *I: Social kritik*. 2000; 12(71), s. 66-73.
Note: I Geel i Flanderen gemte man de gale af vejen. Der findes en unikt system af plejefamilier for sindssyge og et psykiatrisk hospital.
Psykiatri

Lihme, Benny: I forældres sted, på samfundets vegne. - *I: Vera*. 2001; 13, s. 6-15.
Note: Fænomenet ”anbringelse udenfor hjemmet” i historisk perspektiv op til nutiden i spændingsfeltet mellem behandling og kontrol.
Børneforsorg

Lindberg, Rune: Lobotomiens indtog. - *I: ViPU viden*. 2010; 12(4), s. 12-15.
Psykiatri

Lindegaard, Kristian Nikolaj: Mellem filantropi og velfærdssamfund, et nærstudie af den frivillige hjælpeorganisation Børnehjælpsdagens historie 1904-2004. Kbh.: Københavns Universitet, 2004. Note: Upubliceret speciale.

Børneforsorg

Lomholt, Margrete: Børnepsykiatriens begyndelse ved hospitalet i Risskov, 1948-1977. - *I: Lægebibliotekets julehæfte*. 1977; s. 4.

<http://ovartaci.dk/artikler/Boernepsykiatrien%20begyndelse.pdf>

Børneforsorg. Socialpolitik

Lund, Mogens: Epilepsiernes epidemiologi, fra Frederik Kristoffer Hallager til Palle Juul-Jensen, med et sideblik til Adolph Sell. - *I: Bibliotek for læger*. 1990; 182(2), s. 181-191. Epilepsi. Psykiatri

Lund, Reinhard: De blindes sociale status 1911-1961. Kbh.: Perfecta Tryk, 1961. 47 s. Synshandicappede

Lundberg, Pia: Blindhed, antropologisk analyse af de blindes verden fra renæssancen til i dag.

Kbh.: Det Samfundsvidenskabelige Fakultet; 2005. 390 s.

Note: Ph.d.-afhandling, Institut for Antropologi.

Synshandicappede.

Lunn, Villars: Dansk Psykiatrisk Selskab 1908 - 1983. - *I: Nordisk psykiatrisk tidsskrift*. 1985; 39(supplementum 12), s. 7-103.

Psykiatri

Lüneborg, Poul: Blindes adgang til information fra 1811 - 2004. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2002; 8, s. 16-42.

Note: Om hvordan Brailles punktskrift blev introduceret i Danmark og udviklingen til i dag.

Blinde. Synshandicappede

Lüneborg, Poul, Gudrun Bierregaard: Radio og tv i Danmark samt blindes licensbetaling i historisk perspektiv. - *I: Nyhedsbrev fra Blindehistorisk Selskab*. 2006; 1

Blinde. Synshandicappede

Lüttichau, Manon: Det sociale hospitalsarbejde, et tilbageblik. Kbh.: Den Sociale Højskole, 1987. 56 s.

Note: Om oprettelsen af Den Sociale Skole, senere Den Sociale Højskole og udviklingen af det sociale hospitalsarbejde i 1930'erne frem til 1950'erne. Udgivet i forbindelse med 50-året for Den Sociale Højskole i København.

Socialpolitik. Psykiatri

Lützen, Karin: Byen tæmmes, kernefamilie, sociale reformer og velgørenhed i 1800-tallets København. Kbh.: Reitzel, 1998. 455 s.

Note: Heri afsnit om redningshjem for faldne piger, s. 339-425.

Børneforsorg. Socialpolitik

Løkke, Anne: Vanrøgtede, vanartede og forbryderiske børn. Dansk børneforsorg mellem filantropi og stat ca. 1880-1920. Kbh.: Københavns Universitet, 1989.

Note: Upubliceret speciale.

Børneforsorg

Løkke, Anne: Vildfarende børn, om forsømte og kriminelle børn mellem filantropi og stat 1880-1920. Holte, 1990. 144 s.

Børneforsorg

Løkke, Anne, Anette Faye Jacobsen: Familieliv i Danmark, 1550 til år 2000. 3. udg.

Århus: Systime, 1997. 280 s.

Socialpolitik. Børneforsorg

Løt, Karsten: Brikker til handicap-sexologiens historie i Danmark, med udgangspunkt i Statens Åndssvageforsorg. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 7-62.

Note: Erindringsbaseret artikel om handicap-sexologi og sexforhold i Danmark fra 60'erne til nutiden.

Handicaphistorie

Malmros, Richard: Leukotomier foretaget på Århus Kommunehospital, Neurokirurgisk afdeling G. - *I: Bibliotek for læger*. 2000; 192(3), s. 263-275.

Psykatri

Marckmann, Anton: Invalidenævnet i Sønderborg og de sønderjyske krigsinvalidere fra 1. verdenskrig, et medicin-historisk tilbageblik. - *I: Bibliotek for læger*. 2001; 193(4), s. 377-419. Handicaphistorie

Marckmann, Anton: Ofrene fra den store krig 1914 - 1918, invalidenævnet i Sønderborg og de sønderjyske krigsinvalidere, faldne og deres efterladte. Åbenrå: Historisk Samfund for Sønderjylland, 2005. 152 s.

Handicaphistorie

Maribo, Bente: Tre versioner af normaliseringsideologien i Danmark, Sverige og USA. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 24-40.

Note: Niels Erik Bank-Mikkelsen i Danmark, Bengt Nirjes i Sverige, Wolfenbergers i USA.

Åndssvageforsorg

Markussen, Ingrid: Handikapp och äkteskapspolitik i Norden. - *I: Handicap & samfund*. 1997; 9, s. 39-47.

Note: Foredrag holdt på den 3. Nordiske handicaphistoriske konference, Helsingfors 1996.

Handicaphistorie. Racehygiejne/Sterilisation

Markussen, Ingrid: "For børn der ikke kan følge den almindelige undervisning", noget om de to første årtier af specialundervisningens 50-årige historie. - *I: Handicap &*

samfund. 1998; 10, s. 120-129.
Specialpædagogik

Marker, Viggo: Angstens mange dage - roman. – **I: Handicap & samfund.** 1996; 7, s.13-81.

Note: Romanen bygger på forfatterens oplevelser som funktionær ved den tidligere åndssvageforsorg igennem 40 år.
Åndssvageforsorg

Marthinsen, Reidar: Åndssvaghed og åndssvageforsorg, udgivet i anledning af Åndssvageanstalten i Ribes 50 års dag. Ribe: 1957. 142 s.

Note: Indeholder afsnit om den generelle åndssvageforsorgs historie og forhold i 1957.
Åndssvageforsorg

Mathiasen, Rasmus: Fattigfabrikken, industrialismens udstødte i Svendborg fra 1850-1974. – **I: Svendborg Museum Årbog.** 2007; s. 56-72.

Arbejdsanstalter

Mejer, Cecilie: Blindt fotografi. Kbh.: Københavns Universitet, 2004.

Note: Cand. mag. speciale bedømt 30.11.04.
Synshandicappede. Blinde

Mejer, Cecilie: Synliggørelse af de ikke-seende, fotografering på Det kgl. Blindeinstituts øjenklinik i København 1880-1930. - **I: Handicaphistorisk tidsskrift.** 2005; 15, s. 89-120.
Blinde. Synshandicappede

Møllergaard, Mogens: Epoker i dansk psykiatri. Kbh.: Munksgaard, 2000. 173 s.
Psykiatri

Møllergaard, Mogens: Kattingeværk, psykiatri i den gamle fabrik. – **I: Bibliotek for læger.** 2000; 192(1), s. 77-88.

Note: Om Kattingeværk, der fungerede som plejeafdeling og aflastningshjem for Sct. Hans Hospital fra ca. 1914, og om psykiatrien i begyndelsen af 1900-tallet.
Psykiatri

Møllergaard, Mogens: Om at være syg uden at fejle noget, neurasteniens skæbner. - **I: Bibliotek for læger.** 2002; 194(2), s. 143-153.
Psykiatri

Møllergaard, Mogens: Nye svar på gamle spørgsmål, psykiatriske trosretninger 1880-1930. – **I: Kragh, Jesper V.: Psykiatriens historie i Danmark.** Kbh.: Reitzel, 2008. s. 147-174.
Psykiatri

Merrick, Joav: Socialpædiatri i Danmark i årene 1949-1979 belyst gennem en litteraturliste. Ny udg. Kbh.: Det socialpædiatriske ambulatorium på Rigshospitalet, 1980. 70 s.
Børneforsorg

Meyer, Ion, Nicole Rehné: Vanføreforsorgens samlinger. – *I: Årsskrift for Medicinsk Museion*. 2006; 3, s. 80-85.

Note: Om Medicinsk Museions overtagelse af vanføreforsorgens samlinger.
Handicaphistorie, forskning mm.

Moldenhawer, Johannes: Det Kongelige Blindeinstituts historie, samt meddelelser om blindesagens begyndelse og dens udvikling i Danmark. Kbh.: 1905. 308 s. s.
Synshandicappede

Møller, Lisbet: Beboerne som de nederste, centralinstitutionens fortid - nutidens problemer og muligheder. - *I: De svages pædagogik*. 1984; s. 76-82.
Åndssvageforsorg

Møller Jensen, Anders: Er handicapbegrebet ændret som følge af udlægningen af særforsorgen?

- *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2000; 3, s. 5-15.

Note: Om forhistorien til udlægningen i 1980, og om et fundamentalt ændret handicapbegreb som følge af udviklingen.

Handicaphistorie

Møllerhøj, Jette: Hysteri før Freud, om konstruktionen af hysteri og hysterikere. - *I: Den Jyske historiker*. 2002; 96, s. 78-107.

Psykatri

Møllerhøj, Jette: Det 19. århundredes danske psykiatri - en historiografisk oversigt. - *I: Bibliotek for læger*. 2004; 196(1), s. 47-73.

Psykatri

Møllerhøj, Jette: På gyngende grund, psykiatriens praksisser og institutionalisering i Danmark 1850-1920. Kbh.: Københavns Universitet, 2006. 315 s.

Note: Ph.-d.-afhandling, Institut for Folkesundhedsvidenskab.

Psykatri

Møllerhøj, Jette: Balladen på 6. afdeling. - *I: Månedsskrift for praktisk lægegerning*. 2007; 85(1), s. 65-75.

Note: Om den kritik, der blev rettet mod psykiatrien og psykiatrisk praksis i det 19. århundrede, og på hvilken betydning denne lægfolkkelige bevågenhed havde på psykiatrien som fag og videnskab.

Psykatri

Møllerhøj, Jette: Maniske mødre, den puerperale sindssygdoms opfindelse og forsvinden. - *I: Fortid og nutid*. 2007; 1, s. 3-22.

Psykatri

Møllerhøj, Jette: Sindssygdom, dårevæsen og videnskab, Asyltiden 1850-1920. – *I: Kragh, Jesper V.: Psykiatriens historie i Danmark*. Kbh.: Reitzel, 2008. s. 88-119.

Psykatri

Møllerhøj, Jette: On unsafe ground, the practice and institutionalization of Danish psychiatry, 1850-1920. - *I: History of psychiatry*. 2008; 19(3), s. 321-337.
Psykiatri

Nagel, Allan: Når man starter med minuspoint, 15 fortællinger fra 100 års anbringelser af børn og unge på døgninstitution. Hornslyd: Foreningen af Danske Døgninstitutioner for Børn og Unge, 2005. 104 s.
Børneforsorg

Neerup Madsen, Jenny F.: Den mønske sindssygeanstalt. - *I: 1066 - tidsskrift for historie*. 2009; 39(3), s. 12-21.
Note: Periode 1800 - 1899.
Psykiatri

Nielsen, Beth G.: Anstaltbørn og børneanstalter gennem 400 år. Holte: SOCPOL, 1986. 212 s.
Børneforsorg

Nielsen, Claus: Samspillet mellem hørenedsættelse og høreapparater set i et historisk perspektiv. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag, 2008. 123 s.
Note: Handicaphistorisk tidsskrift, særnummer.
Hørehandicappede

Nielsen, Henning W.: Skolepsykologiske journaler som historisk kildemateriale. - *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 127-131.
Note: Temaartikel: Journaler som handicaphistorisk kildemateriale.
Handicaphistorie, Forskning mm.

Nielsen, Henning W.: Specialundervisningens mange og skiftende ansigter, nogle træk af specialundervisningens udvikling. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2000; 2, s. 52-60.
Specialundervisning

Nielsen, Kurt: Blind culture – what is that? - *I: Handicap & samfund*. 1997; 8, s. 95-98.
Note: Foredrag holdt på den internationale konference ”The blind in history and the history of the blind” Copenhagen October 1996.
Synshandicappede. Blinde

Nielsen, Per: Handicapbegrebet og dets historiske udvikling. - *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 35-44.
Note: Bl.a. om handicapbegrebets kompleksitet og historiske udvikling fra 1500-tallet til samtiden.
Handicaphistorie

Norup, Lis: Hysteriets tid. Århus: Klim, 2013. 334 s.
Note: På baggrund af samtidige journaler og forelæsninger fortælles om kvinder og mænd, som i Paris og Wien i årene 1870 til 1900 fik diagnosen hysteri.
Psykiatri

Nørsgaard, Ellen: Særforsorgens udlægning og dens behandling i pressen. – *I: Dansk pædagogisk tidsskrift*. 1980; 28, s. 119-122.
Særforsorg

Nørr, Erik: Fra landsarkivet - handicaparkiver i Landsarkivet for Sjælland. - *I: Handicaphistorie*. 1988; 2, s. 133-138.
Note: Om landsarkivernes historie og hvad der foregår efter særforsorgens udlægning-
Handicaphistorie, forskning mm.

Nørr, Erik: Kilderne til handicapforskning, arkivfantasi og administrationshistorie. - *I: Handicaphistorie*. 1989; 3, s. 47-62.
Note: Beskrivelse af hovedprincipperne for at finde relevant materiale på arkiver, samt
beskrivelse af forskellige arkiver bl.a. Gamle Bakkehus, Ebberødgård. Dækker tiden fra
slutningen af 1800-tallet til artiklens samtid.
Handicaphistorie, forskning mm.

Nørr, Erik: Finsk vurdering af dansk blindeundervisning. – *I: Handicap & samfund*.
1997; 9, s. 115-134.
Note: Om Frieda Grahns besøg og beskrivelse af dansk blindevæsens forhold belyst
udefra i 1878. Hun beskriver f.eks. dagligdagen for beboerne. Foredrag holdt på den 3.
Nordiske handicaphistoriske konference, Helsingfors 1996
Handicaphistorie. Synshandicappede. Blinde

Nørr, Erik: Værthusholderens datter, der kom på Gamle Bakkehus, klientsager som kilde
til social og handicaphistorie og meget mere. – *I: Handicap & samfund*. 1998; 10, s. 17-
31.
Dette nummer af tidsskriftet er et festskrift til Birgit Kirkebæk.
Handicaphistorie, forskning mm.

Olsson, Claes G.: Fantasi och verklighet, folkliga framställningar om människor med
funktionshandikapp. – *I: Handicap & samfund*. 1994; 3, s.21-30.
Note: Foredrag holdt på den handicaphistoriske konference i Gilleleje oktober 1993 "Det
gode liv".
Handicaphistorie

Ommerbo, Peter: Dansk Blindesamfunds historie, udarbejdet efter foreningens blade og
protokoller. Kbh., 1944. 139 s.
Synshandicappede

Otte Hansen, Henning: Socialpolitik i Danmark 1891 til 1977. - *I: Den Jyske historiker*.
1977; 10, s. 5-163.
Socialpolitik. Forsorg

Pedersen, Jens M., Henning Graversen, Erik Ejlers: The Danish national service for the
mentally retarded, ten years of planning and building 1959-1969. Kbh., 1969. 127 s.
Note: 10 års institutionsbyggeri inden for Statens Åndssvageforsorg
Åndssvageforsorg

Pedersen, Karen Marie: Hvordan opleves det at være bruger? om magt og afmagt i forholdet mellem handicappede og eksperter/professionelle. – *I: Handicap & samfund*. 1994; 3, s.9-17.

Note: Foredrag holdt på den handicaphistoriske konference i Gilleleje oktober 1993 ”Det gode liv”.

Handicaphistorie

Pedersen, Lis: Grevinde Danners børnehjem i Jægerspris, 1900 – 1970. . – *I: Ohrlander, K.: Barnhus – Områdningsanstalter, barnhem, idiotanstalter, oppfostringsanstalter i Norden från 1700-talet till våre dagar*. Kristianstad: Allmänna Barnhuset, 1991. 245 s. Børneforsorg

Pedersen, Lone M.: De nedsendte og de hjemvendte. – *I: Socialpædagogen*. 2008; 65(19), s. 10-14.

Note: Om åndssvageforsorg på Grønland.

Åndssvageforsorg.

Perch, Poul W.: Træk af de danske børne- og ungdomshjems historie. Kbh.: Gyldendal, 1985. 137 s.

Børneforsorg

Perch, Poul W.: Pædagogik og behandling i børne- og ungdomshjem, et historisk tilbageblik. – *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 73-84.

Note: Børneforsorg 1621-1980'erne. Beskrivelse af de forskellige former for forsorg og de forskellige betegnelser af børnene. Med bemærkninger om lovgivningen og pædagoguddannelsen i perioden.

Børneforsorg

Permin, Henrik: Når der ikke er lys, er der heller ikke mørke, de blinde i litteraturen. – *I: Bibliotek for læger*. 2001; 193(4), s. 360-376.

Synshandicappede

Persson, Charlotte: Børnepsykiatri og sygepleje, en historisk undersøgelse af perioden 1909-1979. Århus: Universitetet, 2009. 104 s.

Note: Kandidatspeciale, Afdeling for Sygeplejevidenskab, Aarhus Universitet.

<http://ph.au.dk/fileadmin/ph/Sygepleje/Publikationer/Kandidatspecialer/204cp2009.pdf>

Børnepsykiatri. Børneforsorg

Petersen, Axel: Samfundet og børnene, om statens og samfundets stilling til den forsømte og forvildede ungdom, med særligt hensyn til sagens historiske udvikling. Kbh.: Gad, 1904.190 s.

Børneforsorg

Petersen, Egon: Sindssygehospitalet i Augustenborg, undersøgelser, erindringer, refleksioner. – *I: Rønn, Edith M.: Det forrykte menneske, den psykisk syge i historien*. Ebeltoft: Skipperhoved, 2006. s. 185-216.

Psykiatri

Petersen, Gabriel: Da det hele startede. - *I: Socialpædagogen*. 1969; 26, s. 172-181.
Note: Om Danmarks børnesagsarbejdere.
Børneforsorg. Specialpædagogik

Petersen, Jørn H., Klaus Petersen, Niels F. Christiansen: Dansk velfærdshistorie – Bind 1: Frem mod socialhjælpsstaten, 1536-1898. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2010. 615 s.
Socialpolitik

Petersen, Jørn H., Klaus Petersen, Niels F. Christiansen: Dansk velfærdshistorie - Bind 2: Mellem skøn og ret, 1898-1933. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2011. 824 s.
Socialpolitik

Petersen, Jørn H., Klaus Petersen, Niels F. Christiansen: Dansk velfærdshistorie - Bind 3: Velfærdsstaten i støbeskeen, 1933-1956. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2012. 743 s.
Socialpolitik

Petersen, Jørn H., Klaus Petersen, Niels F. Christiansen: Dansk velfærdshistorie - Bind 4: Velfærdsstatens storhedstid, 1956-1973. Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2012. 817 s.
Socialpolitik

Petersen, Lars: Den, der har skoen på ... - *I: Børn i tiden*. 1987; 82, s. 30-32, 64-65.
Note: Om at være på børnehjem i 1930'erne, 1950'erne og 1960'erne.
Børneforsorg

Place Andersen, Erik d., Lykke Wagner: Stærkt velfærdstruet, et møde med 18 unge, der som børn blev tvangsfjernet. Odense: Social- og Sundhedsafdelingen, 1992. 56 s.
Børneforsorg

Plenge, Jørgen: Opdragelse og undervisning af blinde i Danmark. - *I: Torsting, Einer: Opdragelse og undervisning i Danmark*. Kbh.: 1949. s. 5-35.
Synshandicappede

Ploug, Niels, Ingrid Henriksen, Niels Kærgård: Den danske velfærdsstats historie - antologi.
Kbh.: Socialforskningsinstituttet, 2004. 291 s.
Socialpolitik. Forsorg

Plougmand, Oskar: En inspektør banker på eller Der er muk på Fanø, Mr. Smidt - en subjektiv beretning om aspekter og oplevelser i børneførsorgen især i 70'erne og 80'erne.
Kbh.: Dimon, 2005. 223 s.
Note: Forfatteren fortæller om at være tilsynsførende inspektør i børneførsorgen i 1960'erne og 1970'erne.
Børneførsorg

Plougmand, Oskar: Overgreb og overlevelse i børne(for)sorgen, noget af et tidsbillede. Charlottenlund: Dimon, 2006. 214 s.

Note: Beretninger, forklaringer og refleksioner omkring motiver og strategier for voksne og børns adfærd i børneforsorgen med fokus på 1960'erne.

Børneforsorg

Plougmand, Oskar, Poul-Erik Rasmussen: Foreningen Godhavnsdrengeenes høring 2007, en hvidbog fra konferencen den 10. og 11. oktober 2007. Charlottenlund: Dimon, 2008. 48 s.

Børneforsorg

Pontoppidan, Maiken: Socialpsykiatrien i Danmark 1970 - 2005. Roskilde: RUC, 2005. 120 s.

Note: Integreret speciale i historie og psykologi, Roskilde Universitets Center.

http://rudar.ruc.dk/bitstream/1800/1299/1/socialpsykiatri_speciale_maiken_pontoppidan.pdf

Psykiatri. Socialpsykiatri

Påske, Valdemar: Den blinde stakkel, det døve spektakel. - *I: Handicaphistorie*. 1988; 2, s. 67-83.

Note: Også brugt som indlæg på en nordisk handicaphistorisk konference i 1994. Om holdninger til og myter om handicappede i sproget, det talte og på skrift Handicaphistorie. Synshandicappede. Hørehandicappede

Påske, Valdemar: Med klodser, kugler og taster, om undervisning af blinde i regning gennem tiderne. Hellerup: Instituttet for Blinde og Svagsynede, 1991. 122 s.
Synshandicappede

Påske, Valdemar: Træk af dansk revalideringspolitik efter 1945. - *I: Handicaphistorie*. 1992; 6, s. 7-66.

Note: Om revalideringsinitiativer efter 1945 til omkring 1990.

Handicaphistorie

Rasmussen, H. C.: Institutionspædagogik, en fortegnelse over artikler fra danske tidsskrifter 1945 - 1963. - *I: Børnesagens tidende*. 1965; Særtryk, s. 1-11.

Pædagogik. Børneforsorg

Rasmussen, H. C.: Synspunkter på døgninstitutioner. Kbh.: Gyldendal, 1970. 324 s.

Børneforsorg. Børnehjem

Rasmussen, Jan W., Palle Vestberg: Døves kulturhistorie - nordisk seminar, København 13.-16. maj 1993. Kbh.: Døvehistorisk Selskab, 1993. 62 s.

Døve

Riis, Alexander et al.: Børnehjem – overgangen fra private til offentlige institutioner for børn. Roskilde: RUC, 2007. 75 s.

Note: Projekt udarbejdet af gruppe 2 (Alexander Riis et al.) RUC, 1. semester 2007

<http://rudar.ruc.dk/bitstream/1800/6401/1/B%C3%B8rnehjem%20projekt.pdf>

Børneforsorg

Risager, Bjarke S.: LSD, det hallucinogene stofs kulturelle og videnskabelige historie. - *I: Stof*. 2009/2010; 14, s. 32-36.

Psykatri

Roll-Hansen, Nils: Eugenic sterilization, a preliminary comparison of the Scandinavian experience to that of Germany. - *I: Genome*. 1989; 31, s. 890-895.

Racehygiejne/Sterilisation

Roll-Hansen, Nils: Eugenics in Scandinavia after 1945, changes of values and growth in knowledge. - *I: Scandinavian journal of history*. 1999; 24, s. 199-213.

Racehygiejne/Sterilisation

Roll-Hansen, Nils: Eugenikk, racehygiejne og tvangssterilisation, noen kritiske kommentarer til begrepsbruk i Lene Kochs avhandling. - *I: Bibliotek for læger*. 2001; 193(3), s. 226-236. Racehygiejne/Sterilisation

Roos, Naja, Mette Krogh, Dorte Andersen: Erotisk abnorm? - et projekt om Sprogø Kvindehjem. Roskilde: RUC; 1996. 93 s.

Note: Projekt - Historie, 2. modul, Roskilde Universitets Center.

Åndssvageforsorg

Rosenbeck, Bente: En fribåren social skole, da det sociale hjælpearbejde blev til en uddannelse. - *I: Hjort, Karen, Anette Warring: Handlingens kvinder*. Roskilde 2001. s.127-165.

Socialpolitik

Rosenberg, Raben: Den psykofarmakologiske udvikling 1950-1970. - *I: Kragh, Jesper V.: Psykiatriens historie i Danmark*. Kbh.: Reitzel, 2008. s. 263-291.

Psykatri

Rosenkilde, Kirsten: Hvad skete der med Forsorgsmuseet efter 1980? - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2013; 29, s. 70-81.

Åndssvageforsorg

Roslyng Olsen, Thomas, Per Lund: Sct. Hans Hospital 1816-2013, en introduktion til hospitalets historie med focus på bygningsmassen. - *I: ROMU - årsskrift for Roskilde Museum*. 2013, s. 55-88.

Psykatri

Ruby, Rene: Institutionaliserings af blinde, kategorisering og selv-kategorisering. - *I: Nyhedsbrev, Center for Handicaphistorisk Forskning*. 2000; 17, s. 24-49.

Synshandicappede. Blinde

Ruby, Rene: Konstruktionen af den blinde ca. 1850 - 1914. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2002; 12, s. 7-166.

Note: Oprindeligt speciale fra Institut for Historie, Københavns Universitet. Upubliceret.
Blinde. Synshandicappede

Ruby, Rene: Den overvågede seksualitet, Det kgl. Blindeinstitut i perioden 1858 til ca. 1940. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2003; 9, s. 59-76.

Note: Undersøgelse af kønsadskillelsen og seksualitetskontrollen på Blindeinstituttet på grundlag af interviewmateriale.

Blinde. Synshandicappede

Ruby, Rene: Afvigelsens dilemmaer, blindes organisering i det 20. århundrede. Kbh.: Københavns Universitet; 2011. 213 s.

Note: Ph.-d.-afhandling, Saxo-instituttet.

Synshandicappede

Rydberg, Lasse: Normaliseringen og lærerne. Lærerforeningens ageren i normaliseringens periode. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 85-95.

Åndssvageforsorg

Rydberg, Lasse: Indtryk, sex og handicap i 40 år, samtale med konsulent Marianne Hørdam. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 63-67.

Note: Marianne Hørdam var medstifter af Seksualvejlederforeningen.

Åndssvageforsorg

Rydberg, Lasse: Mit cpr.nr. starter med 06 – nul sex. Samtale med seksualvejleder Tor Martin Mandrup-Møller. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 111-117.

Note: Om vilkår for handicappedes seksualitet, og om Tor Martin Mandrup-Møllers erfaringer.

Handicaphistorie

Rytter, Maria: Børn uden historie, om forskningsprojektet "Børns vilkår på danske spædbørnshjem, børnehjem og opdragelsesanstalter (ungdoms- eller skolehjem) i det tyvende århundrede". - *I: Årbog for Svendborg og Omegns Museum*. 2001, s. 99-115.

Børnehjem. Børneforsorg

Rytter, Maria: Børn med historie. - *I: Årbog for Svendborg og Omegns Museum*. 2002, s. 38-50. Børnehjem. Børneforsorg

Rytter, Maria: Dette er mit lille kvindely, brugen af isolationsstraf på pigehjem i det 20. århundrede. - *I: Årbog for Svendborg og Omegns Museum*. 2003, s. 63-72.

Børnehjem. Børneforsorg

Rytter, Maria: Liv og levevilkår for samfundets udstødte. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 17, s. 35-48.

Note: Om begrebet "social inclusion" og dets betydning for Projekt Dansk Forsorgsmuseum på Svendborg Museum.

Handicaphistorie

Rytter, Maria: Godhavnsrapporten, en undersøgelse af klager over overgreb og medicinske forsøg på Dreng- og Skolehjemmet Godhavn samt 18 andre børnehjem i perioden 1945 - 1976.

Odense: Syddansk Universitetsforlag, 2011. 257 s.

Børneforsorg. Børnehjem

Røjskjær, C.: De danske hørecentralers fødsel. Odense: Statens Hørecentral, 1977. 80 s.
Døve

Rønn, Edith M.: Åndssvageanstalten i Ribe i 1930-erne, plejepersonalet og anstaltens ånd. – *I: Mark og montre*. 1991; 27, s. 41-47.

Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Institution under afvikling, en etnologisk undersøgelse af Ribelund. Ribe, 1991. 104 s.

Note: Ribelund i perioden 1907-1984.

Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Subhumanity and civilization. – *I: Ethnologia Europaea*. 1993; 23, s. 55-74.

Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Humaniteten og den sande fornuft. – *I: Nord nytt*. 1993; 51, s. 23-36.

Note: De psykisk udviklingshæmmede og samfundet fra midten af 1800-tallet til 1993.

Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Truslen fra de intelligensdefekte. – *I: Humaniora*. 1993; 7(3), s. 11-15.

Note: Om Sir Francis Galton og 1800-tallets syn på udviklingshæmmede.

Racehygiejne. Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M., Janie Olsen: Afvigelse - fra hvad? de psykisk udviklingshæmmede og samfundet. S.l., 1993. 128 s.

Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Fortidens synder og behandlerkulturen. – *I: Handicap & samfund*. 1994; 2, s. 27-31.

Note: Debatindlæg om destruktion af personoplysninger.

Handicaphistorie, forskning mm.

Rønn, Edith M.: Handicaphistorie som kulturfænomen, hvilken nytte har vi af handicaphistorie? – *I: Handicap & samfund*. 1995; 6, s.10-22

Note: Tale holdt i forbindelse med høringen om handicaphistoriske samlingers tilstand to fremtid, september 1995.

Handicaphistorie, forskning mm.

Rønn, Edith M.: De fattige i ånden, essays om kultur, normalitet og ufornuft, en etnologisk undersøgelse af praksis inden for dansk åndssvagevæsen og -forsorg ca. 1840-

1990 med eksempel materiale fra den tidligere åndssvageanstalt i Ribe. Kbh.: Museum Tusulanums Forlag, 1996. 432 s.

Note: Ph.d. afhandling, Københavns Universitet.

Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Livshistoriens rolle i handicaphistorien. – *I: Livshistorien*. Kbh.: Danmarks Lærerhøjskoles Forlag, 1996, s. 8-33.

Handicaphistorie, forskning mm.

Rønn, Edith M.: Historiens historier, fortællinger om opbrud og forandring. – *I: Handicap & samfund*. 1997; 7, s. 7-12

Note: En introduktion til Viggo Markers biografiske roman om hans oplevelser som funktionær inden for åndssvageforsorgen igennem 40 år.

Åndssvageforsorg.

Rønn, Edith M.: Det uønskede barn, refleksioner over den åndssvages usynlighed i den tidlige historie. – *I: Social kritik*. 1997; 9(48), s. 6-19.

Note: Primært i 1700- og 1800-tallet.

Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Den befriende død, døden på anstalt 1907 - 1963. – *I: Folk og kultur*. 1997, s. 14-31.

Note: Om alumnens død og begravelse på Åndssvageanstalten i Ribe.

Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Fra "Nordisk Handicaphistorie" til "Fragmenter af en nordisk handicaphistorie". – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2001; 6, s. 7-16.

Handicaphistorie

Rønn, Edith M.: Mod en postmoderne etik? Refleksioner over etiske normer i handicaphistorien og konsekvensen af ændringerne. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2002; 7, s. 47-56.

Note: Om tre perioder i handicaphistorien, som afspejler forskellige diskurser, den religiøse, den naturvidenskabelige og den pædagogiske periode

Handicaphistorie

Rønn, Edith M., Inger Hartby: Det forrykte menneske, den psykisk syge i historien ca. 1830 - 1980. Ebeltoft: Skippershoved, 2006. 351 s.

Psykiatri

Rønn, Edith M.: "Kjære Hr. Reservelæge!", en kvinde med to diagnoser, en livshistorie. – *I: Bibliotek for læger*. 2006; 198(1), s. 80-99.

Note: Beskrivelse af hvorledes åndssvageanstalter og sindssygehospitaller anlagde et meget forskelligt syn på samme patient i starten af 1900-tallet.

Psykiatri. Åndssvageforsorg

Rønn, Edith M.: Erindringen, handicaphistorisk betragtet. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 15, s. 121-138.

Note: Om hvordan forskere kan arbejde med menneskers erindringer.

Handicaphistorie, forskning mm.

Rønn, Edith M.: En langtrækkende (kultur)historie om mennesker med handicap. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 17, s. 78-85.

Note: Om vigtigheden af at inddrage den handicappedes egen historie, når man beskæftiger sig med den større, bredere historie.

Handicaphistorie, forskning mm.

Rønn, Edith M.: Forrykthed i fornuftens felt, kulturhistoriens rolle i kundskaben om den psykisk syge i kultur og samfund. - *I: Social kritik*. 2007; 18(110), s. 17-37.

Note: Om normalitet og sygdomsopfattelse i Danmark.

Psykatri

Rønn, Edith M.: Det handicaphistoriske interview. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 97-107.

Handicaphistorie, forskning mm.

Rønn, Edith M.: Fra forbud til påbud, de åndssvage seksualitet. Kovendingerne i 1960'erne og 1970erne. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 74-88.

Note: Analyse af hvordan man på institutionerne håndterede handicappedes seksualitet i 60'erne og 70'erne.

Åndssvageforsorg

Rørbæk, Maria: Børnehjemsliv, før og nu. - *I: Socialpædagogen*. 2005; 10, sidste side.

Børneforsorg

Sand, Knud: Den legale kastration i Danmark gennem 30 år (1929-1959). - *I:*

Betænkning nr. 353: Betænkning om sterilisation og kastration. Kbh., 1964, s. 46-63

Racehygiejne/Sterilisation

Sandbjerg Hansen, Christian: At gøre en forskel, socialt arbejde, socialarbejde og marginaliserede børn og unge, 1945-. Kbh.: Københavns Universitet, 2011. 438 s.

Note: Ph.d.-afhandling, Det Humanistiske Fakultet.

Børneforsorg

Schioldann, Johan: Lithiumpioneren Mogens Schou, et halvt århundrede med lithium. - *I: Bibliotek for læger*. 2005; 197(3), s. 209-216.

Psykatri

Schioldann, Johan: History of the introduction of Lithium into medicine and psychiatry, birth of modern psychopharmacology 1949. Adelaide: Adelaide University Press, 2009. 363 s.

Psykatri

Schmidt, Lars-Henrik, Jens E. Kristensen: Bekymringen for befolkningskvaliteten. – *I: Schmidt, Lars-Henrik, Jens E. Kristensen: Lys, luft og renlighed, den moderne socialhygiejnes fødsel*. Kbh.: Akademisk forlag, 1986. s. 97-127.

Racehygiejne/Sterilisation

Schmidt, Solveig: Uhørt, 100 år set med døves øjne. Ålborg: Døveskolernes Materialecenter, 2003. 120 s.

Note: Beretninger og billeder fra døves liv gennem 100 år. Udgivet i forbindelse med Ålborg Døveforenings 100 års jubilæum.

Døve

Scocozza, Lone: Det danske sundhedsvæsen og medicinsk etik - historisk og aktuelt. – *I: Niklasson, Grit: Samfund og kultur i sundhedsarbejdet*. Kbh.: Frydenlund, 2006. s. 293-329.

Socialpolitik

Simonsen, Eva: “— det band, som er i liv og død av broderfavntag spundet”, om dansk-norske forbindelse i omsorgen for åndssvage. – *I: Handicap & samfund*. 1997; 10, s. 32-44.

Note: Om forbindelserne i 1800-tallet og i forbindelse med racehygiejniske tiltag i perioden 1935 - 1950. Dette nummer af tidsskriftet er et festskrift til Birgit Kirkebæk.

Åndssvageforsorg. Racehygiejne

Simonsen, Eva: Disability history in Scandinavia, part of an international research field. - *I: Scandinavian journal of disability research*. 2005; 7(3/4), s. 137-154.

Handicaphistorie

Simonsen, Eva: Er man blevet døv for de døves tegnsprog. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2012; 28, s. 59-72.

Note: Om forskellige tiders opfattelse af døve og døves tegnsprog fra 1700-tallet til nutiden.

Døve

Simonsen, Palle, Trine Munk-Petersen: Gemt- eller glemt, alle har ret til at være med, en bog med Palle Simonsen om 40 års socialpolitik og indsatsen for samfundets udsatte.

Kbh.: Frydenlund, 2009. 271 s.

Socialpolitik

Skjerbæk, Oluf J.: Dansk børneforsorg gennem 50 år. - *I: Børnesagens tidende*. 1955, s. 204-215.

Børneforsorg

Skjerbæk, Oluf J.: Børne- og ungdomshjemmenes udvikling fra ca. 1944 til 1955.- *I: Socialpædagogen*. 1969; 26, s. 151-156.

Børnehjem. Børneforsorg

Skou Kristensen, Allan: Vodskov Åndssvageanstalts historie 1915-1940. Ålborg, 2014.
Note: Speciale i historie, Aalborg Universitet.
Åndssvageforsorg.

Skovgaard-Petersen, Vagn: Skoleprotokoller m.v. - *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 123-127.

Note: Temaartikel: Journaler som handicaphistorisk kildemateriale.
Handicaphistorie, forskning mm

Skydsgaard, Morten A., Lise Funder: Det uperfekte barn. Århus: Steno Museet, 2007.
160 s.

Note: Udgivet i forbindelse med udstilling på Steno Museet 27.11.2008-31.1.2009.
Handicaphistorie

Sletved, H., H. Haubro: Historien om åndssvages undervisning - eller om integrationens filosofi, teori og praksis. - *I: Nordisk tidsskrift for specialpedagogikk*. 1983; 61(2), s. 110-129. Åndssvageforsorg

Sletved, H., H. Haubro: 50 års hjerneforskning og 50 års udvikling af vilkårene for mennesker med handicap. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 111-127.

Note: Om udviklingen på synet på handicappede ift. pædagogik, undervisning og hjerneforskning.

Handicaphistorie. Socialpædagogik

Sloth, Rikke Bjerregård: Børnehjemmet på Vodroffsvej og Magdalenehjemmet, en undersøgelse af de to velgørende hjemms virksomhed i perioden fra 1870'erne til 1905 med udgangspunkt i Staffan Rörhammars analytiske model for bestemmelse af filantropiske foreningers virksomhed. Århus: Universitet, 2004.

Note: Utrykt speciale.

Børneforsorg

Snorrason, Egill: Momenter i handicapbegrebets historiske udvikling. - *I: Handicaphistorie*. 1988; 2, s. 53-66.

Note: Handicapbegrebet og synet på handicappede fra oldtiden over renæssancen til det 20. århundrede.

Handicaphistorie "

Sonne, Pernille: Lombrosos efterfølger, kriminalbiologiens betydning for kriminalpolitikken. - *I: Den jyske historiker*. 2006; 112, s. 67-87.

Psykiatri. Kriminologi

Sonne, Pernille: Men selvfølgelig jernstænger for vinduerne, nybrud i dansk retspsykiatri 1900 - 1935. - *I: Kragh, Jesper V.: Psykiatriens historie i Danmark*. Kbh.: Reitzel, 2008. s. 120-146.

Psykiatri

Spillelose Christiansen, Karen, Signe Sjelborg-Pedersen: Sindslidende børn - deres indlæggelser på Jydske Asyl. Risskov: Psykiatrisk Hospital, 2000. 8 s.

Note: Indlæg hentet fra Museum Overtaci's hjemmeside, udateret. Dækker indlæggelser i perioden 1854-1901. Skrevet på baggrund af indlæggelsesjournaler i perioden.

<http://ovartaci.dk/artikler/Karin%20Spillepose%20Rapport.pdf>

Børneforsorg. Psykiatri

Stanek, Henrik: Du skal ikke tænke på din far og mor. – *I: Børn og Unge*. 2004; 20, s. 11.

Note: Om Maria Rytters arbejde med indsamling af materiale om børnehjem og udstillingen på Svendborg & Omegns Museum.

<http://www.boernogunge.dk/internet/boernogunge.nsf/0/F99FC990A942667AC1256E9800328489?opendocument>

Børneforsorg

Steinicke, Jørgen: Fra næstekærlig børnesagsarbejder til professionel socialpædagog.

Hørsholm: Pædagogisk Psykologisk Forlag, 1990. 205 s.

Note: Døgninstitutionspersonalets og dets faglige organiserings historie.

Socialpolitik. Socialpædagogik

Steinicke, Olaf: Historien om julemærkehjemmene. – *I: Skolehygiejnisk tidsskrift*. 1981; 69(4), s. 82-90.

Børneforsorg

Steinicke, K.K.: Fattiglovgivning for 60 år siden. – *I: Socialt tidsskrift*. 1951; 27, s. 127-144.

Socialpolitik

Stern, Edith M.: I mors sted, opdragelse i børneinstitutioner. Kbh.: Det Danske Forlag, 1954. 78 s.

Børneforsorg

Strandsbjerg, Niels: Blindeinstitutioner i Danmark ca. 1858-1970, arkivregistratur. Kbh.: Blindeinstitutterne i Kbh. og Refsnæs, 1992. 110 s.

Handicaphistorie, forskning mm.

Strömrgren, Erik: Psykiatrisk Hospital i Århus, 1943 - 1980. – *I: Bibliotek for læger*. 1981; 173(3), s. 116-126.

Psykiatri

Stürup, Georg K.: Forvaringsanstalten i Herstedvester, beretning om arbejdet 1935 - 1951. Kbh.: Direktoratet for Fængselsvæsenet, 1959. 83 s.

Kriminologi

Sunesen, Vagn: Streger til en historie om normalisering. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 58-69.

Note: Om behandlingscentret i Næstved 1973 - 1975, den næstsidste totalinstitution for åndssvage, og om de nye tanker om normalisering, som opstod i 1970'erne.

Åndssvageforsorg

Svennevig, Birgitte: Børneliv i hundrede år. Lyngby: Forlaget Harald, 2001. 207 s.
Note: Om den store samfundsudvikling i perioden 1875 - 1975 og dens betydning for børn og unge. Med erindringer fra børnehjem og tuberkulosesanatorier.
Børneforsorg

Syversen, Charlotte: Psykokirurgi i Danmark. S.l., 2009.
Note: Osval-2 opgave, Københavns Universitet.
Psykiatri

Søgaard, Arne: Ordblindhed - læseretardering - læsesvaghed. - *I: Handicaphistorie*. 1988; 2,s. 85-96.
Note: Om synet på ordblindhed og hvad det er ud fra kilder fra perioden 1895 - 1954.
Ordblinde. Åndssvageforsorg

Søgaard, Kirsten: Bibliografi over litteratur vedrørende døvstummevæsenet i Danmark 1772-1937. Århus: Universitetsforlaget i Aarhus, 1939. 77 s.
Handicaphistorie, forskning mm.

Sønderby, Lotte: Dobbeldiagnose - dobbelt belastning? - *I: Stof*. 2011; 17, s. 32-38.
Note: Et historisk tilbageblik på 200 års psykiske lidelser og rusmidler i psykiatrien.
Psykiatri

Søndergaard, Annelise: Lad ikke de faldne blive liggende – Jysk Børneforsorg/Fredehjem 1906-2006. Århus: Jysk Børneforsorg/Fredehjem, 2006. s.
Socialpolitik

Sørensen, Ditte: Omsorgskonstruktioner, socialpædagogik og mennesker med multiple udviklingshæmninger. Kbh.: Systime Academic, 2005. 191 s.
Note: Offentlig omsorg i det 21. århundrede.
Socialpædagogik. Åndssvageforsorg

Sørensen, Ditte: Fra institutionaliseret omsorg til integreret omsorg. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 15, s. 11-32.
Note: Om åndssvageforsorgens historie gennem erindringerne fra en ansat i perioden 1960 -1990.
Åndssvageforsorg

Sørensen, Ditte: Normaliseringsprincippet og socialpædagogik. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 70-84.
Åndssvageforsorg. Socialpædagogik

Sørensen, Ditte, Niels Rosendal Jensen: Kan vi lære noget af historien? - en handicaphistorisk fortælling om den samfundsmæssige indsats til mennesker med fysisk og psykisk samt psykosociale funktionsnedsættelser fra cirka 1800 til omkring 2005. Århus: Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, 2012. 59 s.
Note: Essay om udviklingen i den samfundsmæssige indsats for mennesker med udviklingshæmning og sindslidelser fra 1800-tallet og frem til serviceloven i 1998.

<http://www.slvidensbank.dk/Articles/Socialworkers/Historie/Handicaphistorisk%20essay.aspx>

Handicaphistorie

Tarbensen, Kenn: Julemærket til gavn for børn. Kbh.: Julemærkefonden, 2003. 348 s.
Børneforsorg

Tetler, S.: Dilemmaer i de sidste 25 års danske integrationsbestræbelser. 10 udg. Herlev: Dansk Psykologisk forlag; 1998. 144 s.
Socialpolitik

Theilgaard, Alice: Glimt fra O's historie set fra et psykologisk perspektiv. - *I: Psyke og Logos*. 2000; 21(1), s. 204-209.
Psykiatri

Thormann, Inger: Den lille døgninstitution. Kbh., 1972.
Note: Specialeopgave i psykologi, Københavns Universitet, bl.a. med beskrivelser af dagliglivet på to små døgninstitutioner og et privathjem gives en redegørelse for aspekter af børns og personales oplevelse af institutionslivet og hvilke følger disse oplevelser har.
Børneforsorg

Toft, Irma: Fra sovesal til egen bolig, en bog om de udviklingshæmmedes historie i Viborg Amt. Viborg, 2000. 124 s.
Åndssvageforsorg

Tranøy, Joar: Lobotomi i skandinavisk psykiatri. Oslo: 1992. 134 s.
Psykiatri

Vestberg, Palle: Education the deaf in Denmark, historical development and current educational services for deaf children and adults. Kbh., 1997. 35 s.
Specialpædagogik. Døve

Vestberg, Palle: Tilbageblik 1961 - 2001. Undervisning af børn med høretab. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2003; 10, s. 13-30.
Specialpædagogik. Døve

Vestergaard, Anette: Børneopdragelse gennem 100 år. Kbh.: Politiken, 2004. 255 s.
Note: Bogen følger børnene gennem samfundsviklingen i perioden 1900 - 2000 med fokus på bl.a. institutionerne.
Børneforsorg

Vestergaard, Per: Melankoli og depression - fra galskab til folkesygdom. - *I: Dansk medicinhistorisk årbog*. 2010; s. 81-92.
Psykiatri

Vestergaard, Per: Psykofarmakologiens danske pionerer. - *I: Dansk medicinhistorisk årbog*. 2011; s. 117-131.
Psykiatri

Vilby, Knud, Kjeld Sørensen: Fattig i Danmark, en beretning om 50 års forsorg og fattigdom i Danmark. Kbh.: Gyldendal, 1978. 426 s.
Forsorg. Socialpolitik

Villadsen, Kaspar: Det sociale arbejdes genealogi, kampen for at gøre fattige og udstødte til frie mennesker. Kbh.: Reitzel, 2004. 278 s.
Note: Let revideret udgave af forfatterens Ph.d.-afhandling fra Sociologisk Institut, Københavns Universitet 2003.
Forsorg

Villadsen, Kaspar: Menneskesyn og magt i det sociale arbejde, en tour de force gennem det sociale arbejdes forunderlige historie. – *I: Tidsskrift for socialpædagogik*. 2004; 14, s. 5-14.
Note: Artiklen knytter sig til forfatterens bog ”Det sociale arbejdes genealogi”.
Forsorg

Vitzansky, Winnie: Biblioteksbetjening af blinde – også et stykke handicaphistorie. – *I: Handicap & samfund*. 1993; 1, s. 11-39.
Note: Artikel om biblioteksbetjening af blinde i perioden 1825 til 1990’erne.
Handicaphistorie

Volfing, Ole P.: Uddannelse af lærere og pædagoger til den vidtgående specialundervisning. – *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 25-38.
Note: Om uddannelsen af lærere og pædagoger, samt undervisningen af bl.a. døvstumme børn i perioden 1807 - 1991.
Døve. Specialpædagogik.

Vuolle, Tuula: Från Abraham Argillander till Abnormskolemöten, handicappundervisningens utformning i Finland under 1800-talet betraktad i ljuset av kontakterna med Skandinavien. – *I: Handicap & samfund*. 1994; 3, s. 61-77.
Note: Foredrag holdt på den handicaphistoriske konference i Gilleleje oktober 1993 ”Det gode liv”.
Handicaphistorie

Wass, I., K. Broager: Fragmenter af en nordisk handicaphistorie. Kbh.: Dansk psykologisk forlag, 2001. 192 s.
Handicaphistorie

Wass, Ingrid, Birgit Kirkebæk. Festskrift til Birgit Kirkebæk, en specialpædagogisk verden. Kbh.: Psykologisk Forlag, 2013. 236 s. Handicap og samfund; vol. 10.
Note: Artikelsamling med både aktuelle og historiske bidrag, der belyser emner inden for handicaphistorie og specialpædagogik i de nordiske lande.
Handicaphistorie. Forsorg. Socialpædagogik

Widell, Jonna: Døves kultur, fra åbning og isolation til manifestation og ligestilling. 2. udg.
Aalborg: Døveskolernes Materialelaboratorium, 2007. 137 s.

Note: Hertil findes videokassette med parallel dansk tale og tegnsprog, 1993.

Døve

Willadsen, Jytte: Psykiatriske diagnoser og deres usikkerhed. – *I: Handicap & samfund*. 1994; 3, s. 173-179.

Note: Foredrag holdt på den handicaphistoriske konference i Gilleleje oktober 1993 ”Det gode liv”.

Psykiatri

Wingender, Nete B.: De fysiske rammer som pædagogisk instrument, Åndssvageanstalten Gammel Bakkehus. – *I: Handicaphistorie*. 1987; 1, s. 57-72.

Note: Om oprettelsen og indretningen af Gammel Bakkehus i perioden 1855-1860'erne.

Åndssvageforsorg

Wingender, Nete B.: Opdragelse af børn på åndssvageanstalt til nyttige borgere. – *I: Sygeplejersken*. 1987; 87(26), s. 28-34.

Åndssvageforsorg

Wingender, Nete B.: Et dannet væsen ..., forudsætninger og arbejdsvilkår for personalet inden for 1800-tallets åndssvageforsorg. – *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 79-97.

Åndssvageforsorg

Wingender, Nete B.: ... en knugende længsel efter frihed, Sprogø-piger i 1920'erne og 1930'erne. – *I: Hjorth, Karen, Grethe Ilsøe, Mina Kragelund: Bur, kan, kan ikke - vil, vil ikke : kvindeliv i perspektiv*. Kbh.: Arki-Varia, 1996.

Åndssvageforsorg

Wingender, Nete B.: ”Kvindernes ø” – fra idé til realitet. – *I: Handicap & samfund*. 1998; 10, s. 45-53.

Note: Dette nummer af tidsskriftet er et festskrift til Birgit Kirkebæk.

Åndssvageforsorg

Wolsgård, Else: For at afhjælpe den åndelige armod. – *I: Øboer*. 2013, s. 58-66.

Note: Om ”Langelands Forening for Plejebørn af 1867”.

Børneforsorg

Wolsgård, Else, Peder Dons Laursen: Langelands indsats for børn i nød efter Anden Verdenskrig. – *I: Øboer*. 2013, s. 76-81.

Børneforsorg

Øgendahl, Claus: Socialpædagogernes historie. Kbh.: Socialpædagogernes Landsforbund, 2000. 335 s.

Note: Om den socialpolitiske udvikling og udviklingen inden for det sociale område, forsorgen og de faglige organisationer.

Socialpædagogik. Børneforsorg. Åndssvageforsorg. Psykiatri

Ørsgard Jensen, Ib: De store anstalters tid, om samfundsprocesser og forsorgsprincipper.
- *I: De svages pædagogik*. 1984, s. 135-145.
Forsorgsinstitutioner. Forsorg

Anonymer

Efterundersøgelse af udskrevne børne- og ungdomsforsorgselever. Kbh.: Børne- og
Ungdomsforsorgens Pædagogiske Nævn, 1959.

Note: Efterundersøgelse af 747 børneværnselever, udskrevet fra et opdragelseshjem i
perioden 1950 – 1951. Upubliceret.

Børneforsorg

Redegørelse om de politiske overvejelser, der dannede det lovmæssige grundlag for
tvangssterilisation af åndssvage i Danmark i perioden 1929 til 1967. Kbh.:

Socialministeriet, 1997

<http://webarkiv.ft.dk/?/Samling/19971/udvbiilag/00324682.htm>

Racehygiejne/Sterilisation. Åndssvageforsorg

Festskrift til Birgit Kirkebæk – en specialpædagogisk verden. Kbh.: Dansk psykologisk
Forlag, 1998. 236 s. Handicap & Samfund. 1998; 10.

Handicaphistorie

Handicapidræt i Danmark, signalement af historien, organisationen og menneskerne.

Brøndby: Dansk Handicap Idræts-Forbund, 1998. 143 s.

Handicaphistorie

25 år med psykiatri, 1976 - 2001, Sønderjyllands Amt. Åbenrå, 2001. 144 s.

Note: Erindringer fra ansatte inden for psykiatri. Udgivet i forbindelse med 25-års
jubilæet for amternes ansvar for psykiatrisk behandling.

Psykiatri

Døveundervisning i Danmark 200 år. Kbh., 2007. Dvd-film.

Note: Med en teaterforestilling på Folketeatret 17. april 2007 om døveundervisningen i
Danmark gennem 200 år.

Specialpædagogik. Døve

Museologi

Beyer, Mette B.: Billedsamlinger. - *I: Handicaphistorie*. 1990; 4, s. 103-118.

Note: De praktiske forhold omkring bevaring, ordning, registrering mv. af
billedsamlinger

Handicaphistorie, forskning mm.

Kirkebæk, Birgit: Handicappuseer i Danmark. - *I: Handicap & samfund*. 1995; 1995(5),
s. 9-13. Handicaphistorie, forskning mm.

- Lieb Gott, Niels-Knud: Hvordan kan handicapmuseer sikres i den danske museumsverden? – *I: Handicap & samfund*. 1995; 6, s. 29-35.
 Note: Tale holdt i forbindelse med høringen om handicaphistoriske samlingers tilstand og fremtid, september 1995.
 Handicaphistorie, forskning mm.
- Meyer, Ion, Nicole Rehné: Vanføreforsorgens samlinger. – *I: Årsskrift for Medicinsk Museion*. 2006; 3, s. 80-85.
 Note: Om Medicinsk Museions overtagelse af vanføreforsorgens samlinger.
 Handicaphistorie, forskning mm.
- Nørup, Maiken R.: Psykiatriske samlinger og museer på europæisk plan. - *I: Vends*. 2008; s. 66-70.
 Note: Indtryk fra konferencen "Learning the soul" i Göppingen, Tyskland.
 Psykiatri. Handicaphistorie, forskning
- Olsen, Anders: Vanføreforsorgens samlinger. - *I: Årsskrift for Medicinsk Museion*. 2006; 3, s. 80-85.
 Handicaphistorie, forskning mm.
- Rønn, Edith M.: Beskrivelse og bedømmelse af 7 historiske samlinger på danske psykiatriske institutioner, med henblik på en faglig vurdering af samlingen på det tidligere Middelfart Statshospital, inkl. Anbefaling. Middelfart: Museet, 2000. 57 s.
 Handicaphistorie, forskning mm.
- Rønn, Edith M.: Konstruktion af handicaphistorien, genstande og hverdagspraksis. - *I: Vera - tidsskrift for pædagoger*. 2001; 14, s. 36-45.
<http://www.vera.dk/>
 Handicaphistorie, forskning mm.
- Rønn, Edith M.: Handicaphistoriske samlinger i Danmark. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2001; 5, s. 7-140.
 Note: Beskrivelse og evaluering af samtlige handicaphistoriske samlinger i Danmark.
 Handicaphistorie, Forskning mm.
- Rønn, Edith M.: Drømmen om et museum. - *I: Danske museer*. 2002; 15(4), s. 20-26.
 Note: Kortlægning og evaluering af historiske samlinger på psykiatriske hospitaler og inden for de tidligere særforsovsområder i Danmark.
 Psykiatri. Handicaphistorie, forskning mm.
- Rønn, Edith M.: Historiske samlinger på de tidligere totalinstitutioner. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2003; 10, s. 117-135.
 Åndssvageforsorg. Handicaphistorie, forskning mm.
- Rønn, Edith M.: Ildsjæle og materiel kultur. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2005; 14, s. 8-19.
 Note: Indlæg fra den 5. nordiske konference om handicaphistorie, Sverige september

2004.

Handicaphistorie, forskning mm.

Thorlacius-Ussing, Søren: Handicapmuseer og museumsloven. - *I: Handicaphistorie*. 1992; 6, s. 67-74.

Handicaphistorie, forskning mm.

Thorlacius-Ussing, Søren: Fra bunker til æsker, hvordan får man orden på en handicaphistorisk samling. - *I: Handicaphistorie*. 1992; 6, s. 75-90.

Handicaphistorie, forskning mm.

Thorlacius-Ussing, Søren: Hvilke handicaphistoriske samlinger findes i Danmark – hvilke effekter drejer det sig om. – *I: Handicap & samfund*. 1995; 6, s. 23-27.

Note: Tale holdt i forbindelse med høringen om handicaphistoriske samlingers tilstand og fremtid, september 1995.

Handicaphistorie, forskning mm.

2. Jubilæumsskrifter/institutionshistorie

Følgende er en samlet liste over jubilæumsskrifter vedrørende de døgninstitutioner og foreninger, som er på de øvrige referencelister, dvs. jubilæumsskrifter vedr. alle typer børnehjem, forsorgshjem, åndssvageinstitutioner, psykiatriske institutioner samt alle typer af foreninger. Der er desuden enkelte jubilæumsskrifter af mere generel karakter. Referencer uden forfatter er opstillet kronologisk uanset emne. Referencer med forfatter er opstillet alfabetisk efter forfatter uanset emne.

Beretning om Ormslev Børnehjems 25-årige virksomhed 1905. Århus, 1906. 16 s.
Børnehjem

Godhavns 25 års-fest den 22. maj 1918. S.l., 1918.1 bd.
Børnehjem

Kristelig Forening til Børns Redning, 1898 – 1923. Kbh., 1923. 1 bd.
Forening

Frøken Josephine Schneiders Børnehjem, 1874 – 1924, samt årsberetning for året 1923.
Frederiksberg, 1924. 29 s.
Børnehjem

Indre Missions børnehjem ved Vejle Fjord og Århus 1900 – 1925. Vejle, 1925. 24 s.
Børnehjem

Møltrup Optagelseshjem 1912 – 1937, jubilæumsskrift. Vildbjerg, 1937.
Børnehjem

Jubilæumsskrift 1891 – 29. december – 1941, findes i beretningen for 1941. Århus 1942.
Note: Om Pleje- og Børnehjemsforeningen for Aarhus Stifts sydlige del.
Forening

Saustrup Drengeshjem 1918 - 1943. S.l.,1943. 41 s.
Børnehjem

Undløse Drengeshjem 1918 - 1943. S.l.,1943. 32 s.
Børnehjem

Børnehjemmet Jacob Michaelsens Minde 1921 - 5. april – 1946, Københavns Kommunes Børnehjem. Skodsborg, 1946. 27 s.
Børnehjem

Drejens Optagelseshjem ved Kolding Fjord 1907 - 27. september 1947. S.l.,1947. 31 s.
Børnehjem

Skolehjemmet Himmelbjerggården 1897 – 1947. S.l.,1947. 47 s.
Børnehjem

Børnehjemmet Spanager 1923 - 9. marts – 1948, Københavns Kommunes Børnehjem.
Kbh., 1948. 25 s.
Børnehjem

Børnehjemmet Nærumgård 1908 - 21. juni – 1948, Københavns Kommunes Børnehjem.
Kbh., 1948. 22 s.
Børnehjem

Overinspektionen for Børneforsorgen, 1923 - 1. januar. - 1948. Kbh., 1948. 40 s.
Børneforsorg

Refsnæsbladet, jubilæumsnummer, 1898 november 1948. Kalundborg, 1948. 21. bl.
Blinde

Frøken Josephine Schneiders Børnehjem, 1874 - 1949. Frederiksberg, 1949. 16 s.
Børnehjem

Kong Chr. d. IX's Børnehjems 40 års jubilæum 1909 – 1949. Århus, 1949. 20 s.
Børnehjem

Ålborg Døveforening, Ålborg Døvstummeforening 1911 - 1951. Ålborg, 1951. 48 s.
Forening, døve

50 års jubilæumsskrift. Landsforeningen for Ordblindesagen i Danmark -
Ordblinde/Dysleksiforeningen i Danmark. Horsens, 1992. 30 s.
Forening

Landsforeningen SIND 50 år, 1960 – 2010. – *I: SINDbladet*. 2010, 5. oktober.
Forening, psykiatri

Sindssygehospital i Århus 100 år. – *I: Plejerbladet*. 1952; 38(8).
Psykiatri

Det Kongelige Opfostringshus og Den Thorupske Stiftelse før og nu, 1753 – 1953. Kbh.,
1953. 63 s.
Børnehjem

Børnesagens Fællesråd gennem 50 år. – *I: Børnesagens tidende*. 1953; 48, s. 122-128.
Forening

Børnesagens Fællesråds jubilæumsstævne i Idrætshuset i København 12.-15. maj 1953, 50 års jubilæum. – *I: Børnesagens tidende*. 1953; 48, s. 237-324.

Forening, børnforsorg

Gunslev Fredehjem jubilæumsskrift 1894 - 12. august – 1954. S.1.,1954. 32 s.

Børnehjem

Skolehjemmet Gamle Bakkehus 1855 - 1955. Kbh.: Østifternes Åndssvageanstalt, 1955. 21 s.

Åndssvageforsorg

Statens Institut for Blinde og Svagsynede i København 1858 - 5. november – 1958. Kbh., 1958. 223 s.

Børnehjem, blinde

Nærumgård, København Kommunes Børnehjem 1908 - 21. juni 1958. Kbh., 1958. 27 s.

Børnehjem

Jacob Michelsens Minde, Københavns Kommunes Børnehjem 1921 - 5. april – 1961.

Skodsborg, 1961. 27 s.

Børnehjem

Dansk Blindesamfund, 8. juni 1911 – 1961, jubilæumsblad. Kbh.: DBS, 1961. 49 s.

Forening, blinde

Spanager, Københavns Kommunes Børnehjem 1923 - 9. marts – 1963. Kbh., 1963. 19 s.

Børnehjem

Døves Idrætsforening 1938 - 1963. Kbh., 1963. 53 s.

Forening, døve

Børnehjemmet Hammerumhus - Gamle Minder, 1891 - 5. marts – 1966. Herning, 1966. 39 s.

Børnehjem

Esbjerg Børnehjem 75 år. Esbjerg, 1967. 47 s.

Børnehjem

Skolehjemmet Godhavn, Tisvilde, 75 års virke 1893 - 1968; med forord af Lis Groes.

Hillerød, 1968. 52 s.

Børnehjem

Skolehjemmet "Undløse" 1918 – 1968. Undløse, 1968. 19 s.

Børnehjem

Rønshoved Skolehjem, Rønshoved børnehjem 1919 – 1969. Gråsten, 1969. 32 s.

Børnehjem

Fyns Døveforening 1895 - 1970. Odense: Fyns Døveforening; 1970. 44 s.
Forening

Vanføreforsorgen i Danmark gennem 100 år, en historisk udstilling arrangeret af Landsarkivet for Sjælland mm. i anledning af 100-årsdagen for grundlæggelsen af Samfundet og Hjemmet for Vanføre, 21. oktober 1872. Kbh., 1972. 32 s.
Note: Udstillingskatalog.
Forening, vanføre

Jubilæumsskrift 1898 – 1973, Kristelig Forening for Børne og Ungdomsforsorg. Kbh., 1973. 67 s.
Forening, børneforsorg

50 år med Talepædagogisk Forening. – *I: Folkeskolen*. 1974; 90, s. 510-511.
Forening, talelidende

Sorgenfriskolen 1949 – 1974. Lyngby, 1974. 11 s.
Åndssvageforsorg

Børnehjemmet Godthaab 1876 - 1976. Frederiksberg, 1976. 31 s.
Børnehjem

Børnehjemmet C. M. Schuberts Minde, Ringkøbing 1951 - 4. august – 1976. Ringkøbing, 1976. 17 s.
Børnehjem

Jubilæumsskrift - Dansk Børnehjemsforening 1901 - 1976. Køge: Dansk Børnehjemsforening, 1976. 31 s.
Forening

Det Kongelige Opfostringshus & Den Thorupske Stiftelse 1753 – 1978, jubilæumsskrift. Kbh., 1978. 39 s.
Børnehjem

Hvorfor skole- og behandlingshjem? jubilæumsskrift i anledning af 75-året for stiftelsen af Foreningen for Skole- og Behandlingshjem i Danmark. Køge: Foreningen for Skole- og Behandlingshjem; 1980. 83 s.
Forening

Jysk Børneforsorg 75 år, 1906-1981. Århus: Foreningen Jysk Børneforsorg, 1981. 77 s.
Forening

Jubilæumsskrift Rågelund Skolehjem, 1882 - 100 år – 1982. Odense: Rågelund Skolehjem, 1982. 50 s.
Børnehjem

Festskrift i anledning af Sundholms 75 års jubilæum den 5. april 1983. Kbh., 1983. 12 s.
Forsorg, arbejdsanstalter

Billesborg Skole- og behandlingshjem 1959 – 2. juni - 1984. Køge, 1984. 1 bd.
Børnehjem

Kong Chr. d. IX's Børnehjem. Århus, 1984. 46 s.
Note: Udgivet i anledning af børnehjemmets 75 års jubilæum.
Børnehjem

Psykiatrisk Afd. O, 1934 - 1984. Kbh.: Rigshospitalet, 1984. 58 s.
Psykiatri

Ellegårdsskolen 1960 – 1985. Gentofte, 1985. 23 s.
Åndssvageforsorg

To skridt frem - og et tilbage, 1911 - 1986, Dansk Blindesamfund 75 års jubilæum. Kbh.:
Dansk Blindesamfund, 1986. 148 s.
Forening, blinde

Københavns Kommunehospital, hospital, arbejdsplads og uddannelsessted gennem 125
år. Kbh., 1988, s. 100-101.
Psykiatri

Skolehjemmet Undløse 1918 – 1988. Undløse, 1988. 1 bd.
Børnehjem

Sct. Hans Hospital 1816 – 1991, festskrift udgivet af Sct. Hans Hospital. Roskilde, 1991.
38 s.
Psykiatri

Dommergården - 50 år. Vejle, 1992. 27 s.
Børnehjem

Døves Old Boys, 75 år, 1917 - 1992. S.l., 1992. 25 s.
Forening, døve

Barnets Hus 75 år, 1. november 1920 - 1. november 1995. Bagsværd, 1995. 35 s.
Forening

Geelsgård Kostskole 40 år. Kbh., 1995. 1 bd.
Børnehjem, vanføreforsorg

Himmelbjerggården 1897 – 1997, udgivet i forbindelse med institutionens 100 års
jubilæum den 1. juni 1997. Ry: Behandlingshjemmet Himmelbjerggården, 1997. 159 s.
Børnehjem

Familieinstitutionen Bethesda gennem 100 år 1897 – 1997, udgivet i anledning af institutionens 100 års jubilæum den 21. oktober. Århus: Familieinstitutionen Bethesda, 1997. 42 s.

Børnehjem

Østervang 1972 – 1997, 25 år ved mosen, et års- og jubilæumsskrift om forsorgshjemmet Østervang. Tranbjerg J. Tranbjerg J.: Forsorgshjemmet Østervang, 1998. 39 s.

Forsorg

Døvehuset i 50 år fortalt med tekst og billeder 1950 - 2000. Fredericia: Fredericia Døveforening, 2000. 23 s.

Forening, døve

Det Kongelige Vajsenhus 1727 – 2002. Kbh., 2002. 1 bd.

Børnehjem

Det Kongelige Opfostringshus & Den Thorupske Stiftelse 250 år, 1753 – 2003. Kbh., 2003. 16 s.

Børnehjem

Fredericia Døveforening 100 år, 1903 - 25. oktober – 2003, jubilæumsskrift. Fredericia, 2003. 80 s.

Forening, døve

Frederiksberg Hospital 1903 – 2003, jubilæumsskrift.

Netdokument: http://www.frederiksberghospital.dk/NR/rdonlyres/F20D3FF1-3FA6-4740-A012-0D30B8CB1ABA/0/Frederiksberg_Hospital_100_aar.pdf

Psykiatri

§ 71-tilsynet i 50 år. Kbh.: Folketinget; 2003. 103 s.

Notes: Tilsynet med behandling af folk som er administrativt frihedsberøvet.

Forsorg

Fredericiaskolen 125 år, et blik ind i en skoles dagligdag. Fredericia, 2005. 1 dvd-video.

Børnehjem, døve

Ribelund 100 års jubilæumsskrift. Ribe, 2007.

Netdokument: <http://ribelundmuseum.esbjergkommune.dk/ribelund-100-aar/100-aars-jubilaemsskrift.aspx>

Åndssvageforsorg

Dansk Psykiatrisk Selskab 1908 - 2008, en antologi, især om de sidste 25 år. Kbh., 2008. 140 s.

Forening, psykiatri

Kong Chr. d. IX's Børnehjem gennem 100 år, 1909 – 2009, jubilæumsskrift. Århus: Døgncentret for Børn og Familier, 2009. 41 s.

Børnehjem

50 år i psykiatrien i Glostrup. Glostrup, 2010.

Netdokument: <http://www.psykiatri-regionh.dk/NR/rdonlyres/E8E98D05-A0B8-405E-98D2-A7CA68A93785/0/Jubilaeumsskrifttilintranettet.pdf>

Psykiatri

Horsens Døveforening 100 år, 1911 - 2011. Horsens, 2011. 43 s.

Forening, døve

Dansk Døve-idrætsforbund 1922 - 2012, 90 år, jubilæumsnummer. Brøndby: Dansk Døve-Idrætsforbund, 2012. 22 s.

Forening, døve

Bispebjerg hospital 100 år, mosaikker af et hospitals liv. Kbh., 2013, s. 178-184.

Psykiatri

Frederiksberg Hospital 1903 – 2003, jubilæumsskrift.

Netdokument: http://www.frederiksberghospital.dk/NR/rdonlyres/F20D3FF1-3FA6-4740-A012-0D30B8CB1ABA/0/Frederiksberg_Hospital_100_aar.pdf

Psykiatri

Andersen, Asger, Poul Jensen: Fredericia Døveforening, jubilæumsskrift, 1903 - 25. oktober - 1978. Fredericia: 1978. 40 s.

Forening, døve

Andersen, Eva Helena: Er der plads til mig? En fortælling om døve børn anno 1807 – 2007. Kbh., 2007. 95 s.

Note: Udgivet i forbindelse med Skolen på Kastelsvejs 200 års jubilæum.

Børnehjem, døve

Andersen, Finn: Lad os frede om disse piger, Bestyrelsen for Fredehjems Oprettelse og Virke 1906 - 84. Risskov: Forlaget Oligo, 2012. 205 s.

Forening, åndssvageforsorg, fredehjem

Andersen, Johannes: Sønderskovhjemmet 70 år, 14. maj 1918 - 14. maj 1988. Nykøbing F.: Sønderskovhjemmet, 1993. 31 s.

Forsorg

Andersen, Kirsten, Anne-Marie Birkelund, Lissie Nielsen: Fuglehøj gennem 50 år, fra 1950 - 2000. Kolding, 2000. 74 s.

Børnehjem

Antonsen, Bo: Socialministeriets historie. Festskrift i anledning af Socialministeriets 75 års jubilæum 2001. Kbh.: Socialministeriet, 2001. 29 s.

<http://www.statensnet.dk/pligtarkiv/fremvis.pl?vaerkid=14012&reprid=0&filid=0&iarkiv=1>

Forening

Bagger, Mette Rønfeldt: 40 års jubilæum, Taleinstituttet i Ålborg 1964 – 2004. Ålborg: Taleinstituttet, 2004. 59 s.

Børnehjem, talehæmmede

Bak, Ole: Børnehjemmet i Bramming 1913 - 1975. – *I: Fra Ribe Amt*. 1999; 28(1), s. 19-22. Børnehjem

Bank-Mikkelsen, N. E.: LEV i 35 år, 1952 – 1987. - 35 år. Hvidovre: LEV, 1987. 95 s.
Forening, åndssvageforsorg

Becker-Christensen, Henrik: Fra forsorg til service, Sahva Fonden 125 års udvikling. Aabenraa: Institut for Grænseregionsforskning, 1997. 163 s.
Forening, vanføre

Beldring, Aksel: Den kommunale døgninstitutionsforsorg i København gennem 100 år. Kbh., 1985. 64 s.

Notes: Udgivet i anledning af 100 året for åbning af den første kommunale døgninstitution og i 25 året for stiftelsen af Foreningen af ledere ved Københavns kommunes børne- og ungdomsinstitutioner.

Forening

Beldring, Aksel, Kåre Olsen: Over Ladegården til Sundholm. 2. udg. Kbh.: Projekt UDENFOR, 2000. 97 s.

Note: Udgivet i anledning af Sundholms 90-års fødselsdag 8.4.1998 og med ny efterskrift i anledning af Sundholms lukning 31.12.1999

Forsorg, forsorgshjem

Bendixsen, Mogens: Historien om et børnehjem, Hammerum Herreds børnehjem, Børnehjemmet Toften 1887 - 1987. Herning, 1987. 59 s.
Børnehjem

Bentsen, Hans Chr.: Rødbygård, et 75 års minde. – *I: Lokalhistorisk årsskrift*. 2004; 25, s. 11-15.

Åndssvageforsorg.

Bergh, Ole, Knud Andersen: Et hus i Ålborg, Annebergvej 71 gennem 90 år. Ålborg: Ålborg Universitetsforlag, 1997. 152 s.

Note: Aalborg Drengeshjem

Børnehjem

Bergh, Ole, Bent Wenstrup: Undervisning på Aalborgskolen gennem 50 år, interview. Aalborg: Døveskolernes Materialecenter, 2002. 108 s.

Børnehjem, døve

Berthelsen, A. C. D.: Aggerholms Minde, Sønderbjerg Børnehjem 1917 - 17. november - 1967.

Struer: 1967. 25 s.

Børnehjem

Billgren, Poul: Lindersvold gennem 30 år. – *I: Børnesagens tidende*. 1958; 11, s. 402-405.

Børnehjem

Blume, P.E.: Magdalenehjemmet i 25 år. Kbh., 1902. 40 s.

Børnehjem

Boelskov B. Tanker ved Børnesagens Fællesråds jubilæum. – *I: Børn i tiden*. 2002; 97(4), s. 35-37.

Forening

Boje, A.: Undløse Drengehjem 1918 - 15. september - 1943. – *I: Børnesagens tidende*. 1943; 38, s. 305-311.

Børnehjem

Boje, Andreas: Børnesagens Fællesråds tilblivelse og første år, jubilæumsartikel. – *I: Børnesagens tidende*. 1953; 48, s. 118-122.

Forening

Boje, Andreas: Nogle hovedlinier i udviklingen 1903-1953. – *I: Børnesagens tidende*. 1953. 48, s. 145-165.

Forening

Bomholt, Julius: Ved socialreformens 25 års jubilæum. – *I: Socialt tidsskrift*. 1958; 34, s. 271-275.

Forsorg

Borgsmidt Hansen, K.: Optagelseshjemmet Lyng 1904 - 1. maj 1954. S.l., 1954. 17 s.

Børnehjem

Borup, Eskild: Godhavn 100 år 1893 - 1993, træk af en opdragelsesanstalts historie.

Tisvildeleje: Godhavn, 1993. 102 s.

Børnehjem

Boss, Hanne: Skolen på Ingemannsvej 1953 – 2003, jubilæumsskrift. Frederiksberg, 2003. 50 s.

Åndssvageforsorg

Brandborg Larsen, Gorm, Vagn Skovbølling Hansen, Poul Agergaard: Nr. Aaby Efterskole 1897 – 1997, jubilæumsskrift. Nørre Åby: Efterskolen, 1997. 136 s.

Børnehjem

Brandt, Palle: Fra Anstalten til Saxenhøj, træk fra livet på en institution fra 1865 til 1992, udvidet med træk fra perioden 1992-2006. 2. udg. Saksøbing: Saxenhøj, 2006. 136 s.
Forsorg, arbejdsanstalt

Brix, Kirsten: Forening og fag i 75 år. Odense: Audiologopædisk Forening, 1998. 353 s.
Notes: Audiologopædisk Forening.
Forening

Bøgager, Knud: Velmente ord ... - *I: Børn i tiden*. 1983; 78, s. 506-508.
Note: ved Høng Børne- og Ungdomspensions 80-års jubilæum.
Børnehjem

Bøgh Christensen, W.: Det Kgl. Blindeinstitut på Refsnæs, 1898 - 1. november – 1948, i anledning af 50 årsdagen for dets oprettelse. Kbh.: Egmont H. Petersen, 1948. 105 s.
Børnehjem, blinde

Christensen, Grete, L. Gotfredsen: Søskendehjemmet Haraldslund, Nøisomhed, Talitha Kumi, Ove Hohlenbergs Minde, Haraldslund - 100 år. Gentofte, 1978. 47 s.
Børnehjem

Christensen, Inger M.: Børnecenter Himmerland, William S. Knudsens Børnehjem - 60 års jubilæum 2011. Skørping: Børnecenter Himmerland, 2011. 48 s.
Børnehjem

Corvinus Lund, Katrine: Villa Kokkedal, fra børnesanatorium til behandlingshjem 1914 - 2014, 100 års jubilæumsbog. Kbh.: Kommunen, 2014.
Netadgang: <http://csp.kk.dk/sites/csp.kk.dk/files/uploaded-files/web%20%20Villa%20Kokkedal%201914-2014.pdf>
Børnehjem

Dalby, Louise: Retledte drenge? filantropi og opdragelse på Opdragelsesanstalten Bøgildgård 1830 - 1900. Viborg: Landsarkivet for Nørrejylland, 2002. 180 s.
Børnehjem

Dalsgaard Larsen, Keld: C. Knaps Minde, et børnehjem og dets børn 1887 - 1987. Silkeborg: C. Knaps Minde, 1987. 62 s.
Børnehjem

Danekilde, Tove: Fyns Døveforening 1895 – 1995, udgivet i anledning af foreningens 100 års jubilæum. Odense: Fyns Døveforening, 1995. 56 s.
Forening, døve

Dedenroth-Schou, Birgitte: Kolding Børne- og Ungdomspension 1888 – 1998, Tinghøj - Fuglehøj.
Kolding: Børne- og Ungdomspensionen, 1988. 29 s.
Børnehjem

Dein, Erling: Sct. Hans Hospital 1816 - 1966. Kbh.: Munksgaard, 1966. 101 s.
Psykiatri

Dein, Erling: Sct. Hans Hospital Roskilde, Denmark 1816 - 1966. – *I: Acta psychiatrica Scandinavica*. 1966; supplement 191. 259 s.
Psykiatri

Dreibøl, Per: Frederikshøj - en institution med skiftende formål, beskrevet af forhenværende og nuværende medarbejdere, elever og en historiker. Vanløse: Frederikshøj, 2008. 96 s.
Note: Udgivet i forbindelse med Frederikhøjs 100 års jubilæum den 1. december 2008
Børnehjem

Duedahl, Poul: Billeder fra en anden verden, Den Kellerske Anstalt i Brejning 1899 - 1999.
Brejning: Museet Kellers Minde, 1999. 128 s.
Åndssvageforsorg

Ebstrup, Erik: Skolehjemmet "Godhavn", de første 50 år. – *I: Vejby-Tibirke årbog*. 1967-68, s. 9-25.
Børnehjem

Egekvist, Halvor: Fra Gamle Bakkehus til grønne skoler, historiske artikler og kildeskrifter om åndssvageskolens 125-årige historie og dens forhistorie. Kbh.: S.Å.-Materialer, 1982. 361 s.
Åndssvageforsorg

Engkebølle, Jørgen: Bramminge Efterskole 1897 – 1997, jubilæumsskrift. Bramming: Bramminge Efterskole, 1997. 118 s.
Børnehjem

Fabricius, Lis, Johannes Munck Jepsen: Møltrup Optagelseshjem, fra tanke til virkelighed 1912 - 1987. Vildbjerg, 1987. 108 s.
Børnehjem

Federspiel, Søren: Maglemosen, fra grøn skole til ungdomsuddannelsescenter 1968 - 2008. S.l.: 2008. 20 s.
Note: Om Maglemoseskolen en uddannelsesinstitution for unge udviklingshæmmede. Med et historisk afsnit.
Åndssvageforsorg

Floris, E.: Gl. Bakkehus gennem 100 år. – *I: Nordisk tidsskrift for åndssvageforsorg*. 1955; 57, s. 110-154.
Åndssvageforsorg

Fohlmann, Allan: Blindeinstituttet - noget af en øjenåbner. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 12-19.

Note: I anledning af Institutet for Blinde og Svagsynedes 150 års jubilæum.
Børnehjem, blinde

Forchhammer, E.: Statens kostskole for døde i Fredericia 1880 – 1955, beretning.
Fredericia: 1955. 126 s.
Børnehjem, døde

Frandsen, Bent: Folkets børn, 100 år med Høng Børnehjem og Høng Erhvervsskole.
Høng, 2003. 76 s.
Note: Udgivet i forbindelse med Høng Erhvervsskoles 100-års jubilæum
Børnehjem

Friche, Lisbeth: Alle tiders døde børn, fra Det Kongelige Døvstummeinstitut til
Fredericiaskolen.
Ålborg: Døveskolernes Materialecenter, 2005. 116 s.
Note: Udgivet i forbindelse med Fredericiaskolens 125 års jubilæum.
Børnehjem, døde

Friis, Birthe Elisabeth: Lillemosegård 100 år 1886 - 1985, jubilæumsskrift. Gladsaxe
Kommune, 1986. 61 s.
Åndssvageforsorg

Gade, Børge G.: Skovvang 1865 - 1985, fra fattiggård til forsorgshjem. Holstebro:
Forsorgshjemmet Skovvang, 1985. 68 s.
Forsorg

Geill, Christian: Statens sindssygehospital i Viborg gennem 50 år, 1877 – 1927. Kbh.:
Nyt Nordisk Forlag, 1930. 194 s.
Psykiatri

Goos, C.: Det kongelige Døvstummeinstitut i København 17. april 1807 – 17. april 1907.
Kbh., 1907. 436 s.
Børnehjem, døde

Greve Hansen, Mette: Forsørgelses- og Tvangsarbejdsanstalten i Ålborg 1893 – 1963, fra
genopdragelses til resocialisering. Århus: Aarhus Universitet, 2002. 108 s.
Note: Speciale, Aarhus Universitet fra omkring år 2002.
Forsorg

Hagen Madsen, Svend, Jette Ravn, Jesper Himmelstrup: Børnepsykiatrien i Risskov
gennem 50 år, 1958 - 2008. Risskov: Børne- og Ungdomspsykiatrisk Center, Region
Midtjylland; 2008. 72 s.
Psykiatri

Hallager, Fr.: Jydske Asyl 1852 – 1902. Århus: Det Jydske Forlag, 1902. 70 s.
Psykiatri

Hamre, Bjørn: Syge må plejes med kærlighed, Kolonien Filadelfia 1897 - 1997, Om Kolonien Filadelfia, hospital for epileptikere og sindslidende, skabt på et kristent grundlag af pioneren Adolph Sell. Dianalund: Kolonien Filadelfia, 1997. 192 s.
Epilepsi, psykiatri

Hansen, Elisabeth: Undløse Dreng hjem 1918 - 1943. Holbæk, 1943. 32 s.
Børnehjem

Hansen, Jørgen: Fra julemærkehjem til internationalt hotel, Koldingfjord 100 år, 1911 - 2011.
Kolding: Hotel Kolding Fjord, 2010. 140 s.
<http://www.koldingfjord.dk/fileadmin/Arkiv/Dokumenter/koldingfjord/Jubilaeumsbog.pdf>
Børnehjem

Hansen, N., Jens B. Lauridsen: Brandts Minde gennem 100 år. Svendborg, 1974. 47 s.
Børnehjem

Haracopos, Demetrious: Sofieskolen 25 år. Bagsværd, 1989. 39 s.
Åndssvageforsorg

Heinild, Svend: Kysthospitalet på Refsnæs. – *I: Medicinsk forum*. 1982; 35(5), s. 152-158.
Børnehospital

Helweg, Hjalmar: Oringe i 100 år. – *I: Medicinsk forum*. 1958; 11(2), s. 33-45
Psykiatri

Hinsch Jensen, Michael, Tina Adele Hoff: Gør de blinde til frie og uafhængige borgere, 100 med Dansk Blindesamfund. Kbh., 2012. 157 s.
Forening, blinde

Holst, Jesper, Gotfred Vittrup, Flemming Willumsen: Fra børnehjem til familieinstitution, socialpædagogiske strømninger gennem 100 år med udgangspunkt i Esbjerg Børnehjem. Udgivet i anledningen af et 100 års jubilæum. Ribe: Ribe Amt, 1994. 99 s.
Børnehjem

Holt, Paul: Kirkelig Forening for den Indre Mission i Danmark gennem 100 år, 1861 - 1961. Kbh.: Lohse, 1961-1977. 909 s.
Forening

Houmøller, Svend: Kjædeordenen og blindeforsorgen 1811 - 10. juni - 1961. Kbh.: Selskabet Kjæden, 1961. 111 s.
Forening

Hvam, Torben: Ebberødgårds historie i medgang og modgang. Birkerød: Birkerød Lokalhistoriske Arkiv og Museum, 1991. 150 s.

Note: Udgivet i anledning af institutionens 100 års jubilæum 1992.
Åndssvageforsorg

Høg S, Ruby R.: Livet på instituttet før og nu - og faget kend din by. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 79-85.

Notes: I anledning af instituttet for Blinde og Svagsynedes 150 års jubilæum.
Børnehjem, blinde

Højbjerg, Finn: Et spejl af tiden, psykiatrien i Viborg Amt, 125 år. Viborg: Socialforvaltningen, 2002. 102 s.
Psykiatri

Højgaard, Line, Peder Hjort Jensen, Hans Kruse: Med arbejdet som rettesnor, fra fattigopdragelsesanstalten Bøgildgaard til døgninstitutionen Oustruplund 1830 - 2005. Kjellerup: Amtscentret Oustruplund, 2005. 251 s.
Forsorg

Høy, A.T.: Det Kongelige Opfostringshus gennem halvandet hundrede år, 1753 – 1903. Kbh.: Det Nordiske Forlag, 1903. 416 s.
Børnehjem

Høybye-Mortensen, Preben: Samfundet og Hjemmet for Vanføre, 1872 - 1972. Kbh., 1972. 40 s.
Forening, vanføre

Hårdell, Klaus: Dansk Døve-Idrætsforbund 1922 - 97, jubilæumshæfte 75 år. Kbh.: DDI, 1997. 58 s.
Forening, døve

Jacobi, Kjeld: Bakken gennem 25 år, 1951 - 4. maj – 1976, jubilæumsskrift for Børnehjemmet Bakken i Hjørring. Hjørring, 1976. 9 s.
Børnehjem

Jakobsen, Arne, Karl-Johan Rubæk: Landsforeningen Arbejde Adler 1911 - 1981, jubilæum og historie. S.l., 1981. 103 s.
Forening

Jakobsen, Ellinor: Frøken Josephine Schneiders Børnehjem - børnehjemmet på Vodroffsvej, en beretning i anledning af børnehjemmets 100 års fødselsdag den 1. december 1974. Maribo: Lollands-Postens Bogtrykkeri, 1976. 31 s.
Børnehjem

Jakobsen, Villy: Rønshoved Skolehjem, 75 års jubilæum, 1919 - 1994. Gråsten: Rønshoved Skolehjem, 1994. 37 s.
Børnehjem

Jensen, Michael Hinsch, Tina Adele Hoff: Gøre de blinde til frie og uafhængige borgere, 100 år med Dansk Blindesamfund. Kbh.: Dansk Blindesamfund, 2012. 157 s.
Forening, blinde

Jeppesen, Jørgen: Sund og vanskabt, historien om Muskelsvindfonden. Århus: Muskelsvindfonden, 1996. 163 s.
Note: Udgivet i anledning af Muskelsvindfondens 25-års jubilæum.
Forening

Jepsen, Erik: Hørepædagogisk Forening 1943 – 1983. – *I: Dansk audiologopædi*. 1982; 18(4), s. 161-165.
Forening

Jochumsen, M.: Udviklingen af plejegerningen blandt sindslidende gennem 100 år. – *I: Lilholt, Arne, H. H. Godt: Hospitalet i Viborg gennem et hundrede år*. Viborg, 1978. 1 bd.
Note: Udgivet i anledning af hospitalets 100-års-jubilæum 7. maj 1977.
Psykiatri

Johansen, Finn, Kjeld S. Villadsen, Hans-Henrik Siig: Skorpeskolen - på den yderste pynt, Det Kongelige Opfostringshus og Den Thorupske Stiftelse gennem 250 år. Frederiksberg: Opfostringshusforeningen af 1872, 2004. 142 s.
Børnehjem

Johansen, Folke: Sådan fik danske blinde et skriftsprog, en historisk oversigt. Hellerup: Institutet for Blinde og Svagsynede, 1986. 239 s.
Note: Udgivet i forbindelse med 125 års jubilæet november 1983.
Børnehjem, blinde

Juel Jensen, Margit, Grethe Juhl: Skolehjemmet Undløse 1918 – 1993, skrevet af personalet ved skolehjemmet. Undløse: Skolehjemmet Undløse, 1998. 41 s.
Børnehjem

Juhler Hansen, John: Jysk Børneforsorg i Vejle – gennem et halvt århundrede, Buchholtzminde fra spædbørnehjem til socialpædagogisk opholdssted i dag. – *I: Vejlebogen*. 1999, s. 5-22.

Juhler Hansen, John: Rammer og nærvær gennem 50 år, fra børnehjem til Børne- og Ungdomspensionen Brummersvej, 1950 - 2000. Vejle:, 2000. 75 s.
Børnehjem

Juhler Hansen, John: Fynske plejere i 75 år. Middelfart: Dansk Plejer Forening, 1988. 115 s.
Forening, psykiatri

Jørgensen, Ernst: Jubilæumsskrift i anledning af Dansk Blindesamfunds 25 års jubilæum, 1911 – 1936. Kbh., 1936. 24 s.

Forening , blinde

Jørgensen, Harald: Det kommunale fattigvæsens 150-års jubilæum. – *I: Socialt tidsskrift*. 1953; 29, s. 262-270.

Forsorg

Jørgensen, Harald: Vanføreforsorgen i Danmark gennem 100 år. Kbh.: Samfundet og Hjemmet for Vanføre, 1972. 200 s.

Note: Udgivet i anledning af 100 års jubilæet 21. oktober 1972.

Forening, vanføre

Jørgensen, Harald: Foreningen af 1837 til Forsømte Børns Frelse, 1837 - 1986, en pionerindsats ydet af københavnske dommere. Herning: Poul Kristensen, 1997. 153 s.

Forening, børneforsorg

Jørgensen, Jan: Et aktivt liv, mod nye mål, jubilæum 1925-2000. Kbh.: Dansk Handicap Forbund, 2000. 94 s.

Note: Om Dansk Handicap Forbund.

Forening

Jørstad, Kim: Seden Enggård 1908 – 2008, med omsorg som den røde tråd. Odense: Seden Enggård, 2008. 125 s.

Note: Udgivet i anledning af at Ungdommens Vels døgninstitution i Odense, Seden Enggårds jubilæum.

Børnehjem

Kierkegaard, Aage: SNS gennem 50 år, Statshospitalet i Nykøbing Sjælland 1915 - 1965. Kbh.: 1965. 86 s.

Psykiatri

Kierkegaard, Aage: Amtshospitalet i Nykøbing Sjælland, træk af udviklingen på det psykiatriske hospital 1955 - 85. Nykøbing S.: Forfatteren, 1986. 19 s.

Notes: Skrevet i anledning af hospitalets 75-årsdag den 15. november 1985.

Psykiatri

Kierkegaard, Aage: Foreningen af Overlæger ved Statens Sindssygehospitaler, træk af foreningens historie. - *I: Bibliotek for læger*. 1990; 182(4), s. 368-403.

Forening, psykiatri

Kirkebæk, Birgit: LEV 1952 - 2002, udvikling for udviklingshæmmede. Hvidovre: LEV, 2003. 130 s.

Forening, åndssvageforsorg

Kirkebæk, Birgit: Rundt om et institut, erindringer skrevet i anledning af Institutet for Blinde og Svagsynedes 150 års jubilæum 5. november 2008. – *I: Handicaphistorisk*

tidsskrift. 2008; 20, s. 1-104.

Børnehjem, blinde

Kjær, Bent E.: 60 år – verdens ældste. – *I: Dansk audiologopædi*. 1983; 19(1), s. 1-2.

Note: Om Audiologopædisk Forening.

Forening

Kjær, Chr.: Struer Skolehjems 100 års jubilæum. Struer, 2006. 96 s.

Børnehjem

Knudsen, Erik R.: Aalborgskolen i 25 år og skolens opgaver i dag. Ålborg, 1977. 32 s.

Børnehjem, døve

Knudsen, M.: Børnesagens Fællesråd gennem 50 år. – *I: Børnesagens tidende*. 1953; 48, s. 122-128.

Forening

Korsgaard, Jens: Børnehjemmet nærmer sig 100 år, interview med Sigvard Jensen. – *I:*

Børn i tiden. 1981; 76, s. 110-112.

Note: om Bethlehem Børnehjem. Holte.

Børnehjem

Kringhøj, Kirsten: Esbjerg Døveforening 100 år, 1904 - 20. marts – 2004, jubilæumsskrift.

Esbjerg, 2004. 32 s.

Forening, døve

Kyrø, Øjvind: Du herlige land, 100 års arbejde for børn og unge. Kbh.: Kristelig forening for Børn og Unge, 1998. 96 s.

Forening, børneforsorg

La Cour Pedersen, Kristian: Minder fra Skolehjemmet i Skibelund, et hundredårsminde om Georgia la Cour og Knud Hansen Pedersen. Kbh., 1946. 161 s.

Børnehjem

Larsen, Bent Aage: Kære gamle ven! Til lykke med de 60 år. – *I: Dansk audiologopædi*. 1983; 19(1), s. 3-4.

Note: Om Audiologopædisk Forening.

Forening

Larsen, Christian: Til gavn for Menneskeheden og Fædrelandet, Kjæde-Ordenen og dens blindeforsorg gennem 225 år. Kbh.: ARKI-Varia, 2002. 160 s.

Forening, blinde

Lasson, Steen M.: Udby behandlingshjem 25 år, 1968 - 1993. Nr. Åby: Udby Behandlingshjem, 1993. 36 s.
Børnehjem

Lau, Marianne, Torben Heinskou, Louise Østergaard: Psykoterapeutisk Center Stolpegård 50 år, 1962-2012. Gentofte, 2012. 69 s.
Netdokument: http://www.psykiatri-regionh.dk/NR/rdonlyres/4DA30C8A-C233-43E0-8C4D-F18863EC120C/0/Stolpegaard_50.pdf
Psykiatri

Lauritsen, Johny, Søren Hegstrup: Dynamisk socialpædagogik, Orøstrand 1901-2001. Fuglebjerg: Hindholm Socialpædagogiske Seminarium, 2001. 177 s.
Note: Om det socialpædagogiske arbejde på Orøstrand gennem 100 år, et skole- og behandlingshjem for børn, samt om en af børneforsorgens store pionerer fra første halvdel af det 20. århundrede, Ludvig Beck.
Børnehjem

Levring Madsen, J. Jens: Rønshoved Skolehjems 90 års jubilæum, 1919 - 2009. Gråsten: Rønshoved Skolehjem, 2009. 104 s.
Note: Samlet, udvidet udgave af Rønshoved Børnehjem, Rønshoved Skolehjem
Børnehjem

Liisberg, H. Bering: Statens Institut for Talelidende 1898 - 1948. – *I: Nordisk tidsskrift for tale og stemme*. 1948; 10, s. 75-107.
Børnehjem, talelidende

Lilholt, Arne, H. H. Godt: Hospitalet i Viborg gennem et hundrede år. Viborg, 1977. 79 s.
Note: Udgivet i anledning af hospitalets 100-års-jubilæum 7. maj 1977.
Psykiatri

Lomholt, Margrete: Børnepsykiatriens begyndelse ved hospitalet i Risskov, 1948 - 1977. – *I: Lægebibliotekets julehæfte*. 1977, s. 4.
Psykiatri

Lund, Gudmund: Bøgildgård, 1885 - 1900. – *I: Årsskrift for Blicheregnens museumsforening*. 1987; 8, s. 26-34.
Børnehjem

Lundø, Thorben: Ungdomsskostskolen Handbjerghus 25 år, et jubilæumsskrift. Kolding: Thorben Lundø, 1998. 64 s.
Børnehjem

Løgager Nielsen, Niels: Med åbne hjerter og runde hænder, Horsens Børneasyl i hundrede år fra 1840 til 1940. Åbyhøj: Forfatteren, 1990. 73 s.
Note: Udgivet i anledning af Horsens Børneasyls 150 års jubilæum den 14. november 1990

Børnehjem

Løgstrup, Birgit: Fra tvang til forsorg, Viborg Amts Forsorgshjem 1882 - 1982. Viborg: Viborg Amts Forsorgshjem, 1984. 126 s.

Forsorg

Löfvall, Rikke L., Tina Bruun Larsen: Skolen på Kastelsvej, fra specialskole til kompetencecenter och Jubilæum og baggrund. – *I: Nordisk tidskrift för hörsel- och dövundervisning*. 2007;2, s. 4-8.

Børnehjem

Madsen, Kirsten, Svend A. Madsen: Møltrup Optagelseshjem gennem 100 år, 1912 - 2012.

Vildbjerg, 2012. 240 s.

Børnehjem

Madsen, Theodor: Kristelig Forening for Børneforsorg gennem 50 år, 9. september 1898 – 1948. Kbh., 1948. 1 bd.

Forening, børneforsorg

Markvardt Pedersen, Elisa: Børnehjemmet "Betlehems" 100 år, 1883 - 1983. Holte: 1983. 37 s.

Børnehjem

Marthinsen R.: Ved dansk åndssvagevæsens 100 års fødselsdag. – *I: Medicinsk forum*. 1955, s. 130 - 143.

Åndssvageforsorg

Marthinsen, Reidar: Åndssvaghed og åndssvageforsorg, udgivet i anledning af Åndssvageanstalten i Ribes 50 års dag. Ribe: 1957. 142 s.

Note: Indeholder afsnit om den generelle åndssvageforsorgs historie og forhold i 1957.

Åndssvageforsorg

Martinussen, Carl Ingemann: Åndssvageforsorgens Personaleforbund, Lillemosegård afdeling. Nørresundby, 1969. 32 s.

Note: Udgivet i anledning af afdelingens 50 års jubilæum 30. januar 1969.

Åndssvageforsorg

Michaelsen, Sigurd: Amtssygehuset, psykiatrisk afdeling ved Ribe 1923 – 1999. Hviding, 1999. 1 bd. Privattryk.

Note: I anledning af 75 års jubilæet, Psykiatrisk Hospital i Hviding.

Psykiatri

Mortensen P.: De første 25 år, Dansk Børneværnsforening. – *I: Børnesagens tidende*. 1949; 44, s. 173 - 177.

Note: Foredrag ved Dansk Børneværnsforenings årsmøde 1949.

Forening

Mosekjær Madsen, Harry: Retslægerådet 1909 – 2009, jubilæumsskrift. Kbh.: Retslægerådet, 2009. 200 s.
Forening

Mølgaard, Th.: Foreningen Lærlingehjemmets Minde 1902 – 11. november – 1952. S.l., 1952. 48 s.
Forening

Møller Madsen, Leif: Solbakken 1940 -1990. Århus, 1990. 56 s.
Børnehjem, vanføre

Namensen, Bennie: Knap 300 års arbejde med nordjysk forsorg, Nordjyllands Forsorghjem fejrer jubilæum - og skifter navn. – *I*: Aalborg Stiftstidende. 1983; 13. september.
Forsorg

Nielsen, C.: Ollerup Børnehjem "Brandts Minde" gennem 75 år. S.l.: 1949. 43 s.
Børnehjem

Nielsen, Johannes: Fra Jydske Asyl 1853 til Psykiatrisk Hospital i Århus 1977, 125 års jubilæum.
Århus: Overtaci, 1992. 189 s.
Psykiatri

Nielsen, Johannes, Eddie Danielsen: Fra Jydske Asyl 1852 til Psykiatrisk Hospital i Århus 2002, 150 års jubilæum. Århus: Overtaci, 2002. 372 s.
Note: Fortalt af hospitalets personale og patienter.
Psykiatri

Nielsen, Johs.: Aas børnehjem 1917 - 27. juni - 1967. Nykøbing M., 1967. 29 s.
Børnehjem

Nielsen, K.M., E.A. Tscherning: Københavns Kommunehospital 1863 – 1913, udgivet af Københavns Kommunalbestyrelse i anledning af Kommunehospitalets 50 års beståen. Kbh., 1913, s. 93 – 107.
Psykiatri

Nielsen, Poul W.: Danske tunghøres ungdomsforening gennem 25 år. Røjle, 1977. 48 s.
Forening

Niemelä, Peter: Længe leve Døvania, 1904 - 2004, fra Idrætsklubben Døvtumania til Københavns Døves Idrætsforening Døvania. Kbh.: 2004. 152 s.
Forening, døve

Nygård, Adam: Ti års åndssvageforsorg - 1. oktober 1969. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1969. 88 s.
Forening , åndssvageforsorg

Nørgaard, J.: Jysk Børneforsorg i 75 år! – *I: Børn i tiden*. 1981; 76(20), s. 400-402.

Forening

Nørup, Maiken R., Harriet M. Hansen: Teglgårdsparken, sindssygehospitalet der blev en bydel.

Middelfart: Middelfart Museum, 2007. 72 s.

Note: Middelfart sindssygehospitals historie fra 1888 til 1999

Psykatri

Odgaard, Ulrich: 100 år med barnet i centrum, Bredballe Børnehjem/Skolehjemmet ved Vejle Fjord 1900-2000. Vejle: Skolehjemmet ved Vejle Fjord, 2000. 92 s.

Børnehjem

Olsen, Johs.: Kolonien Filadelfia, historiske glimt fra 1966 - 1997. Dianalund: Kolonien Filadelfia, 1997. 45 s.

Epilepsi, psykiatri

Petersen, Poul: Dansk Børnehjemsforening 1901 - 1976. – *I: Børn i tiden*. 1978; 73, s. 342-346.

Forening

Pålsson, Aage H.: Odense Tugt- og Manufacturhus 1752 - 1949, fra tugthus til forsorgshjem.

Odense: Odense Kommune Ældre og Handicapforvaltningen, 2002. 354 s.

Forsorg

Rabenhøj, Søren: Bonaventura 75 år. Allerød: 1989. 21 s.

Forening, døde

Rasmussen, Jan W.: Børnehjemmet af 1870, 1870 - 1970. Kbh., 1970. 23 s.

Børnehjem

Rasmussen, Jan W.: Den Kongelige Døvstummeskole i Nyborg 1891-1991. Kbh.: Døvehistorisk Selskab, 1992. 124 s.

Børnehjem, døde

Rasmussen, Jan William: Døvehistorisk Selskab 1981 - 2006. S.l., 2006. 60 s.

Forening, døde

Rasmussen, Knud: Taleinstituttet i Århus 1937 – 50 år – 1987. Århus: Århus Amtskommune, 1987. 91 s.

Børnehjem, talehæmmede

Rasmussen, Marie: Magdalenehjemmet gennem 50 år, 15. november 1877 – 15. november 1927. Kbh., 1927. 4. s.

Børnehjem

Rasmussen, Martin: Vilhelm Larsens børnehaven for døve, et 50 års minde. – *I: Effata*. 1962; 69, s. 88-80.

Børnehjem, døve

Rolsted, E.V.: Åndssvageanstalten på Gamle Bakkehus 1855 - 1905, et tilbageblik på foranledning af anstaltens bestyrelse. Kbh., 1905. 173 s.

Åndssvageforsorg

Rützou, L.: Historisk oversigt over Den Kgl. Blindeforskoles 25-årige beståen og årsberetning 1919 - 23. Kbh., 1923. 63 s.

Børnehjem, blinde

Rødsgaard, Bente: Vanførefonden 1955 – 1995, 24. maj. Kbh., 1995. 127 s.

Forening, vanføre

Rønne, Bent V.: Fra feriekoloni til behandlingshjem, Helsehjemmets første 90 år. Haderslev: Historisk Arkiv for Haderslev, 2012. 133 s.

Børnehjem

Salomonsen, Marie: 50 år med børn og unge, Skolehjemmet "Strandgården" Genner. Aabenraa: 1971. 28 s.

Børnehjem

Salvig, Tyge: En skole i et tidsskrift... : Fredericiaskolen og Nordisk tidsskrift för dövundervisningen bliver 100 år, et kalejdoskopisk billede af arbejdet og livet på skolen i de hundrede år belyst med klip fra artikler i NTD. Lund, 1980. 80 s.

Note: Fredericiaskolen gennem 100 år.

Børnehjem, døve

Schmidt, Jens: Middelfart Sygehus psykiatrisk afdeling, 100 år 14. juli. Middelfart: Middelfart Sygehus, 1988. 97 s.

Psykiatri

Schmidt, Solveig: Uhørt, 100 år set med døves øjne. Ålborg: Døveskolernes Materialecenter, 2003. 120 s.

Note: Beretninger og billeder fra døves liv gennem 100 år. Udgivet i forbindelse med Ålborg Døveforenings 100 års jubilæum.

Forening

Schulsinger, F.: The Department of Psychiatry, Kommunehospitalet, Copenhagen 1875-1975. – *I: Acta psychiatrica Scandinavica*. 1976; Supplementet 261, s. 5-58.

Psykiatri

Simonsen, K.: 100 år med barnet i Centrum, Bredballe Børnehjem/Skolehjem ved Vejle Fjord. – *I: Vejlebogen*. 2000, s. 45-81.

Simonsen P: Socialpolitikens kernegrupper. Festskrift i anledning af Socialministeriets 75 års jubilæum 2001. Kbh.: Socialministeriet; 2001. s. 61-80.
Forening

Skjødt, Anders: Aas - optagelseshjem, børnehjem, ungdomsgård, en oase for børn og unge i Thy 1917 - 1992. Viborg: Viborg Amts Plejehjemsforening, 1992. 42 s.
Note: Udgivet i anledning af Aas Ungdomsgårds 75 års jubilæum
Børnehjem

Skov Jensen, Sv.: Nogle kapitler af Vajsenhusets historie. Kbh., 1952. 84 s.
Børnehjem

Skovmand, Roar: Jægerspris Slot og Kong Frederik den Syvendes Stiftelse. Jægerspris: Stiftelsen, 1974. 472 s.
Børnehjem

Sommer, K.: Rågelund skolehjem, 100 år. – *I: Børn i tiden*. 1983; 78, s. 325-331.
Børnehjem

Stenbæk Jensen N: Der var engang en lærerforening, om Åndssvageforsorgens Lærerforenings 25-årige historie. – *I: Egekvist, Halvor: Fra Gamle Bakkehus til grønne skoler*. Frederiksberg: S.Å.-Materialer, 1982, s. 283-310.
Forening, åndssvage

Strand, Caspar: Red Barnets historie, en fortælling om 60 års udvikling og arbejde. Kbh., 2005. 185 s.
Forening

Strandsbjerg, Niels: Refsnæsskolen, Institut for Blinde og Svagsynede Børn og Unge i Danmark, 100 års jubilæum. Kalundborg, 1998. 112 s.
Børnehjem

Strömngren, Erik: Psykiatrisk Hospital i Århus, 1943 - 1980. – *I: Bibliotek for læger*. 1981; 173(3), s. 116-126.
Psykiatri

Strömngren, Erik: De første år. – *I: Rigshospitalet, Psykiatrisk Afd. O 1934 – 1984*. Kbh.: Rigshospitalet, 1984, s. 21-25.
Psykiatri

Sættem, Nils: Kong Frederik den Syvendes Stiftelse 125 år. Jægerspris: Stiftelsen, 1999. 130 s.
Børnehjem

Søndergaard, Annelise: Og tiden går - Birkebakken i 50 år, Elevbørnehjem Birkebakken, Skovbakkevej, Birkebo og Hobitten. Brabrand, 2002. 30 s.

Børnehjem

Søndergaard, Annelise: Lad ikke de faldne blive liggende – Jysk Børneforsorg/Fredehjem 1906 -2006. Århus: Jysk Børneforsorg/Fredehjem, 2006. 88 s.

Forening

Therkelsen, Jørgen: Dansk Neurologisk Selskab 1900 - 2000. Kbh.: Lægeforeningens forlag, 2000. 303 s.

Forening, neurologi/psykiatri

Toft, Sussi: Bonaventura - 90 års jubilæum. S.l.: Forældreforeningen Bonaventura, 2004. 44 s.

Forening, døve

Torm, Helge: Hjortholm Kostskole 1833 - 4. maj 1983. Fuglebjerg: Hjortholm Kostskole, 1983. 95 s.

Børnehjem

Valnert, Sisse: Landerupgaard 1867 – 2007, fragmenter og glimt fra 140 år. Kolding: Landerupgaard, 2007. 108 s.

Børnehjem

Vestberg, Palle: Hverdag for døve, facetter af tilværelsen, individualitet, liv og virke, kontakt og kommunikation, dialog og samspil. Ålborg: Døveskolernes materialelaboratorium, 1994. 273 s.

Note: Udgivet i forbindelse med Institutionen for Døves 125-års jubilæum.

Forening

Vestberg, Palle: Døve børns undervisning, 200 års jubilæum – og – uenighed. – *I: Dansk audiologopædi*. 2007; 43 (3), s. 17-20.

Note: Døveinstituttet på Kastelsvejs 200 års jubilæum.

Børnehjem, døve

Vognsen, Sv.: Statens Høreinstitut i Fredericia, 1892 – 1. september – 1967.

Fredericia, 1967. 37 s.

Børnehjem, hørehæmmede

Vording, Erik, Lene Ravn, Doris Vogel: Brohusgade 17, 29. oktober 1898 - 29. oktober 1998, fra alderdomshjem til kulturhus. Kbh.: Døveforeningen af 1866, 1998. 48 s.

Forening

Wad, G.: Statens Åndssvageforsorg Centralinstitutionen Vodskov 1916-1966, et tilbageblik og lidt betragtninger ved institutionens 50 års jubilæum. Nørresundby, 1966. 15 s.

Åndssvageforsorg

Wenstrup, Bent: Undervisning på Ålborgskolen gennem 50 år. Ålborg: Døveskolernes Materialecenter, 2002. 108 s.

Note: Bygger på interview

Børnehjem, døve

Wildenskov, H. O.: Den Kellerske Anstalt i Brejning 1899 - 1949. Brejning, 1949. 60 s.
Åndssvageforsorg

Wimmer, August: St. Hans Hospital 1816 - 1916, jubilæumsskrift. Kbh., 1916. 278 s.
Psykiatri

Winther J.: Fragmenter af Fællesrådets tidligste historie, 100 års arbejde med velfærd for børn. – *I: Børn i tiden*. 2002; 97(4), s. 3- 19.

Forening

Øckenholt, Dorte: Skolen på Ingemanns vej 1953 - 1988. Frederiksberg, 1988. 80 s.
Åndssvageforsorg

3. Biografier/livshistorier

Listen er opdelt i følgende emnegrupper:

Anbringelser på almindelige børnehjem og opdragelseshjem.

Anbringelser på andre institutioner (synshandicappede, døve, handicappede epilepsi, forsorgshjem mv.).

Anbringelser under åndssvageforsorgen.

Anbringelser på psykiatriske institutioner.

Generelle biografier uden specifik tilknytning til nogle af de nævnte grupper (Børneforsorg generelt).

Børne- og ungdomshjem

Arentoft, Jørgen: Min barndom og ungdom på Sønderby Børnehjem. Tranbjerg: Arentoft, 2006. 114 s.

Behnke Larsen, Grethe: Måske hjemme. Hvidovre: Forlaget DarkLights, 2010. 154 s.
Note: Forfatteren blev som barn gentagende gange anbragt uden for hjemmet.

Bitsch-Larsen, Stine: Sofie Madsen, en pioner i de anderledes børns verden. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag, 1997. 176 s.

Note: Om Sofie Madsen (1897-1982), der som en af de første kom på sporet af autisms gåde, hendes arbejde med børnene og oprettelsen af Himmelev Børnehjem.

Bryld, Tine: I den bedste mening. Kbh.: Gyldendal, 2010. 267 s.

Note: Beretninger fra 22 grønlandere, der som børn blev fjernet fra deres familier.

Bryld, Tine: Fra børnehjem til at være mor med seks børn, interview med Børge Nissen. - *I: Social kritik*. 2010; 22(123), s.34-36.

Note: Et grønlandsk børnehjemsbarns liv fortalt til Tine Bryld af hendes mand. Om Dorthe Agnete Katrine Rebekka Olsen.

Bryld, Tine: Børnehjemsbørnene havde nærmest bedre vilkår end byens borgere, et grønlandsk børnehjemsbarns liv fortalt til Tine Bryld af hendes mand. - *I: Social kritik*. 2010; 22(123), s.37-38.

Note: Om Kirsten Karøe.

Christensen, Jytta: Fra børnehjemsbarn til antik- og genbrugshandler. Kbh., 2007. 83 s.

Dahlin, Ulrik: "Hele mit liv er bygget op med skyld og skam" – *I: Information*. 2011; 25. oktober.

Note: Om Erling Betnass' anbringelse på bl.a. Drejens Optagelseshjem.

Døssing, Bjørn: Fra bomberegnet til ridderkors, erindringer. Højbjerg: Døssing, 2000. 270 s.

Note: Forfatteren beretter om sit liv med hovedvægt på sin barndom i Tyskland under 2. verdenskrig og livet på børnehjem i efterkrigsårene.

Ejlertsen, Steff: Børnehjemsdreng 1951-1961. Odense: Mellemgård, 2010. 114 s.

Ejlertsen, Steff: Herman, en børnehjemsdreng. Them: Kahrius.dk, 2011. 70 s.

Facius, Jeppe, Anders-Peter Mathiasen: Fra Edderkoppen til Makrellen. Kbh.: Politiken, 2011. 319 s.

Note: Bl.a. om William Brorson, der startede sit liv på børnehjem og siden tilbragte mange år i fængsel som livsfange.

Fureby, Hanne: Dagbogsblade fra et mælkebøttebarn, livtag med den negative sociale arv. Vissenbjerg: Mælkebøtteforlaget, 2006. 431 s.

Note: Om forfatterens opvækst på forskellige døgninstitutioner.

Green Nielsen, Thorkil: Dylan og drengehjemmet - Niels Hausgaard mellem linjerne, et portræt.

Højbjerg: Hovedland, 1988.

Hansen, Jørgen Otto: Fortællinger og tegninger fra børnehjem.

Netdokument:

http://www.anbragtihistorien.dk/fortael/fortaellinger.html?view=storycontent&story_id=218

Heinild, Svend: Sangen om Vise, - Kbh.: Gyldendal, 1987. 276 s.

Note: Forfatterens erindringer om bl.a. uddannelsestiden og perioden på Kysthospitalet på Refsnæs.

Holm-Petersen, Kirsten: Anbragte børn, 25 beretninger om en barndom uden for hjemmet. Vejle: Kroghs Forlag, 2004. 204 s.

Hulemose, Hartvig: Erindringer fra Ormslev Børnehjem 1944-61. Hasselager: Støtteforeningen for Lokalhistorisk Samling i Ormslev-Kolt, 2001. 24 s.

Iskov, Sonja, Ulla Boje Rasmussen, Jens Engberg: Der var altid rift om os, Grevinde Danner og hendes tjenestepiger. Kbh.: Rhodos, 1982. 152 s.

Jacobsen J.: Et rigt liv med mange gode oplevelser, glæder og minder. S.l.: Hansen T, 1998.

Notes: Upubliceret værk. Gengivelse af håndskrevet manuskript, forfatter i 1994 af Johanne Jacobsen (1912-1998). Johanne Jacobsen har været ansat på flere børnehjem, bl.a. en årrække på "Kong Frederik den 7. stiftelse på Jægerspris for hjælpeløse og forladte piger".

Jensen, Aggi: Baggårdsbørn har også drømme. Kbh.: Høst, 2002. 158 s.

Note: Om forfatterens opvækst på Nørrebro og på Dohns Minde i Ordrup i 1930'erne og 1940'erne.

Jensen, Jens E.: En institutionspædagogik bliver til, blade af en dagbog. Malling: Tommeliden, 1983. 74 s.

Note: Skildring af forfatterens arbejde som leder af pighjemmet "Skovgården", og den vejledning han gav personalet, og de pædagogiske tanker og mål, som man arbejdede med.

Johansen, Lene: Foldschack - Knud den heldige. Kbh.: People's Press, 2012. 434 s.

Note: Om Knud Foldschacks kamp for at klare sig gennem livet med en barndom på skiftende børnehjem, plejefamilier og benhårde kostskoler.

Kirkebæk, Birgit: De gode viljer, interview med Sara Johansen. - *I: Social kritik*. 2010; 22(123), s.11-21.

Note: Grønlandsk kvinde ser tilbage på den tid, hvor hun som niårig "af anden race" blev bortadopteret til en familie i Danmark.

Kløvedal, Troels: Den tynde hud, erindringer om en barndom og opvækst. Kbh.: Gyldendal, 1994. 257 s.

Note: Bl.a. erindringer om Skorpeskolen.

Krogh, Inge og Mogens: Tulinius-sagaen.

Netdokument om deres ansættelser på flere børnehjem i perioden 1954-1988:

http://www.anbragtihistorien.dk/fortael/fortaellinger.html?view=storycontent&story_id=223

Kaae, Peer: Karl Stegger, en biografi. 2. udg. Kbh.: People's Press, 2014. 233 s.

Lange, Torben: Dumme svin, udtalelser og udsagn fra institutionsbørn, dokumentarisk gengivet efter båndoptager. Kbh.: Vinten, 1973. 119 s.

Langsted, Esther: Alle gode gaver, en børnehjemspiges erindringer. Otterup: Ravnerock, 2010. 145 s.

Madsen, Sofie: Hvad børnene lærte mig - med forord af G.K. Stürup. Kbh.: Dansk videnskabs forlag, 1956. 238 s.

Note: Arbejdet på Himmelev og de tanker, der ligger bag.

Mortensen, Lasse E.: Så havde helvede rejst sig. Odense, 2013. 333 s.

Note: Barndomserindringer om ophold på børnehjemmet Øxenholt, et fiktivt børnehjem.

Nielsen, Svend: Onkels erindringer, et liv i dansk børneforsorg 1910-1972. Odense: SL Fyn, 1992. 160 s.

Nørfelt, Aage: Fjorten år som formand. – *I: Kristelig Forening for Børne og Ungdomsforsorg 1898 – 1973*. Kbh., 1973.

Naabye, Rita: Børnehjemsbørn, 14 børnehjemsbørn fortæller. Søllested: Skovlænge, 2003. 125 s.

Note: Om barndom på et børnehjem og livet efter.

Petersen, Annie: Mit liv på institution, børnehjemmet Sct. Knudsgården fra 1945. – *I: Ringsted bogen*. 2012, s. 29-39.

Note: Forfatterens erindringer om sin tid som ansat på børnehjemmet Sct. Knudsgården fra 1975 – 2008.

Petersen, Kurt: Men du bliver jo aldrig til noget, en personlig fortælling. Kbh.: Skriveforlaget, 2012. 239 s.

Petersen, Lis: Stiftelsestøser - kongebørn. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag, 1987. 407 s.

Petersen, Aage: Fra børnehjem til dronningebesøg, en levnedbeskrivelse. Herning: Forfatteren, 1998. 117 s.

Plougmand, Oskar: En inspektør banker på, en subjektiv beretning om aspekter og oplevelser i børneforsorgen især i 70'erne og 80'erne. Charlottenlund: Dimon, 2005. 223 s.

Note: Forfatteren fortæller om at være tilsynsførende inspektør i børneforsorgen i 1960'erne og 1970'erne.

Plougmand, Oskar: Overgreb og overlevelse i børne(for)sorgen. Charlottenlund: Dimon, 2006. 213 s.

Plougmand, Oskar: Humor og glæde i børne(for)sorgen - og noget om køkkenpiger og altnuligmænd. Charlottenlund: Dimon, 2007. 183 s.

Rasmussen, Marianne: Fortæller om sit liv på C. Knaps Minde 1962-1967.

http://www.anbragtihistorien.dk/fortael/fortaellinger.html?view=storycontent&story_id=440

Starlit, Kurt: Dagbog fra DKO (Skorpeskolen).
Note: Baseret på dagbogsnotater fra årene 1959-65.
Netdokument: <http://www.cykelkurt.com/hist/dko.html>

Sørensen, Grethe: Barndommens dal. Thisted: Powerhouse, 2006. 110 s.
Note: Om forfatterens ophold på Solgården ved Tarm, og hendes fattige opvækst og senere liv.

Thiesen, Helene: For flid og god opførsel, vidnesbyrd fra et eksperiment. Nuussuaq: Milik, 2011. 165 s.
Note: Helene Thiesens (f. 1944) beretning om hvordan hun sammen med 21 andre grønlandske børn i 1951 blev sendt til Danmark.

Vestergaard, Lizzette: Lizzettes liv. Kbh.: Socialpædagogernes Landsforbund, 2010. 59 s.

Wine, Maria: Man har skudt en løve. Kbh.: 1951. 158 s.
Note: Barndomserindringer fra børnehjemmet på Kong Frederik VII's stiftelse i Jægerspris.

Zornig Andersen, Lisbeth: Zornig - vrede er mit mellemnavn. Kbh.: Gyldendal, 2011. 212 s.
Note: Forfatterens liv fra 1968 til 1986. Om hvordan samfundet svigtede et barn, der havde brug for hjælp og støtte, men også om hvordan enkeltpersoner gjorde en forskel.

Andre institutioner

Andersen, Elisabeth Balle: Åh frihed. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 40-43.
Note: Om skolegang på Institutet for Blinde og Svagsynede i 1960'erne.

Aaris Hansen, Else: Biografi.
Netdokument: http://www.anbragtihistorien.dk/fortael/fortaellinger.html?view=storycontent&story_id=244
Note: Om forfatterens ophold på Refsnæsskolen.

Barfod, Birgit: Senblindeelev på Blindeinstitutet. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 69-79.

Bjarnhof, Karl: Stjernerne blegner. Kbh.: Gyldendal, 1956. 275 s.
Note: Barndomserindringer med beskrivelse af bl.a. L.S. Podes hjem for blinde kvinder i Vejle.

Bjarnhof, Karl: Det gode lys. Kbh.: Gyldendal, 1957. 280 s.
Note: Erindringer omkring forfatterens ophold på Blindeinstitutet 1912-1916.

Bjarnhof, Karl: Kølvandsstriber. Kbh.: Gyldendal, 1968. 184 s.

Note: Om forfatterens år som organist og om begyndelsen af hans forfatter- og radiovirksomhed.

Christensen, Bent: 10 år som elev og revalidend på institutterne. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2013; 20, s. 53-68.

Note: Erindringer om kampen for at få et regulært arbejde og om de uddannelsesmuligheder Instituttet for Blinde og Svagsynede udbød i 1970'erne. Skrevet i anledning af Instituttet for Blinde og Svagsynedes 150 års jubilæum.

Dahlbjerg Jensen, Tove, Villy G. Hansen: Blindehjemmet Aagade 4, fortalt af Tove Dahlberg Jensen. Ålborg: Aalborg Blindekreds, 1994. 157 s.

Eriksen, Henning: Kamillianerklinikken i Ålborg. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 18, s. 45-49.

Note: Erindringer om forfatterens indlæggelse på øjenklinikken i 1946.

Eriksen, Henning: Jeg kommer hjemmefra. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 18, s. 61-68.

Note: Forfatterens oplevelser som synshandicappet og kampen mellem hans forældre og autoriteterne på Refsnæsskolen, hvortil han blev sendt af sted tidligt mod forældrenes vilje.

Eriksen, Henning: Tutelev i halvtredserne. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s.35-40.

Note: Om livet på Det Kongelige Blindeinstitut.

Eriksen, Henning: Goallball i tresserne. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 47-52.

Note: Forfatterens erindringer om fritidstilbud ved Instituttet for Blinde og Svagsynede i 1960'erne.

Eriksen, Henning: Edb-skolens første hold, jeg bliver interesseret i at blive programmør. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 87-95.

Note: Forfatterens erindringer om sin uddannelse som programmør ved Instituttet for Blinde og Svagsynede i slutningen af 1960'erne.

Eriksen, Henning: Skrive punktskrift og skrive på skrivemaskine. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22, s. 31-35.

Note: Forfatteren erindrer, hvordan det var at lære punktskrift som barn, og senere hvordan han lærte at bruge en skrivemaskine.

Eriksen, Henning: Ungdomstid. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22, s. 36-48.

Note: Forfatterens erindringer om hvordan det føltes at stoppe på blindeskolen og hvordan man klarer hverdagen, som er fyldt med vanskeligheder.

Fohlmann, Allan: Blindeinstituttet, noget af en øjenåbner. – **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 12-18.

Note: Om forfatterens uddannelse til telefonist, telemarketing mv. på instituttet.

Hall, Leif: Punktsskrift i 35 år. – **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22, s. 62-77.

Note: Forfatterens refleksioner over sin tid som ansat på Danmarks Blindebibliotek, og den udvikling i hjælpemidler og punktsskrift, som har fundet sted.

Hansen, Peter: Instituttet omkring 1968-70. – **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 44-46.

Note: Om skolegang på Instituttet for Blinde og Svagsynede i slutningen af 1960'erne.

Høg, Søren, Rene Ruby: Livet på instituttet før og nu, og faget "Kend din by". – **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 79-86.

Note: Erindringer om Instituttet for Blinde og Svagsynede i slut-1970'erne og i 1980'erne, og om faget "Kend din by", hvor eleverne lærte Storkøbenhavn at kende.

Jansen, Linda: Læse-synsklinikken på Institut for Blinde og Svagsynede i Hellerup. – **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2013; 30, s. 65-72.

Note: Om klinikken og om udviklingen af tilbud til blinde og svageseende inden for læsning og uddannelse, særlig i perioden 1975-1990'erne, hvor forfatteren var ansat på instituttet.

Jansbøl, Kirsten: Samtale med Anna Johansen om hendes erindringer fra det gamle institut, Statens Institut for Blinde og Svagsynede i perioden 1958-1968. – **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22, s. 19-27.

Note: Interview med en ansat på instituttet med beskrivelse af forskellige dagligdags scenarier og livet på instituttet.

Jansbøl, Kirsten: Mine tre første møder med Instituttet for Blinde og Svagsynede. – **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22, s. 28-30.

Note: Forfatteren erindrere sin tid som forstander på instituttet.

Jansbøl, Kirsten: At leve med en fremadskridende øjensygdom, uddrag af en samtale med Bent Christensen. – **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22, s. 49-61.

Note: Interviewet kommer bl.a. ind på oplevelsen af gradvist at miste synet.

Johansen, Folke: Hvad blev der af dem? – **I:** *Livshistorien. Handicaphistoriske tekster*. 1996; 2, s. 163-175.

Note: Om personer med synshandicap.

Kirkebæk, Birgit: Interview med Maja Ottilia Hansen – **I:** *Livshistorien. Handicaphistoriske tekster*. 1996; 2, s. 176-191.

Note: Maja Ottilia Hansen er synshandicappet.

Nielsen, Kurt, Valdemar Paaske: Den gamle ”Tut” i hverdag og fest, minder fra omkring 1960. – *I: Handicap & samfund*. 1995; 6, s. 51-58.

Note: Minder fra Statens Institut for Blinde og Svagsynede.

Pedersen, Karen Marie: Korrespondance med Rita Cecilie Varmby og negative oplevelser på Instituttet for Blinde og Svagsynede. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 26-28.

Note: Debatindlæg.

Rees, Diana S., Heidi Nielsen, John Heilbrunn, Pia Christensen: Blinde vinkler. Vejle: Kroghs forlag, 2002. 279 s.

Note: 34 blinde eller svagsynedes beretning om deres liv som helt eller delvis integrerede i en seende verden.

Rosenberg, Thomas: Statens øjenklinik, et tilbageblik. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2013;30, s. 9-29.

Note: Om oprettelsen af Statens øjenklinik og de år der fulgte. Artiklen er baseret på et foredrag, som forfatteren holdt på Institut for Blinde og Svagsynede 5. november 2012, og bygger på forfatterens egne erfaringer og erindringer.

Rønsbro, Eva D.: En lille historie fra min barndom i 1950. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 22, s. 17-18.

Note: Forfatterens erindringer om sin blinde bedstefar.

Sparre, Anne: Glade dage på Tutten. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 29-30.

Note: Forfatterens erindringer om musikuddannelsen på Instituttet for Blinde og Svagsynede 1970’erne.

Thorlacius-Ussing, Søren: En blind håndværker, erhvervs- og beskæftigelsesforhold for blinde i perioden 1811 til 1911. – *I: Handicaphistorie*. 1990; 4, s.65-78.

Note: Om blindes mulighed for at ernære sig ved et erhverv. Med fokus på Det Kongelige Blindeinstitut.

Synshandicappede

Thorlacius-Ussing, Søren: Rebslagning - et blindeerhverv. – *I: Handicaphistorie*. 1990; 4, s.79-96.

Note: Om rebslagning som erhverv for blinde i perioden 1858-1948.

Varmby, Rita Cecilie: En svær tid. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 19-25.

Note: Om forfatterens oplevelse af ensomhed og udstødelse. Var på Instituttet for Blinde og Svagsynede i 1960’erne og 1970’erne.

Vinter, Birgit, Marie Vesterlund: Vort ophold på instituttet København. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2008; 20, s. 31-34.

Note: Om forfatternes prøveophold på Institutet for Blinde og Svagsynede. De kom fra Refsnæsskolen.

Wingender, Nete Balslev: Methea Hoffmanns "biografiske leksikon" – *I: Livshistorien. Handicaphistoriske tekster*. 1996; 2, s.149-162.

Note: Optegnelser om lærere og personale på Blindeinstituttet.

Bruun Larsen, Tina: Carl Becker. Ålborg: Døveskolernes Materialecenter, 2001. 80 s.

Note: Om Carl Beckers (1871-1942) liv og virke med vægt på hans arbejde for døves vilkår som formand for Døvstummeforeningen af 1866. Hertil supplerende teksthefte.

Bruun Larsen, Tina: Uddrag fra "Smaablade for Døvstumme" - supplerende teksthefte til " Carl Becker". Ålborg: Døveskolernes Materialecenter, 2001. 59 s.

Note: Tekster fra "Smaablade for Døvstumme" i perioden 1891-1933, primært af formanden Carl Becker.

Fihl, Annette: Det var et kulturchok at begynde at gå i skole på Statens Kostskole for Døve i Fredericia. – *I: Livshistorien. Handicaphistoriske tekster*. 1996; 2, s. 71-85.

Gudman, Sven, Jan William Rasmussen: Fru Kampps skole. Kbh., 1987. 34 s.

Note: Udgivet i anledning af Ebba Kampps 80 års dag. Ebba Kampp oprettede en privatskole for svært tunghøre og døvblevne børn i Søborg (Kbh.). 1957 overtog staten skolen, som fik navnet Statens Skole for Tunghøre Børn.

Gudman, Sven: Om sproget i Annette Fihls levnedbeskrivelse. – *I: Livshistorien. Handicaphistoriske tekster*. 1996; 2, s. 68-70. Døve

Hesse, Pia, Gerd Nielsen: FDDB's historie, 11 personlige beretninger fra tiden omkring FDDB's stiftelse. Indsamlet af Henning Eriksen. Kbh.: Foreningen Danske DøvBlinde, 2014. 62 s.

Mentzel, Henriette: De døvstumme i mit barndomskvarter. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 18, s. 89-90.

Note: Erindringer om stigmatisering af døvstumme børn i 1960'ernes og 1970'ernes København.

Nielsen, Claus, Cecilie Wallengren: William Demant, manden bag Oticon. Kbh.: Politikens Forlag, 2013. 165 s.

Vestberg, Palle: Ukuelige menneske, om Lilly Jensens liv som døvblind 1916-1985.

Aalborg: Døveskolens Materialecenter, 2004. 63 s.

Barfod Christiansen, Birgit: Alexander den store er 4 år og bor i Brabrand, interview med Tut Ma. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2010; 23, s.

Note: Tut Ma har haft polio og sidder i kørestol. Interviewet beskriver hendes oplevelse af at være mor.

Barsøe, Lone: Da mor var dreng. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2001; 7, s. 73-78.

Note: Forfatteren, der er forstander ved Solbakken, Århus, skriver sine erindringer som barn med et handicap.

Hansen, Inge: Et glimt af en vanfør piges liv. - *I: Historiske meddelelser om København*. 1996, s. 155-162.

Note: Erindringer fra Inge Hansens skoletid i Børneskolen for Vanføre i Toldbodgade i 1930'erne.

Hansen, Palle: Et værdigt liv, erindringer. Kbh.: Gyldendal, 2010. 264 s.

Note: Om livet som handicappet.

Kirkebæk, Birgit: Interview med Niels Frandsen - film som erindringsmedie. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 15, s.80-88.

Note: Om erindringsfilmen "Epidemien" fra 2001, der beskriver Niels Frandsens barndom som poliopatient i 1950erne.

Kirkebæk, Birgit: Nina Knudsen, en historie om afsavn og tålsomhed. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 18, s.10-44.

Note: Nina Knudsens livshistorie handler om identitetsmæssigt at befinde sig på grænsen mellem det afvigende og normale, dels på grund af handicap dels på grund af omgivelsernes reaktioner.

Nielsen, Katrine: Mit liv med polio, en antologi af livsberetninger. Kbh.: PTU & Livet efter ulykken, 2011. 158 s.

Noack, Janne: Disciplin, to skoler, to verdener til forskel. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 18-21.

Note: Erindringer fra forfatterens skolegang omkring 1960.

Noack, Janne: Interview med H.M. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 86-87.

Note: Interview med en handicappet med indvandrerbaggrund.

Rasmussen, Birgit: Banebryderen. Odense: Forfatteren, 2000. 81 s.

Note: Om at være handicappet.

Rønsbro, Eva D.: Mit ophold på et katolsk børnehjem i Slagelse. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 18, s. 58-60.

Note: Forfatterens erindringer om et "aflastningsophold".

Rønsbro, Ove, Malene Sommerlund: Personen bag digtet "Ud af skolen". - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 74-85.

Note: Interview med forfatteren af digtet, om hendes skolegang og barndom. Digtet er trykt i samme nummer s. 73.

Aggebo, Anker, Aage Rehfeld: H.I. Schou, en mand og hans værk - mindebog. Kbh.: Gad, 1954. 131 s.

Note: Om overlæge på Kolonien Filadelfia, epilepsi, psykiatri

Fibiger, Steen: Mine 60 år sammen med taleforsorgen. – *I: Dansk audiologopædi*. 2011; 47(1), s. 11-22.

Patient på Kysthospitalet for 50 år siden. – *I: Jul i Kalundborg og omegn*. 1984; 47, s. 24-26.

Gröning, Mogens G.: Min tid på Sundholm 1979-1993, før og efter. Kbh.: 2007. 15 s.

Note: Arbejdsanstalten Sundholm.

Hansen, Ingemann, Niels Andreasen: Jeg måtte ansøge kommunen om tilladelse til at blive gift, tilsynsførende assistenters arbejde gennem 50 år på nordjyske arbejdsanstalter/fattiggårde, interview med Ingemann Hansen, Niels Andreasen. - *I: Kommunalarbejderen* 1983; 1983(11), s.10-12.

Hansen, Ingemann: Kvartermesterens beretning - ved Svenstrupgårds 15 års jubilæum. Ålborg: 1988. 28 s.

Note: Forfatterens beretning om livet på Sct. Jørgensgård efter 2. verdenskrig, indtil den nye institution Svenstrupgård blev oprettet i 1973, arbejdsanstalter/forsorgshjem.

Hvidt, Kristian: Alle tiders historie – DR program den 14-2-2010 med resume af Birgit Kirkebæk. ”. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2010; 24, s. 46-47.

Note: Resume af et radioprogram om anbragte på tvangsarbejdsanstalter.

Kjær Kristiansen, Bertel: Mit fugtige liv. Skjern: Foreningen Danmarks Folkeminder, 1998. 68 s.

Note: Om livet på landevejen med nogle ophold på forsorgshjem.
Arbejdsanstalter

Åndssvageforsorgen

Bertelsen, Kristian: Liv og arbejde på Den Kellerske Institution DKI i Brejning, fortalt af ansatte.

S.l.: 2008. 88 s.

Note: Interviews med tidligere ansatte fra 1920'erne til 2000'erne.

Bjerge Hansen, Valborg: Helle – ikke som de andre. Kbh.: Gad, 1962. 50 s.

Bjerge Hansen, Valborg: Helle og verden. Stege: Bjerge, 1980. 77 s.

Christiansen, Ellen I.: Erindringer fra min barndom/ungdom i Vodskov. - *I: Horsens-Hammer årbog*. 2011, s.15-19.

From, Lise: "Jomfruelig" på ukendt område. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s.9-17.

Note: Forfatterens oplevelse med at arbejde professionelt med udviklingshæmmede.

Gade, Ellen Aarlit: Beboerne på centralinstitutionerne blev passet på værdig vis. - *I: Kristeligt dagblad*. 2010-09-30.

Note: Uddannet på centralinstitutionerne i Vodskov og på børnehospitalet i Vangede i sidste halvdel af 1960'erne.

Gudman, Sven, Ole Elstrup Rasmussen: Gartner og forbundsmand, interview med Viggo Marker. - *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 63-72.

Note: Interview med Viggo Marker, som var gartner på Andersvænge fra 1940 og senere forbundsformand for Åndssvageforsorgen. Interviewet er udformet som en historisk artikel med et institutionelt sigte.

Hagstrup, Arnold: En ø hørende til Himmerland. - *I: Andreasen Sv. Å.: Barn af Himmerland; bd. 7*. Arden: Lions klubber i Himmerland, 1992. s. 49-58.

Hall, Leif: "Erik", og "På Hjarnø" - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 24-26.

Note: Erindringer om mødet med "Erik", en 20-årig spastiker og udviklingshæmmet mand.

Hansen, Elisabeth: En pioners indsats, et liv blandt handicappede børn og unge. Kbh.: Hernov, 1969. 143 s.

Note: Om Danmarks første skolehjem for svagt begavede og udviklingshæmmede drenge og om Jeppe Hansen, der stiftede Undløse Drengehjem.

Hansen, Hans Christian: Dengang man brugte nedstryger til at realisere normaliseringsprincippet. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 46-57.

Note: Forfatteren erindrer sin egen beskæftigelse med åndssvage fra 1970'erne og frem, og hvordan normaliseringen blev inkorporeret hen ad vejen.

Hansen, Helle: Calle er åndssvag og bor på Ebberødgård. Kbh.: Vinten, 1976. 94 s.

Hansen, Kirsten: Kirstens bog, sådan var det dengang. Kbh.: LEV, 1996. 94 s.

Hansen, Margit: Minder fra elevtiden på Andersvænge. - *I: Handicaphistorie*. 1991; 5, s. 73-78.

Note: Forfatteren beskriver sin elevtid på Andersvænge, som hun kom til i 1940.

Heiken, Aage: Den Kellerske slægtsbog. Lyngby: Dansk Historisk Håndbogsforlag, 1991. 96 s.

Hellgren Larsen, Anne Marie: Min tid under forsorgen, uddrag af samtale med Kurt Wulff. – *I: Lokalthistorisk årsskrift*. 1993; 14, s.10-13.

Note: Om Rødbygård Åndssvageanstalt.

Herbst, Grete: Erindringer om anderledes mennesker. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 22-23.

Note: Erindringer om mødet med bl.a. udviklingshæmmede.

Herbst, Grete: Noget om fortrængning. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 27-29.

Note: Erindringer fra sin tid på en institution i 1960'erne og om familiens fortiede historie om en anbragt.

Herbst, Grete: Om ”disciplin”, med relation til Statens Åndssvageforsorg, september 1963 – januar 1967. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 56-57.

Note: Forfatterens erindringer af forholdet til disciplin på Ebberødgård i midten af 1960'erne.

Herlev, Lars: Brejningrødder, om livet på en åndssvageanstalt. Vejle: Voksenskolen, 1997. 71 s.

Note: Beretninger, der spænder over 70 år, af tidligere beboere på åndssvageanstalten i Brejning, og en kort historisk gennemgang af institutionens udvikling.

Ipsen, Dorte: Andersvænge genoplevet i erindringer. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2013; 29, s. 38-55.

Note: Forfatterens brors historie som anbragt på Andersvænge i 1954 pga. Downs syndrom.

Jensen, Ole: Jeg stammer fra Frørup. Hvidovre: LEV, 1998. 76 s.

Note: Ole Jensen født i 1944 fortæller sin livshistorie som anbragt i åndssvageforsorgen.

Kirkebæk, Birgit: Ansat på Paulmanns væverier i gennem 34 år. - *I: Handicaphistorie*. 1990; 4 s. 45-51.

Note: Om Leo Henry Olsen, født 1918, som var ansat på væveriet 1954-1988, og om hans ophold på Ebberødgård.

Kirkebæk, Birgit: Samtaler med Erling Frederiksen. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2003;10, s.91-96.

Note: Erling Frederiksen har været fejlplaceret under åndssvageforsorgen en stor del af sit liv. Han er tunghør, har nedsat syn og talebesvær.

Kirkebæk, Birgit: Et undervisningsmæssigt hierarki. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 42-44.

Note: Erindringer om forfatterens tid på en skole for børn med multihandicap, og med fokus på en konkret sag om undervisningstilbud.

Kirkebæk, Birgit: God til at holde disciplin. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 49-55.

Note: Forfatterens erindringer om en episode mellem hende og en anden lærer, og om disciplin og skolerne for åndssvage børn.

Kirkebæk, Birgit: Indsat - Finn Frandsen fortæller om Gl. Bakkehus. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s.58-72.

Kirkebæk, Birgit: Man må tage en dag ad gangen, samtale med Birger Christensen på Kofoedsminde. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2010; 24, s.30-39.

Note: Birger Christensen er anbragt på en sikret afdeling på Kofoedsminde.

Kristensen, Solborg R.: Solborgs bog.

Kbh.: LEV, 1987. 45 s. Om forfatterens liv under åndssvageforsorg og på Ebberødgård

Larsen, Anne-Marie H.: Helge Larsen, tidligere ansat på Rødbygård. - *I: Lokalhistorisk årsskrift*. 1999; 20, s.8-14.

Note: Samtale med Helge Larsen, elev, plejer og afdelingsleder på Rødbygård fra 1/6-1935 til 31/8-1977.

Lauritsen, Johnny, Søren Hegstrup: Dynamisk socialpædagogik, Orøstrand 1901-2001.

Fuglebjerg: Lindholm Socialpædagogiske Seminarium, 2001. 177 s. (Socialpædagogiske tekster; 17)

Note: Om det socialpædagogiske arbejde på Orøstrand gennem 100 år, et skole- og behandlingshjem for børn, samt om en af børneforsorgens store pionerer fra første halvdel af det 20. århundrede, Ludvig Beck.

Børneforsorg

Lauritsen, Oda: Spurvedans & Kofoedsmindes historie. Assens: Forlaget Udvikling, 2010. 127 s.

Note: Forskellige personlige historie om udviklingshæmmede.

Lihme, B.: Gal mand på rette vej, Christian Bonde - en oprørske alumne på flugt fra lægemagten. - *I: Bibliotek for læger*. 2006; 198(1), s.100-118.

Notes: Christian Bonde (1937-2001). Efter 26 års ophold på åndssvageanstalt og sindssygehospital blev han drivkraften bag kampen for psykisk udviklingshæmmedes rettigheder.

Løt, Karsten: Brikker til handicap-sexologiens historie i Danmark, med udgangspunkt i Statens Åndssvageforsorg. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 7-62.

Note: Erindringsbaseret artikel om handicap-sexologi og sexforhold i Danmark fra 60'erne til nutiden. Forfatteren var medstifter af Seksualvejlederuddannelsen.

Madsen, Åse: Hvad jeg husker om min evnesvage moster. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 15, s. 57-60.

Note: Forfatterens erindringer om hendes møster blev behandlet på institution fra starten af 1900-tallet til 1960'erne.

Meiniche, Anne: Ude af øje, ude af sind, - *I: Berlingske*. 2003; 26. februar.

Note: om Inge Lillian Jensens og hendes liv på mange forskellige institutioner for åndssvage. Bragt første gang 13. april 2002.

Møller Nielsen, Rita: Med liv og sjæl. Assens: Udvikling, 2007. 128 s.

Note: I dagbogsform skildres udviklingen inden for arbejdet med udviklingshæmmede fra 1961 til 2004 på Ebberødgård og Brejning.

Noack, J.: Interview med Susi Hansen. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 88-91.

Note: Interview med en udviklingshæmmede.

Olsen, Aksel, E. Floris: Jens Rasmussen Hübertz, Dr.med. den danske åndssvageforsorgs grundlægger. Gamle Bakkehus 1855-1955. Kbh.: 1955. 88 s.

Paarmann, Diana: De usædvanliges historie, udviklingshæmmede fortæller om deres liv. Hvidovre: LEV, 2000, 129 s.

Paarmann, Diana: Sødisebakke, fra åndssvageanstalt til socialpædagogisk institution.

Mariager: Sødisebakke, 2002. 40 s.

Note: Skrevet i samspil mellem beboere, medarbejdere og ledelse gennem en række interviews og historiefortællinger.

Riise, Anna J.: Else - en mor fortæller. Kbh.: Lev, 2009. 16 s.

Note: Notat skrevet af Anna Johanne Riise, som i 1920'erne fødte en åndssvag pige, Else. Moderen fortæller om hvordan det var at få et handicappet barn dengang, og om Elses opvækst. Notatet er renskrevet af Anna Johanne Riises anden datter Janni Riise.

Netdokument: http://www.lev.dk/media/40520/elses_historie.pdf

Rønn, Edith M.: Marie Kirstine, en patienthistorie fra 1890erne. - *I: Vends*. 2000, s. 55-63.

Note: Om den psykisk udviklingshæmmede Marie Kirstine Hansen, som var anbragt på Middelfart Sindssygeanstalt i 1891, og senere på De Kellerske Anstalter og Åndssvageanstalten i Ribe.

Rønsbro, Eva D.: Erindringer fra starten af min elevtid på Centralinstitutionen

Andersvænge v/Slagelse. - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 41-45.

Note: Institutionskulturen på Andersvænge oplevet af en 17-årig omsorgsassistentelev i 1961.

Rønsbro, Ove: Erindringer om livet på "En grøn skole". - *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2009; 21, s. 30-41.

Note: Forfatterens erindringer fra sin tid som skoleleder på institutioner der arbejdede med ”åndssvage”.

Staffe, Åge: Åndssvag? tilladt? hvordan? - før 1959, efter 1959. Jyllinge: BOgPArtisanen, 2004. 302 s.

Note: På titelsiden: Før 1959 - fra privat forsorg til statsforsorg 1959 - til udlægningen til kommuner og amter 1980. Fra institution til bofællesskab - normalisering - integration. Med et kort historisk tilbageblik fra før loven af 1959. Om forfatterens tid som lærer og skoleleder inden for åndssvageforsorgen 1962-1980.

Sørensen, Ditte: Fra institutionaliseret omsorg til integreret omsorg. - **I:** *Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 15, s. 11-32.

Note: Åndssvageforsorgens historie fortalt gennem en ansats erindringer i perioden 1960-1990.

Tingleff, Viola: Viola Tingleffs bog. Hvidovre: LEV, 2000. 55 s.
Åndssvageforsorg. Udviklingshæmmede, selvbiografi

Varming, Johan L.: Overlæge H.O. Wildenskovs 25 års jubilæum. - **I:** *Nordisk tidsskrift for åndssvageforsorg*. 1946; 48, s.49-53.
Åndssvageforsorg

Varming, Johan L., Peer Linnet: Forstander Erik Floris in memoriam. - **I:** *Nordisk tidsskrift for åndssvageforsorg*. 1956; 58, s.45-48. Om forstander E. Floris fra Gl. Bakkehus

Varming, Johan L.: Professor Christian Kellers 100-års dag. - **I:** *Nordisk tidsskrift for åndssvageforsorg*. 1958; 60, s.64-67. Om overlægen i Brejning Chr. Keller

Vaaben, L, Rønsbro E.: Her lades alt håb ude, Eva Rønsbro's beretning om da hun i 1961 blev ansat på en af de store centralinstitutioner under Statens Åndssvageforsorg (Andersvænge). - **I:** *Kristeligt dagblad* 3. september 2010.

Wad, G.: Overlæge H.O. Wildenskov. - **I:** *Nordisk tidsskrift for åndssvageforsorg*. 1957; 59, s.85-89.
Åndssvageforsorg

Mit arbejdsliv inden for åndssvageforsorgen 1968-1973.

Netdokument:

http://www.anbragtihistorien.dk/fortael/fortaellinger.html?view=storycontent&story_id=320

Note: Anonym beretning fra en ansat på Vangede Børnehospital, Lillemosegård m.fl.

Nogle fortællinger fra Ebberødgård, idyl eller? Birkerød: Ebberødgård, 1993. 41 s.

Psykiatri

Brandt, Preben: Udenfor, erindringer fra et liv på kanten. Kbh.: Kristeligt Dagblad, 2012. 267 s.

Note: Selvbibliografi af en frontkæmper der gennem mange år har cyklet rundt i København for at hjælpe de psykisk syge hjemløse. Om hans eget liv og opvækst præget af moderens svigt og hans syge far.

Cilius, Marie: I skærsilden, erindringer. S.l.: Eget forlag, 1972. 228 s.

Note: Forfatterens erindringer om et liv med krænkelser og indespærring på to sindssygehospitalet.

Goll, Knud: Vanviddets veje, fra fireogfyrre somre i sundhedens sektor. Kbh.: Gyldendal, 2004. 217 s.

Note: Forfatterens erindringer om en række af de patienter han har været i berøring med som psykiater.

Graae, Bodil: Indlagt på lukket afdeling, tyve kvinder fortæller. Kbh.: Gyldendal, 1978. 177 s.

Gøtz, Heidi I., Henning Gøtz: Oringe - der var engang. S.l.: FOA Sydsjælland, 2003. 306 s.

Note: Erindringer og interviews fra det psykiatriske hospital i Vordingborg
Psykiatri

Gøtz, Heidi I.: Eleverne fra Oringe - 12 fortællinger af plejere fra 1948-1981. Vordingborg: Psykiatrisk Museum Oringe, 2005. 48 s.

Jeppesen, Karen: Et justitsmord, tvangsindlagt. Kbh.: Privattryk, 1942. 103 s.

Juul Jensen, Lizzie, Henrik Broue Jensen: Sigrid Jakobsen, en pioner inden for børnepsykiatrien. - *I: Årbog for Svendborg og Omegns Museum*. 2004; s.29-39.

Karlsen, Herbert S.: Med ansigtet mod muren. Kbh.: Wangels Forlag, 1952. 238 s.

Note: En tidligere straffefange og psykopat fortæller om sit liv.

Kristiansen, Gunner: Kniven i ryggen - dansk psykiatri i 48 år, en plejers skildring og oplevelser. 2. ed. S.l.: 2000. 134 s.

Krogsager, H.N.: Blandt gale, virkelighedsskildring fra det daglige liv på en sindssygeanstalt. Kbh.: Nordiske Forfatteres Forlag, 1915. 115 s.

Larsen, Poul, Knud Vilby: En søroman med ufrivillig landgang. Kbh.: Vindrose, 1981. 133 s.

Note: Skildring af en søfyrbøders liv og kamp mod uforstående myndigheder, hvilket resulterer i en årelang indlæggelse på Statshospital.

Lejsted, Mia, Eddie Danielsen: *Ovartaci i flere dimensioner*. Risskov: Museum Ovartaci, 2011. 130 s.

Note: Bogen er første trin i en komplet værkfortegnelse over Ovartaci's kunstneriske produktion, nemlig de tredimensionelle værker.

Lejsted, Mia, Eddie Danielsen: *Katalog, Ovartaci*. Risskov: Museum Ovartaci, 2011. 104 s. Note: Kataloget følger vandredstillingen med Ovartaci's værker rundt i Europa. Indeholder desuden en ny skrevet, fyldig introduktion til Ovartaci's livsforløb.

Lejsted, Mia: *Museum Ovartaci, Årbog 2009-2012*. Risskov: 2013. 108 s.

Note: Årbogen dækker en periode med stor aktivitet i Museum Ovartaci's historie. Bogen fortæller om udstillingerne i Kunstmuseet og det Psykiatriske Museum.

Lienhøft, Rita: *Kvartet, en introduktion til fire udvalgte kunstnere, Baukje Zijlstra, Johnny Horn, Jørgen Rud og Michael Høgholm*. Risskov: Ovartaci Fonden, 2004. 63 s. Note: Alle fire kunstnere er repræsenteret i samlingen på Museet, Psykiatrisk Hospital i Århus.

Lihme, B.: *Gal mand på rette vej, Christian Bonde - en oprørske alumne på flugt fra lægemagten. - I: Bibliotek for læger*. 2006; 198(1), s.100-118.

Notes: Christian Bonde (1937-2001). Efter 26 års ophold på åndssvageanstalt og sindssygehospital blev han drivkraften bag kampen for psykisk udviklingshæmmedes rettigheder.

Lunn, Villars: *Om forståelse*. Kbh.: Gyldendal, 1971. 112 s.

Note: Erindringer fra forfatterens tid som psykiater

Lunn, Villars: *Afsind - på sporet af en uvirkelighed*. Kbh.: Gyldendal, 1987. 185 s.

Note: Erindringer fra forfatterens tid som psykiater

Møllergaard, Mogens: *Psykiatrisk portrætgalleri*. Kbh.: Psykiatrifonden, 2001. 132 s.

Note: Beskrivelse af en række kendte personers psyke/psykiske sygdomme.

Nielsen, Johannes, Poul Lund: *Albert Lunds dagbog 1892-1940*. 2. udg. Risskov: Ovartaci Fonden, 2002. 45 s.

Note: Bogen giver et billede af livet på Jydske Asyl, set med Albert Lunds øjne i slutningen af 1800-tallet og begyndelsen af det 20. århundrede. Albert Lund var forvalter på Jydske Asyl. Han var meget interesseret i patienterne og kom ofte på afdelingerne for at snakke med dem. Patienterne forærede ham ofte genstande, og det er disse foræring, der danne den første grundstamme i samlingen på Museet, Psykiatrisk Hospital i Århus.

Nielsen, Johannes: *Ovartaci, en kunstners billeder, tanker og visioner*. Risskov: Ovartaci Fonden, 1988. 295 s.

Note: En række samtaler med Louis Marcussen, kaldet Overtaci, der døde i 1985, 91 år gammel, efter 56 års ophold på Psykiatrisk Hospital i Århus.

Nielsen, Johannes, Eddie Danielsen: Patrick. Risskov: Overtaci Fonden, 2003. 34 s.
Note: Et udvalg af tegneren Patrick Larsens (d. 1986) værker på Museet, Psykiatrisk Hospital i Århus.

Nielsen, Johannes, Eddie Danielsen: Overtaci. Risskov: Overtaci Fonden, 2004. 19 s.
Note: En kort introduktion til kunstneren Louis Marcussen, kendt som Overtaci. Han var patient og kunstner på Psykiatrisk Hospital i Århus i 56 år, og hans værker er kernen i Kunstmuseets samling.

Nielsen, Johannes, Eddie Danielsen: Overtaci - pictures, thoughts and visions of an artist. Risskov: Overtaci Fonden, 2005. 295 s.
Note: Samtaler med Louis Marcussen, kaldet Overtaci. Bogen er desuden et forsøg på at skabe bedre kommunikation mellem de psykisk syge og de psykisk raske, og at illustrere værdien af kreative aktiviteter som selvhjælp for psykisk syge.

Nielsen, Johannes, Eddie Danielsen: Hjælp til selvhjælp til recovery - det at komme sig. Risskov: Overtaci Fonden, 2005. 400 s.
Note: Om gartneren Johannes Nielsen der uddanner sig til psykiater for at få mulighed for at yde en indsats for mennesker med psykisk sygdom, og hans møde med patienten og kunstneren Louis Marcussen, kaldet Overtaci, på Psykiatrisk Hospital i Århus. Johannes Niensens andet store livsværk er Gallo Aktiviteterne, Museet på Psykiatrisk Hospital og Thy Fondens Aktiviteter.

Naabye, Rita: Neurosen der visnede. Kbh.: Hønsetryk, 1982. 119 s.
Psykiatri.
Note: En patients historie fra psykiatrien

Naabye, Rita: Mig og min angst - neurosen der visnede. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1988. 118 s.
Note: En patients historie fra psykiatrien. 2. udgave af "Neurosen der visnede".

Olsen, Lars: Psykiatrisk plejehjem, Dalstrup.
Netdokument:

http://www.anbragtihistorien.dk/fortael/fortaellinger.html?view=storycontent&story_id=237

Note: Forfatteren har været ansat som plejer på Dalstrup plejehjem.

Overtaci, Louis Marcussen: Digte - Overtaci's hemmeligheder. Risskov: Overtaci Fonden, 2000. 59 s.

Petersen, Gottlieb W.: Indtryk og erfaringer fra i alt 34 års lægegerning på hospitalet. - *I: Lilholt A, Godt HH, editors. Hospitalet i Viborg gennem et hundrede år.* Viborg: 1977.
Note: Udgivet i anledning af hospitalets 100-års-jubilæum 7. maj 1977.

Pfeiffer, Vibeke R.: Ingen sang over hendes vugge. – *I: Vends-årbog for lokal- og kulturhistorie på Nordvestfyn*. 2012, s. 29-40.

Note: Om Frederikke Sofie Kreiberg Petersen (f. 1964), patient på Sindssygeanstalten i Middelfart i 23 år, belyst gennem en række breve skrevet under opholdet.

Ravn, Jørgen: Mit psykiatriske liv. Odense: Odense Universitetsbibliotek, 1977. 178 s.
Note: om forfatterens arbejde som psykiater

Reiter, Paul J.: Spåner. Kbh.: Erik Becks Forlag, 1966. 239 s.
Note: Essays om psykiatri

Schioldann, Johan: Erik Strömngren fortæller om sit liv med psykiatrien - et interview med Mogens Schou 1986. Adelaide: Adelaide University Press, 2002. 70 s.

Stürup, Georg K.: Krogede skæbner. Kbh.: Forfatteren, 1951. 246 s.
Note: Skæbner på Anstalten ved Herstedvester.

Sørensen, Svend Egon: Fra fattiggård til psykiatrisk plejehjem.
Netdokument:

http://www.anbragtihistorien.dk/fortael/fortaellinger.html?view=storycontent&story_id=258

Note: Om forfatterens ophold på Dalstrup Plejehjem og Jydske Asyl, Risskov.

Zijlstra, Baukje: Hvad kan man gøre selv? Risskov: Overtaci Fonden, 1994. 59 s.
Note: Beretning om et svært, psykisk sygdomsforløb og et behandlingsforløb med en serie stærke, symbolske og kunstnerisk fremragende billeder. En bog om hjælp til selvhjælp og selvbehandling gennem det at male og tegne, understøttet af psykoterapi.

25 år med psykiatri, 1976-2001. Sønderjyllands Amt. Åbenrå, 2001. 144 s.
Note: Erindringer fra ansatte inden for psykiatri. Udgivet i forbindelse med 25-års jubilæet for amternes ansvar for psykiatrisk behandling.

Generelle biografier og biografier, der dækker flere institutionstyper

Andersen, Danni, Henrik Egelund Nielsen: TABUKA, tidligere anbragtes bud på kvalitet i anbringelser af børn og unge. Kbh.: Forlaget Børn og Unge, 2005. 381 s.
Note: Beretninger fra børnehjemsbørn både før og efter anbringelse.

Andersen, Stig: Danske børn - når tavsheden brydes, 6 børn fortæller deres livshistorie og om at miste sine forældre og sit selvværd. Charlottenlund: Multe, 2010. 191 s.

Boje Rasmussen, K. A.: Bogen om Ludvig Beck. Kbh.: Børnesagens Fællesråd, 1970. 139 s.

Eriksen, Holger: Børneven og stridsmand - Peter Sabroe som journalist. S.l., 1967. 70 s.
Note: Udgivet af dagbladet Demokraten ved årsskiftet 1966-1967.

Feldman, Wulff: Institutionslivets psykologi og pædagogik. Kbh.: 1969. 264 s.
Note: En socialpsykologisk lærebog skrevet med udgangspunkt i klienternes og personalets egne oplevelser.

Foss, Jørn, Per Guldborg: Brudstykker, når barnet bor et andet sted. Kbh.: Høst, 1994. 112 s.

Note: Digte, prosa og breve skrevet af forældrene til anbragte børn.

Hansen, Jørgen: Normaliseringsideologien – Niels Erik Bank-Mikkelsens enkle, men uhyre vigtige budskab. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2006; 16, s. 11-23.

Note: Om normaliseringsbegrebets udvikling i Danmark fra 1950'erne og frem. Beskrives gennem en mindre biografi om forsorgschef Niels Erik Bank-Mikkelsens arbejde mm.

Hertoft, Preben: Undren og befrielse, erindringer. Kbh.: Reitzel, 2001. 454 s.

Note: erindringer bl.a. fra psykiatrien

Høyer, Klaus L.: Splittelse, rodløshed og det at fortælle sin historie. - *I: Jordens folk*. 1999; 34(1), s.11-18.

Jansbøl, Kirsten, Steen Fibiger: Interview med Birgit Kirkebæk. – *I: Handicap & Samfund*. 1998; 10, s. 9-16.

Note: Omhandler Birgit Kirkebæks liv. Dette nummer af tidsskriftet er et festskrift til Birgit Kirkebæk.

Kirkebæk, Birgit: Børns adskillelse fra familien. Kbh.: 2007. 98 s.

Note: Livshistorier.

Kirkebæk, Birgit: Nina Knudsen, en historie om afsavn og tålmodighed. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2007; 18, s. 10-44.

Note: Interview med Nina Knudsen, som er ramt af forskellige lidelser fra barn af.

Madsen, Carl: Den gode læge og andre fortællinger. Kbh.: Den Internationale Forening af Demokratiske Jurister, den danske afdeling, 1966. 220 s.

Note: essays bl.a. om psykiatri

Møller, Lis: Mennesker på skærmen. Kbh.: Schønberg, 1978. 216 s.

Note: Et udvalg af Lis Møllers samtaler i tv med hovedvægt lagt på de mange sociale reportager.

Rydberg, Lasse: Mit cpr.nr. starter med 06 – nul sex. Samtale med seksualvejleder Tor Martin Mandrup-Møller. – *I: Handicaphistorisk tidsskrift*. 2014; 31, s. 111-117.

Note: Bredt om vilkår for handicappedes seksualitet og om den spastisk lammede Tor Martin Mandrup-Møllers personlige erfaringer.

Sabroe, Sven: Min mærkelige far, bogen om Peter Sabroe. Ny udgave. Kbh.: Vendelkær, 1998. 181 s.

Thorsen, Hanne, Søren Thorsen: De udstødte - de anbragte. Kbh.: Gyldendal, 1978. 172 s.

Note: En temamosaik der samler en række vidnesbyrd om nogle uensartede grupper af mennesker, som har været genstand for en eller anden grad af udskillelse og/eller anbringelse.

Willumsen, Flemming: Ansat i en positiv brydningstid, en ansats beretning.

Netdokument:

http://www.anbragtihistorien.dk/fortael/fortaellinger.html?view=storycontent&story_id=133

4. Audiovisuelt materiale

Referencelisten indeholder TV- og radiooptagelser, dvd-materiale, lydfiler, spillefilm.

Referencerne er primært hentet fra: "Danmarks audiovisuelle kulturarv" via Statsbiblioteket, Det Danske Filminstitut, filmdatabasen, "Danske film på krykker, opslagsværk over spillefilm 1931-2011, hvori handicap indgår, bilagssamling. Speciale af Sarah Glerup, Københavns Universitet, 2012" samt generel søgning på internettet.

Listen er opdelt i følgende afsnit:

Børneforsorg i almindelighed
Om synshandicappede
Om døve
Om handicappede
Om åndssvage
Om psykiatri
Forsorg, socialforsorg
Spillefilm, alle grupper

Hvert afsnit er kronologisk opstillet.

Børneforsorg i almindelighed

Dreyer, Carl Th.: Mødrehjælpen. Kbh.: Nordisk Films Kompagni for Dansk Kulturfilm, 1942. Film. Spilletid 11:18 min

Note: Filmen fremstiller Mødrehjælpen som organisation og dens funktion i forhold til at hjælpe og beskytte mødre. Man følger en ugift mor fra hendes første besøg hos Mødrehjælpen, til hun igen har fået arbejde og kan forsørge sit barn.

<http://www.carlthdreyer.dk/Galleri/FilmOgLydklip/Kortfilm/Moedrehjaelpen.aspx>

Børneforsorg

Hansen, Gunnar R.: For børnenes skyld. Kbh.: Dansk Film Co., 1948. Film. Spilletid 6 min.

Note: En propagandafilm for julemærket, der samtidig skildrer livet på et julemærkesanatorium.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/29857.aspx?id=29857>

Børneforsorg, Julemærkehjem

Palsbo, Ole: Kampen mod uretten, en film om Peter Sabroe. Kbh.: Nordisk Films Kompagni, 1949. Film. Spilletid 114 min.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/2203.aspx?id=2203>

Biografi, Børneforsorg

Fiehn, Erik: Er drengen dum? S.I., 1954. Film. Spilletid 12 min.

Note: Om den ordblind drengs vanskeligheder.

<http://danskfilmogtv.dk/content.php?page=media&value=20276>

Børneforsorg. Ordblind

Thoms, Jørgen: I gode hænder. Kbh.: Direktoratet for Københavns Kommunes

Børneinstitutioner, 1964. Film. Spilletid 24 min.

Børneforsorg

Vestergaard, Jørgen: Pandekager hver torsdag. Kbh.: Teknisk Film Compagni, 1966.

Film. Spilletid 21 min.

Note: Et besøg på julemærkehjemmet Lindersvold. Et nyt hold drenge ankommer - og føler sig hurtigt hjemme.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/30606.aspx?id=30606>

Børneforsorg. Julemærkehjem

Ernst, Franz: Hvis er du? Kbh.: Nordisk Kortfilm, 1967. Film. Spilletid 25 min.

Note: I 1967 bor ca. 7500 børn på børne- og ungdomsinstitutioner i Danmark. Heraf bor omkring 2200 børn på almindelige børnehjem. 30 af disse børn bor i landsbyen Snertinge i Nordvestsjælland i det privat oprettede børnehjem Dyrlægård. Filmen tegner et autentisk 'øjebliksbillede' af det daglige liv på Dyrlægård.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/27939.aspx?id=27939>

Børneforsorg

Grue, Bodil: Maveskaller på Godhavn. Kbh.: Danmarks Radio, 1969. Lydfil. Spilletid 04:44 min.

Note: I 1969 producerede Bodil Grue udsendelsen "De gode viljers verden", som bl.a. handlede om pædagogikken på de danske børnehjem. I udsendelsen fortæller to drenge, der har været elever på skolehjemmet Godhavn, at de er blevet tævet. Forstanderen afviser anklagerne.

Radioudsendelse i DR 1969 og P1quizzen 11. maj 2011.

<http://www.dr.dk/P1/Quiz/udsendelser/2011/05/11092918.htm>

Børneforsorg

La Cour, Flemming: Ordblindhed - et skjult handicap. Kbh.: Statens Filmcentral, 1981.

Film. Spilletid 19 min

Note: Ordblindhed er et problem for flere, end man skulle tro, men hvad vil det sige at være ordblind?

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/2348.aspx?id=2348>

Børneforsorg. Ordblind

Valeur, Erik, Tine Bryld: I den bedste mening. Kbh.: DR Multimedie, 1999. CD

Note: Udsendelse fra Danmarks Radio om hvorfor 22 grønlandske børn i 1951 blev udpeget til at komme til Danmark i familiepleje og senere blev sendt tilbage til et børnehjem i Nuuk med kun dansk som sprog, og hvad der siden hændte dem. Fortalt af Tine Bryld, Erik Valeur og en af de nu voksne grønlandere.

Børneforsorg

Skov, Rikke: Dreng hjemmet Godhavn. Kbh.: Danmarks Radio, 2005. Radioudsendelse. Spilletid 30 min.

Note: Dokumentar 1. februar 2005 (genudsendt 2. september 2009) om to voksne mænd, der i 1960'erne var anbragt på dreng hjemmet Godhavn. Som voksne er de stadig hårdt mærket af opholdet.

Børneforsorg

Eksperimentet. Louise N. D. Friedberg. Kbh.: Nimbus Film, 2010. Film 90 min.

Note: Om de 16 grønlandske børn, der i 1951 blev udvalgt til at deltage i et forsøg. De blev fjernet fra deres familier og sendt til plejefamilier i Danmark. To år efter vendte de tilbage til Grønland. Filmen er baseret på autentiske begivenheder.

Film;

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/64284.aspx?id=64284>

Børneforsorg

Forbryderske og forsømte børn. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. TV-udsendelse. Spilletid 40 min.

Note: DR2 dokumentar 2. november om de fattiges børn og om børneforsorgen i Danmark fra 1905 til 1958, med personlige beretninger. Genudsendt 10. april 2014 med titlen Århundredets vidner.

Børneforsorg

Bryderup, Inge: Privat velgørenhed, socialpolitik og børneforsorg. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. TV-udsendelse. Spilletid 20 min.

Note: DR2 udsendelse 8. november med Inge Bryderup, som fortæller om den private, kristne velgørenhed, der har haft stor betydning for børneforsorgen i Danmark siden midten af 1800-tallet.

Børneforsorg

Bryderup, Inge: En særlig dansk børneforsorg. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. TV-udsendelse. Spilletid 20 min.

Note: DR2 udsendelse 8. november med Inge Bryderup, som fortæller om den første danske børnelov og om behandlingen af unge med kriminel adfærd behandles i dag.

Børneforsorg

Riisgaard, Helle-Vibeke: 100 års børnelove, syv programmer om anbringelse af børn gennem tiden. Hellerup: TVDok, 2011. 1 DVD.

Note: 7 programmer fra "Danskernes Akademi" med forelæsninger og personlige beretninger om at være anbragt uden for hjemmet.

Børneforsorg

Chakravarty, Dorthe: Alle tiders historie. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. Radioudsendelse. Spilletid 47 min.

Note: DR P1 dokumentar 20. februar 2011 om et af de 22 grønlandske børn, der blev sendt til Danmark.

Røgilds, Anne: Grønlandsbørn. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. TV-udsendelse

Note: DR2 dokumentar 27.02.2011 om de 22 grønlandske børn der blev sendt til Danmark.
Børneforsorg

Skov, Rikke: Drengehjemmet Godhavn. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. TV-udsendelse
Note: DR1 udsendelse om to voksne mænds rejse tilbage til deres barndoms sorteste år. Begge var i løbet af 60'erne anbragt på drengehjemmet Godhavn ved Tisvildeleje. I dag 40 år efter er de stadig hårdt mærkede af opholdet hvor psykiske ydmygelser og bank var hverdagen for mange. Under optagelserne til programmet dukker flere interessante og chokerende informationer frem fra arkiverne.

TV-optagelse; <http://www.youtube.com/watch?v=5vHsKWteO9A>

Standard YouTube-licens, Historiens Hus.

Børneforsorg

Friedberg, Louise N.D.: Eksperimentet - efter idé af Maj Rørbæk Damgaard, inspireret af Tine Brylids bog "I den bedste mening". Kbh.: Nimbus Film, 2012. Film

Note: Om de 16 grønlandske børns hjemvending efter et år i Danmark.

Børneforsorg

Børnehjemsunger. Episode 1-2. Kbh.: Danmarks Radio, 2012. Radioudsendelser.
Spilletid 30 min + 30 min.

Note: Dokumentar på DR P5 7. juni 2012 og 8. juni 2012 om mennesker, der startede tilværelsen som børnehjemsunger – fortalt af dem selv.

Børneforsorg

Roel Jørgensen, Arne: Undskyldningen betyder Alt. Kbh.: Danmarks Radio, 2012.
Radioudsendelse. Spilletid 30 min.

Note: Dokumentar DR P1 20. december om Arne Roel Jørgensen, som har været placeret på børnehjemmet Godhavn ved Tisvilde.

Børneforsorg

Grønlandsbørnene – I den bedste mening. Episode 4. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 40 min.

Note: DR2 dokumentar 30. september 2014 om de 22 grønlandske børn, der i 1950 sendes til Danmark, som spydspidser for en ny udvikling af Grønland.

Børneforsorg

Synshandicappede

Dahlerup, Aksel, Jørgen Eckmann. Kbh.: Danmarks Radio, 1945. Lydfil. Spilletid 2:46 min.

Note: DR udsendelse fra 22. december 1945 fra Synscenter Refsnæs hvor Aksel Dahlerup interviewer elever fra skolen.

<http://blind.dk/tilbud/netvaerk/bs/det-historiske-hjerne/lydklip-dr-udsendelse-fra-22.-december-1945-fra-synscenter-refsnaes>

Synshandicappede

Melson, Søren: Blind. Kbh.: Nordisk Films Kompagni, 1950. Film. Spilletid 12 min
Note: Om en ung blind kvindes og hendes møde med Det Kgl. Blindeinstitut.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/28326.aspx?id=28326>

Synshandicappede

Jørgensen, Hans-Henrik: Solen bagved, en film om blinde mennesker. S.l.: Arnø Studio, 1972. Film. Spilletid 21 min.

Note: Filmen beskriver, hvorledes blinde opfatter deres situation ... og omverdenens forhold til dem.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/1720.aspx?id=1720>

Synshandicappede

Fischer-Hansen, Andreas, Helle Helander: Prøv at se. S.l.: Hanne Høyberg Filmproduktion, 1980. Film. Spilletid 40 min.

Note: En skildring af den 5-årige Lena, der er født blind. Filmen viser hende sammen med forældre og lillebror i børnehave og under et ophold på Refsnæsskolen, sammen med andre blinde og svagtseende.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/2973.aspx?id=2973>

Synshandicappede

Gibskov, Ove: 75 år i lydglimt 1911 – 1986, et underholdende og historisk tidsdokument. Kbh.: Statens Bibliotek og Trykkeri for Blinde, 1987. Lydbog. 4 kassetter.

Note: Lydmontage med interviews og optagelser fra nulevende og afdøde medlemmer af Dansk Blindesamfund samt indslag af blinde komponister, musikere, sangere og glimt fra Dansk Blindesamfunds amatørteater.

Synshandicappede

Olsen, Henrik, Stephen Schwartz: En blind mands fornemmelse for lyde. Episode 1. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. Radioudsendelse. Spilletid 15 min.

Note: Reportage DR P1 21. februar om ”At høre og føle sig frem i verden”.

Synshandicappede

Olsen, Henrik, Stephen Schwartz: En blind mands fornemmelse for lyde. Episode 2. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. Radioudsendelse. Spilletid 15 min.

Note: Reportage DR P1 22. februar om Henrik der som barn har boet 16 år på Synscenter Refsnæs. Nu vender han tilbage og guides rundt af to svagtseende elever.

Synshandicappede

Olsen, Henrik, Stephen Schwartz: En blind mands fornemmelse for lyde. Episode 3. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. Radioudsendelse. Spilletid 15 min.

Note: Reportage DR P1 23. februar om restaurant Dark Waiter, der drives af blinde. Lokalet er totalt mørklagt, så for seende gæster er det som at være blind.

Synshandicappede

Olsen, Henrik, Stephen Schwartz: En blind mands fornemmelse for lyde. Episode 4. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. Radioudsendelse. Spilletid 15 min.
Note: Reportage DR P1 25. februar om klaverstemning og en indkøbstur i et storcenter. Indkøb i blind.
Synshandicappede

Olsen, Henrik, Stephen Schwartz: En blind mands fornemmelse for lyde. Episode 5. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. Radioudsendelse. Spilletid 15 min.
Note: Reportage DR P1 25. februar om at lege med lyde.
Synshandicappede

Eriksen, Henning: Noter om blindes historie. Kbh.: Nota, 2011. Lydbog
Note: Artikelsamling af medarbejder på Blindehistorisk Museum der genfortæller de mange historier, der gennem tiderne er fortalt til museets gæster.
Lydbog og PDF-fil på nettet; <http://www.nota.nu/nota-udgiver-noter-om-blindes-historie>
Synshandicappede

Anthonsen, Jesper, Ove Gibskov: 100 år i lydglimt 1911-2011, et underholdende og historisk tidsdokument udgivet i anledning af Dansk Blindesamfunds 100-års jubilæum. Kbh., 2012.
Digital lydbog. Spilletid 13:13 min.
Synshandicappede

Døve/hørehæmmede

Døv. S.l.: Danske Døves Landsforbund, 1959. Film. Spilletid 24 min.
Note: "Mennesket i det moderne samfund har så travlt, men til tider får man en sten i skoen og tvinges til at sætte farten ned. Omtrent således føles det at være døv...".
Døve

Methling, Svend: Ikke som os andre. S.l., 1960. Film. Spilletid 22 min.
Note: Dokumentarfilm.
Døve

Methling, Svend: Mellem to verdener. Kbh., 1962. Film. Spilletid 16 min.
Note: En film om de tunghøres vanskeligheder og om de måder, hvorpå man søger at hjælpe dem - hvis de vil hjælpes.
<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/29405.aspx?id=29405>
Døve

Tornberg, Freddy: Døve børnehæbørn. S.l., 1974. Film.
Note: Om arbejdet med døve og tunghøre børn i førskolealderen på Statens Kostskole for Døve og Tunghøre i Fredericia.
Døve

La Cour, Flemming: Anne og de andre. S.l.,1975. Film. Spilletid 22 min
Note: En døv pige og hendes forældre oplever de misforståelser og problemer, der nemt og uforvarende kan opstå, når en handicappet for et øjeblik glemmes, eller opmærksomheden svækkes.

Døve

Fernström, Stina, Freddy Tornberg: Jakob. S.l.,1979. Film. Spilletid 15 min.
Note: Filmen iagttager, hvordan en mor og hendes døve barn kommunikerer med hinanden.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/33480.aspx?id=33480>

Døve

Ørnbak, Henning: Er der noget i vejen? S.l.,1984. Film. Spilletid 28 min.
Note: En oplysende film om det undersøgende, behandlende og informative arbejde på en børneklinik, hvor børn i førskolealderen diagnosticeres og hjælpes for deres hørehandicap.

Døve

Engberg-Pedersen, Elisabeth: Ældre døve fortæller, skoleminder. Kbh.: Døves Center for Total Kommunikation, 1992. VHS-videokassette. Spilletid 50 min.

Note: Parallel dansk tale og tegnsprog.

Døve

Fredericiaskolen 125 år, et blik ind i en skoles dagligdag. Fredericia, 2005. DVD
Døve.

Døveundervisning i Danmark 200 år. Kbh., 2007. DVD

Note: Med en teaterforestilling på Folketeatret 17. april 2007 om døveundervisningen i Danmark gennem 200 år.

Specialpædagogik Døve

Talks, Anne K.: Tal til mig. S.l.: Cosmo Film Doc, 2007. Film. Spilletid 29 min.

Note: Om to søstres forhold, den ene hørende - den anden døv.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/50042.aspx?id=50042>

Døve

Handicappede

Dit er livet. S.l., udateret. Film 16 mm.

Note: Ved at fortælle om to skæbner belyses de vanføres problemer, som det er vigtigt at have kendskab til for at vanføre gnidningsløst kan glide ind i det daglige samvær med deres medmennesker.

Handicappede

Ernst, Helge: Der kører et tog. Kbh., 1963. Film. Spilletid 9 min.

Note: Hvert år arrangerer private og offentlige institutioner med assistance af frivillige sygeplejere en togrejse for et halvt hundrede svagføre, som normalt er bundet til seng og rullestol. De handicappede bor i toget undervejs, og filmen følger dem på turen rundt i Danmark, hvor lokalkomiteer i de byer, toget besøger, har forberedt forskellige arrangementer for gæsterne.

Handicappede

Fog-Møller, Henrik: Musik i behandling af cerebral paretiske børn. Kbh., 1967. Film. Spilletid 45 min.

Handicappede

Fabricius, Jørn: Hjerneskader hos børn. S.l., 1972. Film.

Note: Filmen følger fire børn med forskellige handicaps, som alle er forårsaget af en hjerneskade.

Handicappede

Rygaard, Jørgen: Hånd til et handicap. S.l., 1973. Film

Note: Om den 22-årige Erik, der lider af cerebral parese. Om udvikling og anvendelse af en række hjælpemidler f.eks. pandepind, hagepind og mundpind.

Handicappede

Hedman, Werner: Tidlig indsats - jo før jo bedre - filmen om Jesper. Kbh.: Statens Filmcentral, 1984. Film. Spilletid 45 min.

Note: Jesper var fra fødslen svært handicappet. Filmen følger hans udvikling indtil 3-4 års alderen.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/4997.aspx?id=4997>

Handicappede

Korst, Stine: Handicapbilleder, en film om normalitet. Kbh.: Statens Filmcentral, 1985. Film. Spilletid 40 min.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/4528.aspx?id=4528>

Handicappede

Vest, Nils: Leve mangfoldigheden. S.l.: Nils Vest Film, 1999. Film. Spilletid 38 min.

Note: Om radio- og tv-journalist Olaf Lauths liv og skæbne. Om arbejdslivet, når man som ham er født 70 procent invalid.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/32485.aspx?id=32485>

Handicappede

Frandsen, Niels: Epidemien. S.l.: Niels Frandsen Productions, 2001. Film. Spilletid 51 min.

Note: Om den store polioepidemi i 1952. Filminstruktøren blev selv ramt, og skildrer den skelsættende periode, som han ikke kan huske, men heller aldrig vil glemme.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/31214.aspx?id=31214>

Handicappede

I den bedste mening. Episode 3. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 39 min.

Note: DR2 dokumentar 24. juni 2014 om de børn der i slutningen af 1960'erne blev født med fysiske skader, som følge af medicinske bivirkninger fra et lægemiddel, der hjalp mod graviditetskvalme.

Handicappede

I den bedste mening. Episode 5. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 38 min.

Note: DR2 dokumentar 26. juni 2014 om de mange nye behandlingsformer, der afprøves i 1960'erne ofte med katastrofale følger for patienterne, bl.a. for børn med spastiske lammelser.

Handicappede

Åndssvage

Boman, Barbro: Barnet du gav os. Kbh.: Landsforeningen for Evnesvages Vel, 1957. Film. Spilletid 24 min.

Note: Om en familie, hvis barn er åndssvag, og om hans udvikling.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/47220.aspx?id=47220>

Åndssvageforsorg

Møller, Lis: Ikke uden evner. Kbh.: Danmarks Radio, 1967. TV-udsendelse

Note: Udsendelsen synliggjorde svaghederne ved loven af 1959 vedr.

åndssvageforsorgen. Institutionerne havde ikke det bedste ry med udpræget overbelægning og tilsvarende ringe levevilkår. Udsendelsen satte skub i afviklingen af de store institutioner.

Åndssvageforsorg

Roos, Jørgen: Det er tilladt at være åndssvag. Århus: Jørgen Roos Film, 1970. Film. Spilletid 19 min.

Note: Den åndssvage har i dag uddannelses- og arbejdsmæssige muligheder for en normal og menneskelig tilværelse, som man ikke tidligere drømte om. Det er disse muligheder filmen handler om.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/12825.aspx?id=12825>

Åndssvageforsorg

Bang Carlsen, Jon: Åndssvage Sara. S.l.: Workshopen, 1973. Film. Spilletid 31 min.

Note: En film om Sara, 4 år og dybt åndssvag, som bor sammen med sine forældre og en lillesøster. Sara kom ikke på institution, fordi forældrene besluttede, at det måtte være muligt at leve sammen med barnet i hverdagen, på trods af at lægerne advarede dem om, at det ville ødelægge deres liv.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/1865.aspx?id=1865>

Åndssvageforsorg

Juhl, Ole J.: Evnesvag. S.l., 1974. Film.

Note: Skildring af en åndssvageforsorgens 33 "Grønne skoler", "Skolen ved skoven" i Hillerød.

Åndssvageforsorg

Hartkopp, Christian: Skjult viden. S.l.: Hanne Høyberg Filmproduktion, 1979. Film.

Spilletid 40 min.

Note: Optaget på en specialskole under åndssvagefor sorgen med 6 forskellige børn og unge, som er åndssvage eller psykisk udviklingshæmmede.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/993.aspx?id=993>

Åndssvageforsorg

Arkivfond Sundbyvang: 20 små film, amatør optagelser, fra 1960'erne og 1970'erne om livet på Karens Minde.

Danse- Gymnastikopvisning (Susanne og Lise). Karens Minde, fra værksteder (Lotte og Else). FA? danseopvisning og fastelavnsfest. Lejre, udflugt. "De smås" sommerlejr 1974. Stella Polaris, Torremolinas, en ferie i Spanien for nogle beboere. Spisning i have.

DANS, om en almindelig dag. DANS, om jul og nytår. Italien, kvindelige beboere som turister. Sommerlejr 74 for "de store". "De smås" sommerlejr 1973 og Knuthenborg Park 1973. Knuthenborg Park 1974. Fødselsdag og børn på gyng. Afd. C., Karens Minde, med nogle der sover og en fødselsdagsfest. Sommerlejr 1975. Oktober 1975. Fødselsdag afd. C. En tur i Tivoli. Afdansningsbal 1, Afd. C. Afdansningsbal 2, Afd. C.

Åndssvageforsorg

Hougård, Rudy: Ganske normalt. S.l., 1980. Film. Spilletid 23 min.

Note: Om en ung mand Peter, der bor på en institution for åndssvage. Gennem hans daglige konfrontationer med personalet og de andre beboere skildres en individuel skæbne, for hvem handicappet er et fængsel, som institutionen kun kan gøre så behageligt som muligt, men aldrig lave om på.

Åndssvageforsorg

Odsbjerg, Anders: En hverdag som andres. S.l.: 1982. Film. Spilletid 32 min.

Note: Om hvordan fire psykisk udviklingshæmmede oplever en hverdag som andre, når blot samfundet og omgivelserne giver dem de rette betingelser.

Åndssvageforsorg

Bloch, Peter, Henrik Marentius Svendsen: Pernille. S.l.: DET, 1984. Film. Spilletid 40 min

Note: Om at være 25 år og åndssvag - med krav om frihed.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/4572.aspx?id=4572>

Åndssvageforsorg

Hedman, Werner: Tidlig indsats lønner sig - filmen om Tore. Kbh.: Statens Filmcentral, 1984. Film. Spilletid 34 min.

Note: Tore er født med Downs syndrom. Filmen følger ham fra han er 5 måneder til han er 3 år.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/4996.aspx?id=4996>

Åndssvageforsorg

Foss, Jørn: Et spørgsmål om holdning. S.l.,1988. Film. Spilletid 37:36 min.

Note: Om menneskesyn og pædagogik omkring udviklingshæmmede. Produceret for Socialpædagogernes Landsforbund.

Kvalikombo: <http://www.kvalikombo.dk/det-kan-nytte-film/>

http://www.podcast.au.dk/?name=2011-09-26_et_sprgsml_om_holdning.flv&p=episode

Åndssvageforsorg

Møller, Lisbeth: Fra genstand til menneske. S.l.,1988. Film. Spilletid 34:25 min.

Note: Om menneskesyn og pædagogik omkring udviklingshæmmede. Produceret for Socialpædagogernes Landsforbund.

Kvalikombo: <http://www.kvalikombo.dk/det-kan-nytte-film/>

http://www.podcast.au.dk/?name=2011-09-26_fra_genstand_til_menneske.flv&p=episode

Åndssvageforsorg

Kjærgaard, Anna: Kan du huske Hanne? S.l., 1990. Film. Spilletid 19:14 min.

Note: Om menneskesyn og pædagogik omkring udviklingshæmmede. Medvirkende beboere og personale fra Kronborghus i Helsingør og Linden i Fredensborg.

Kvalikombo: <http://www.kvalikombo.dk/det-kan-nytte-film/>

http://podcast.au.dk/?p=episode&name=2011-09-26_kan_du_huske_hanne.flv

Åndssvageforsorg

Kjærgaard, Anna: En pædagogisk udfordring. S.l.,1990. Film. Spilletid 40:46 min.

Note: Om menneskesyn og pædagogik omkring udviklingshæmmede. Medvirkende beboere og personale fra Lærkehuset i Birkerød.

Kvalikombo: <http://www.kvalikombo.dk/det-kan-nytte-film/>

http://www.podcast.au.dk/?name=2011-09-26_en_pdagogisk_udfordring.flv&p=episode

Åndssvageforsorg

Kjærgaard, Anna: Eigils historie. S.l., 1990. Film. Spilletid 27:32 min.

Note: Om menneskesyn og pædagogik omkring udviklingshæmmede. Medvirkende beboere og personale fra Lærkehuset i Birkerød.

Kvalikombo: <http://www.kvalikombo.dk/det-kan-nytte-film/>

http://podcast.au.dk/?p=episode&name=2011-09-26_eigils_historie.flv

Åndssvageforsorg

Kjærgaard, Anna: Et liv med 50 års forsinkelse. S.l., 1991. Film. Spilletid 36:25 min.

Note: Om menneskesyn og pædagogik omkring udviklingshæmmede. Medvirkende Elna Petersen, Kari Duus, Niels Sjørvad.

Kvalikombo: <http://www.kvalikombo.dk/det-kan-nytte-film/>

http://www.podcast.au.dk/?name=2011-09-26_et_liv_med_50_rs_forsinkelse.flv&p=episode

Åndssvageforsorg

Wagner, Helle, Ethel Østergaard: Hold op hvor fik vi plukfisk. Kbh.: DR - Båndværkstedet, 1997. DVD. Spilletid 30 min.

Note: Programmet ser på Ebberødgårds historie og fortæller om livet inden for åndssvageforsorgen før og nu. De åndssvage blev afleveret som små, boede sammen med medarbejderne. Mange af dem var fejlanbragte.

Åndssvageforsorg

Sørensen, Brian: Pigerne på Sprogø. S.l.: TV” Øst, 1998. TV-optagelse.

Note: Udsendelse fra TV2 ØST december 1998 med interview med nogle af kvinderne fra Sprogø.

<http://www.tv2east.dk/artikler/pigerne-paa-sprogoe>

Åndssvageforsorg

Koplev, Kjeld, Birgit Kirkebæk: Interview med Birgit Kirkebæk i anledning af hendes bog "Normaliseringens periode, dansk åndssvageforsorg 1940 til 1970". Kbh.: Danmarks Radio, 2002. Lydfil. 2kassettebnd. Spilletid 1 time og 45 min.

Note: Koplevs Krydsfelt 10. januar 2002, DR Program 1.

Åndssvageforsorg

Leegaard, Lone: Gutterne fra Livø. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. TV-optagelse. DVD

Note: DVD fra en DR2 udsendelse 13.02.2011 - Klausuleret.

Åndssvageforsorg

I den bedste mening. Episode 2. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-optagelse. Spilletid 38 min.

Note: DR2 dokumentar 24. juni 2014 om racehygiejnen i 1920'erne og 1930'erne som førte til tvangssterilisation, og om institutionen på Livø.

Åndssvageforsorg

Psykiatri

Henriksen, Jens: Det kan hænde enhver. Kbh.: Nordisk Films Kompagni, 1948. Film. Spilletid 5 min

Note: En saglig redegørelse for behandlingen af syge på Sct. Hans Hospital.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/28519.aspx?id=28519>

Psykiatri

Henriksen, Jens: Behandling af psykisk abnorme lovovertrædere i Herstedvester. Kbh.: Nordisk Films Kompagni, 1950. Film. Spilletid 57 min.

Note: Filmen henvender sig til de mange grupper af medborgere, der i det daglige møder de psykisk abnorme kriminelle og som derfor har brug for at kende lidt til den behandling de får. Det er det daglige liv, der skildres. Manuskriptet er blevet til i et samarbejde mellem de forvarede, personalet, prof. dr. jur. Louis le Maire, overlæge dr. med. Georg K. Stürup og Jens Henriksen.

<http://www.dfi.dk/faktaomfilm/film/da/29735.aspx?id=29735>

Psykiatri

Boman, Barbro: Usynlige grænser. Kbh., 1960. Film.

Note: Gennem skildringen af forskellige børns historie antyder filmen de muligheder, som eksisterer inden for rammerne af dansk børneforsorgslovgivning for at hjælpe børn og unge mennesker, der kommer under myndighedernes varetægt, gennem deres psykiske vanskeligheder ved at give dem psykologisk og psykiatrisk behandling.

Psykiatri

Ernst, Franz: Livet er en drøm. Kbh.: Danmarks Radio, 1972. Film. Spilletid 68 min.

Note: En film om ekstreme psykiske tilstande og om psykiatri, men også en uhyre enkel og varm og ærlig film om fire mennesker, som selv fortæller om deres situation og om, hvordan det er at være indlagt på et statshospital.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/1510.aspx?id=1510>

Psykiatri

Larsen, Frank A.: De hvide snit. Kbh.: Danmarks Radio, 1991. TV-optagelse. Spilletid 70 min.

Note: DR-Dokumentar sendt 18. marts 1991.

Psykiatri

Korst, Stine: En ildsjæl - et portræt af Johannes Nielsen. S.l.: Venus Film, 2004. Video. Spilletid 38 min.

Note: Johannes Nielsen har arbejdet 45 år på Psykiatrisk Hospital i Århus. Grundlægger af Museet, Psykiatrisk Hospital i Århus, Gallo Aktiviteterne og Thyfondens aktiviteter.

Psykiatri

Mogensen, Vibe: Min fars sind. S.l.: Barok Film, 2005. Film. Spilletid 59 min.

Note: Om en familie, som lever og dør med svær psykisk sygdom.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/43059.aspx?id=43059>

Psykiatri

Bonde, Mia Lejsted: Psykiatrisk Hospital i Risskov. Kbh.: Danmarks Radio, 2008. TV-udsendelse. Spilletid 30 min.

Note: Programmet "Hvad er det værd?" 19. november besøger hospitalet og Museum Overtaci.

Psykiatri

Rosenberg, Raben: Fra galeanstalt til hjerneforskning. Kbh.: Danmarks Radio, 2010. Film. Spilletid 21 min.

Note: Danskernes Akademi, forelæsningsrække på nettet. Denne er sendt første gang 23. september 2010.

http://www.dr.dk/DR2/Danskernes+akademi/Sundhed_Sygdom/Fra_galeanstalt_til_hjerneforskning.htm

Psykiatri

Leegaard, Lone: Det hvide snit. Kbh.: Danmarks Radio, 2011. DVD. Spilletid 40 min.

Note: DVD fra en DR2 dokumentar 6. februar 2011. Genudsendt 9. september 2014 i serien ”I den bedste mening. Episode 1”.

I 1944 står kirurgen klar til operation på Rigshospitalet. Det er første gang han gennemfører det hvide snit. Danmark blev det land i verden, der gav det hvide snit til flest mennesker målt pr. indbygger, men det var også det land, der dømte det hårdest senere for at fortie bivirkningerne, ignorere dødsfaldene og den høje pris patienterne måtte betale.

Psykiatri

Rosenberg, Raben: Psykiatri 1880-2002. Århus: Center for Psykiatrisk Grundforskning, 2012.

Note: PowerPoint til et foredrag.

http://www.cfpf.dk/fileadmin/CPG/Raben/Kort_historiske_tilbageblik.pdf

Psykiatri

Galskab. Episode 1 - 3. Kbh.: Danmarks Radio, 2013. Radioudsendelse. Spilletid 30 min. Hver.

Note: Dramadokumentar DR P1 13., 20. og 28. februar om Danmarks psykisk syge i mere end 200 år. Ud fra journalerne er personerne bag vækket til live.

Psykiatri

Galskab. Episode 1, dårekisten. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 38 min.

Note: Dokumentar DR K 29. august (genudsendelse) om Madam Aagaard, der dør i dårekisten i 1799.

Psykiatri

Galskab. Episode 2, Journal nr. 425 – bødlen. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 38 min.

Note: Dokumentar DR K 9. august (genudsendelse) om afoverlægen på Sct. Hans Hospital der i 1828 forsøger at banke galskaben ud af patienterne. En af de indlagte gør oprør, hvilket fører til en ændring af de sindslidende.

Psykiatri

Galskab. Episode 3, Journal nr. 3072 - digterens kæreste. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 38 min.

Note: Dokumentar DR K 22. august (genudsendelse) om en kvinde, der i 1882 indlægges på et sindssygehospital med diagnose skizofreni pga. kærlighed til en fritænker.

Psykiatri

Galskab. Episode 4, jongløren. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 38 min.

Note: Dokumentar DR K 29. august (genudsendelse) om behandlingen af syfilis med malaria.

Psykiatri

Galskab. Episode 5, soldaten fra Vestfronten. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 38 min.

Note: Dokumentar DR K 14. september (genudsendelse) om en soldats psykiske traumer efter at have deltaget i 1. Verdenskrig.

Psykiatri

Galskab. Episode 6, Journal nr. 29.264 – Sofie. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 38 min.

Note: Dokumentar DR K 5. september (genudsendelse) om Sofie der i 1955 indlægges på Vordingborg sindssygehospital med en depression. Her behandles hun i 11 år med psykofarmaka bl.a. LSD.

Psykiatri

Elhøj, Jan, Morten Kirckhoff: Alt forladt. Episode 2. Kbh.: Danmarks Radio, 2014. Spilletid 20 min.

Note: Dokumentar DR2 30. september om et gammelt sindssygehospital ved Vordingborg, Oringe.

Psykiatri

Bonde, Mia Lejsted: Mennesker og mosefund – Jydske Asyl & Museum Overtaci. Århus: TV 2, 2014. TV-udsendelse. Spilletid 25 min.

Note: Udsendelse TV 2 Østjylland 29. oktober 2014 om Museum Overtaci i Risskov.

Psykiatri

Socialforsorg

Christensen, Theodor: Mennesker i et hus. Kbh.: Minerva Film, 1943. Film. Spilletid 38 min.

Note: En kommunal film om forsørgelsesvæsenets omfattende virksomhed. Tilskueren præsenteres for en udvalgt ejendoms beboere og får indblik i familiers og enkeltpersoners skæbner. Bestilt af Københavns Magistrats 3. afdeling.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/29254.aspx?id=29254>

Socialforsorg

Melson, Søren, Hagen Hasselbalch, Mogens Skot-Hansen: For folkets fremtid. Kbh.: Nordisk Films Kompagni, 1943. Film. Spilletid 52 min.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/28450.aspx?id=28450>

Socialforsorg

Lund-Sørensen, Sune: Himmelekspressen. Kbh.: Laterna Film, 1964. Film. Spilletid 14 min.

Note: Dette herberg er det sidste tilflugtssted for mennesker, der er gledet ud af det normale samfund.

<http://www.dfi.dk/faktaofilm/film/da/28212.aspx?id=28212>

Socialforsorg

Bo, Morten: Lyset slukkes kl. 22.00, en fotografisk rapport fra tvangsanstalter og nødhjem. Kbh.: Kunstakademiets Arkitektskole, Socialpolitisk Forening, 1975. Fotografier.

<http://www.mortenbo.com/billeder/slukkes/slukkes.htm>

Socialforsorg

Hartkopp, Christian: Sorteper - det kan du selv være. S.l., 1980. Film. Spilletid 45 min.

Note: To børn på 14-15 år er hovedpersonerne i filmen, der handler om sammenhængen mellem sygdom og samfund igennem et århundrede. De små dramatiske episoder fra et århundredes dagligliv i skyggesiden fortæller om en fattigdom, som kalder på samfundets hjælp.

Socialforsorg

Spillefilm

Med fuld musik. Lau Sr. Lauritzen, Lau Jr. Lauritzen, Alice O'Fredericks. Kbh.: Palladium, 1933.

Note: Komædie med Fy og Bi. En af filmens typer er den tunghøre digter Solbæk.
Døve

Blåvand melder storm. Alice O'Fredericks, Lau Jr. Lauritzen, Børge Müller. Kbh.: ASA, 1938.

Note: Drama om to brødre. Den ene er "rask og kæk" den anden har en skæv ryg, er melankolsk og jaloux på sin bror.

Handicappede

Thummelumsen. Emanuel Gregers, Flemming Lyngé. Kbh.: Nordisk Film, 1941.

Note: Efter Gustav Wied-skuespil baseret på hans roman "Livsens ondskab". Om den pukkelryggede Emanuel Thomsen kaldet "Thummelumsen" og hans kamp for at skrabe penge nok sammen til at købe sin fædrene gård, Møllegården, tilbage.

Handicappede

Drama på Slottet. Bodil Ipsen, Flemming Lyngé. Kbh.: Nordisk Film, 1943.

Note: Jalousidrama, historisk anlagt om den blide Anna med de forbrændte hænder og lidenskabelige Justine.

Handicappede

Hr. Petit. Alice O'Fredericks. Kbh.: ASA, 1948.

Note: Thriller om kvindemorderen Hr. Petit. Et af hans ofre er den halte Marianne Boris.

Handicappede

Kristinus Bergman. Astrid Henning-Jensen, Bjarne Henning-Jensen. Kbh.: Nordisk Film, 1948.

Note: Kriminaldrama. Hovedpersonerne har i deres barndom været anbragt på det samme børnehjem. Det var en hård tid. Den ene halter pga. af et ubehandlet ankelbrud som følge af børnemishandling. De andre er også mærket af den hårde barndom.

Handicappede

Tre år efter. Johan Jacobsen, Flemming Lyngé. S.l.: Asger Jerrild Film, Nordisk Film, 1948.

Note: Drama om en gruppe personer, som alle skildres på baggrund af deres forhold til værnemagten. En af værnemagerne har haft polio og er derfor handicappet.

Handicappede

Det gælder os alle. Alice O'Fredericks. Kbh.: Palladium, 1949.

Note: Drama. Et wienerbarn indlogeres i et dansk hjem, hvor den 13-årige søn går med benskinne og stok som følge af polio.

Handicappede

De røde heste. Alice O'Fredericks, Jon Iversen. Kbh.: ASA, 1950.

Note: Spillefilm efter en roman af Morten Korch. Om en ung pige, der halter efter en rideulykke.

Handikappede

Susanne / Torben A. Svendsen. København: Nordisk, 1950.

Note: Spillefilm. Drama. Om en pige med medfødt blindhed, muligvis pga. syfilis overført fra faderen.

Synshandicappede

Ingen tid til kærtegn. Annelise Hovmand, Finn Methling. København: Flamingo Film, 1957.

Note: Spillefilm. Om Lene, der tager hjemmefra for at opleve havet. På sin vej møder hun forskellige skæbner, bl.a. en navnløs kvinde i rullestol.

Handicappede

Krudt og klunker. Annelise Hovmand, Finn Methling. København, 1958.

Note: Spillefilm. Baseret på B. Jacobsens roman Midt i en klunketid. Om bedstemor Kathrine, der sidder i kørestol.

Handicappede

Far til fire på Bornholm. Alice O'Fredericks, Jon Iversen. København: ASA, 1959.

Note: Spillefilm. Lille Per møder drengen Torben, der sidder i kørestol pga. psykisk lammelse i benene efter et chok. Torben kureres for sit handicap, da Lille Per lader som om han er ved at drukne.

Handicappede

Over gaden - neden vandet. Erik Thorsnæs. Kbh.: Septor Film, 1960.

Note: Spillefilm. Drama med eksperimentelt præg, om en kørestilsbruger.

Handicappede

Der brænder en ild. Alice O'Fredericks, Jon Iversen. Kbh.: ASA, 1962.

Note: En Morten Korch film.

Handicappede

Drømmen om det hvide slot. Anker Sørensen. Kbh.: Palladium, 1962.

Note: Melodrama om den blinde Susanne, som vokser op alene med sin far. Faderen gifter sig, og efter hans død ønsker stedmoren og stedsøsteren at sælge slægtsgården og sende Susanne på et blindehjem.

Synshandicappede

Kampen om Næsbygård. Alice O'Fredericks. Kbh.: ASA, 1964.

Note: En Morten Korch film. En af personerne er den aldrende Tante Thyra, der sidder i kørestol.

Handicappede

Næsbygårds arving. Alice O'Fredericks. Kbh.: ASA, 1965.

Note: En Morten Korch film. Fortsættelse af Kampen om Næsbygård. Tante Thyra er også en person i denne film.

Handicappede

Slå først, Frede! Henning Bahs, Erik Balling, Peter Zander. København: Nordisk, 1965.

Note: Spillefilm. Krimikomedie, parodi på spionfilm. Skurken Kolick har en sort håndprotese af hårdt materiale og formet som knytnæve med indbygget springkniv.

Handicappede

Slap af, Frede! Henning Bahs, Erik Balling, Peter Zander. København: Nordisk, 1966.

Note: Spillefilm. Krimikomedie, parodi på spionfilm. Mafia bossens mama sidder i kørestol, nok pga. alder. Mama er en komisk sidekarakter.

Handicappede

Brødrene på Uglegården. Alice O'Fredericks, Ib Mossin. Kbh.: ASA, 1967.

Note: En Morten Korch film. Folkekomedie om de tre brødre fra Uglegården, der vil tvinge den forgældede, invalide Christian Thorup til at sælge Mosegården, fordi der findes måske findes en formue i grus under den. Chr. Thorups nevø redder dog de gode fra de onde.

Handicappede

De røde heste. Annelise Meineche. Kbh.: ASA, 1968.

Note: En Morten Korch film. Genindspildning af film fra 1950 om den halte pige Bente, som ved hjælp fra Ole redder faderens gård og stutteri.

Handicappede

Amour. Gabriel Axel. Kbh.: Axel Film, 1970.

Note: Erotisk lystspil i den mere avancerede ende, om drømmene om anderledes erotiske oplevelser i forskellige tidsepoker og forskellige lande. I den ene drøm, som foregår i middelalderen indgår en mand, som mangler en arm. Trods dette handicap prøver han at forhindre en mand i at tæve og voldtage sin unge hustru - forgæves.

Handicappede

Og så er der bal bagefter. Edward Fleming. Kbh.: Novaris film, 1970.

Note: Folkekomedie om en andenrangs teatertrup. Den ene teatermedarbejder er dværg. Dværgvækst Handicappede

Guld til præriens skrappe drenge. Finn Karlsson, Carl Ottosen. Kbh.: Merry Film, 1971.

Note: Western i folkekomedieversion. Bartenderen på en saloon er dværg. Han optræder kun få gange og i korte glimt, lille rolle.

Dværgvækst Handicappede

Præsten i Vejlbj. Claus Ørsted, Leif Petersen. Kbh.: Novaris Film, 1972.

Note: Drama frit efter Steen Steensen Blichers historie fra 1829, suppleret med autentiske retsakter. En af byens tiggere er dværg. Lille rolle, men et bevidst valg af figur.

Dværgvækst Handicappede

Dværgen. William Mayo. S.I: Scandica Film - ASA-filmudlejning, 1974.

Note: Pornogyser. Et kærestepar ankommer til et hus, hvor dværgen Olaf og hans mor udlejer værelser. I huset holdes unge piger som sexslaver, der udlejes, hvilket

kæresteparret ikke kender noget til. Dværgen har en tæt binding til sin mor, og de to er sammen om ulovlighederne, som politiet til sidst kommer på sporet af. Olaf ender med at begå selvmord.

Dværgvækst Handicappede

Bejleren - en jydsk røverhistorie. Knud Thomsen. Kbh.: Rialto Film, Kosmorama Film, 1975.

Note: Drama. Efter Blichers novelle "De tre Helligaftener". En egn hærges af en røverbande. En af røverbandemedlemmerne er dværg. Han skiller sig ikke ud fra de andre røvere på anden vis end ved sin dværgvækst.

Dværgvækst Handicappede

Blind makker. Hans Kristensen, Hans Hansen. S.l.,1976.

Note: Socialrealisme-præget hverdagskomedie. Om Vesterbro-roden Per og personer, som bor i samme opgang. Blandt disse er den blinde Holger, som bor sammen med sin seende ven. Filmen viser en rimelig realistisk spillet blind. Han bruger blindestok og har brug for støtte, men virker ellers normal. Man oplever også de to gå i biografen. Selvom Holgers handicap giver anledning til en vis komik, så er det ikke handicappet, der ironiseres over, men folks fordomme og misforståede godmodighed over for mennesker med handicap.

Synshandicappede

Brand-Børge rykker ud. Sven Methling. Kbh.: Panorama Film, 1976.

Note: Kriminalfarce. Dværgen er en tilfældig "mand, der kommer ud af toilet".

Dværgvækst Handicappede

Den korte sommer. Edward Fleming. Kbh.: Crone Film, 1976.

Note: Drama. I filmens begyndelse smider to drenge en spand vand i hovedet på en blind mand, som sidder på en bænk. Drengene tror, at de gennem et vaskeritual og tro, kan gå Gud til at helbrede manden. Ideen har de fået, da de så en ældre kvinde forsøge det på sin blinde hund.

Synshandicappede

Pas på ryggen, professor! Jens Okking. Kbh.: Panorama Film, 1977.

Note: Spionkomedie. En af de ondes håndlangere er dværg. Han optræder kun i en scene, og ses dårligt nok.

Dværgvækst Handicappede

Jorden er flad. Henrik Stangerup, Fausto Wolff. Kbh.: Henrik Stangerup, DFI, 1977.

Note: Kunstfilm, frit efter Holbergs Erasmus Montanus. Erasmus Montanus møder i sidste akt sin overmand i form af løjtnanten, der i denne version er dværg. At løjtnanten er dværg er et symbol, der giver en sjov visuel effekt.

Dværgvækst Handicappede

I skorpionens tegn. Werner Hedman, Edmond Jensen. Kbh.: Happy Film, 1977.

Note: Sex-lystspil og parodi på spiongenren. Den blinde Billy, en af den onde Skorpions håndlangere/bodyguards er dværg. Den anden bodyguard er en høj sort mand.

Handicappets funktion er en visuel joke, der understøttes af han ingen reelle replikker har.

Dværgvækst Handicappede

I skyttens tegn. Werner Hedman, Edmond Jensen. Kbh.: Happy Film, 1978.

Note: Sex-lystspil og parodi på spiongenren. Dværgen er medhjælper for en af skurkene. Det at være dværg giver ind i mellem anledning til visuelle jokes, men er ellers ikke specielt fremhævet i filmen.

Dværgvækst Handicappede

Slægten. Anders Refn, Flemming Quist Møller. Kbh.: Panorama Film, 1978.

Note: Drama efter Gustav Wieds roman. Om en ung stum adelig pige, der bliver behandlet som en tjenestepige. Piger forsøger oprør i det små i form af dårlig opførsel og drillerier.

Talehandicappede

Otto er et næsehorn. Rumle Hammerich, Mogens Kløvedal. Kbh.: Metronome Productions, DFI, 1983.

Note: Børnefilm efter Ole Lund Kirkegaards børnebog fra 1972. En af personerne i hovedpersonens boligblok er en sød, lidt ældre dame, som ikke hører så godt. Hun bruger høreapparat af den gammeldags slags, hvor høresneglene er forbundet til et apparat på brystet. Hendes tunghørhed giver anledning til lidt sjove situationer.

Døve

Næste stop Paradis. Jon Bang Carlsen. Kbh.: Det danske filmstudie, Obel Film, 1980.

Note: Drama. En kærlighedshistorie blandt to ældre, ensomme mennesker. I flashback ses en døvstum mand omtalt som "idioten", selvom han nok er normalt begavet. Dværgen har mere fremtrædende rolle, dels som en slags leder, og dels som "almindelig" karakter i Cirkus.

Dværgvækst Handicappede Talehandicappede

Pengene eller livet. Henning Carlsen. Kbh.: Dagmar Filmproduktion, 1982.

Note: Kriminaldrama. En unavngiven døvstum kvinde hjælper hovedpersonen videre i en efterforsknings sag.

Døve

Busters verden. Bjarne Reuter. Kbh.: Crone Film, DFR og DR, 1984.

Note: Børnefilm. Hovedpersonens lillesøster halter pga. et stift ben som følge af polio. Hun er en alvorlig og praktisk anlagt pige. Hun fremstilles som en søg, omsorgsfuld pige.
Handicappede

Forbrydelsens element. Lars von Trier. Kbh.: Per Holst Filmproduktion, 1984.

Note: Psykologisk thriller med tydeligt eksperimental-avantgarde-præg. Rollen som den forhutlede tidligere efterforsker spilles af en næsten blind skuespiller, der primært har spillet seende karakterer. Det er derfor ikke helt entydigt om rollepersonen skal forestille at være blind, han har dog de lidt søgende, famlende bevægelser.

Synshandicappede

Midt om natten. Erik Balling, Henning Bahs, Kim Larsen. Kbh.: Nordisk, 1984.
Note: Musikfilm med lidt socialrealisme. En af de unge springer ud af et vindue, da politiet kommer. Senere i filmen dukker han op igen i en kørestol med knirkende hjul. Ingen af de gamle venner vil hjælpe ham, han er både krøbling og narkoman. Til sidst tager han en overdosis.
Handikappede

Hip hip hurra! Kjell Grede. Kbh.: DFI mv., 1987.
Note: Drama, historisk film om de berømte Skagensmalere. Michael Ancher bruger en af de lokale som model, den blinde Christian. Der udspiller sig en rørende scene hvor Michael Ancher beskriver Christians udseende for ham. Christian er en historisk karakter, der faktisk er blevet malet.
Synshandicappede

Time Out. Jon Bang Carlsen. Kbh.: Obel Film og DFI, 1988.
Note: Drama. Engelsksproget. Den onde stedfader har en blind kone, en sølle alkoholiseret stakkel, bange for og totalt afhængig af sin mand.
Synshandicappede

Tarzan Mama Mia. Erik Clausen. Kbh.: Nordisk, 1989.
Note: Børnefilm. Socialrealistisk. Om en pige der bor på Vesterbro. En af kvarterets skæve eksistenser er handikappet. Han kører rundt på sin scooter og er ofte fuld, men også et godt menneske.
Handikappede

Høfeber. Annelise Hovmand, Arne Forchhammer. Kbh.: Obel Film, 1991.
Note: Sort komedie efter Leif Panduros roman. En af bipersonerne er en blind mand, let at kende på sine solbriller og sin stok.
Synshandicappede

Min fynske barndom. Erik Clausen København. Kbh., 1994.
Note: Historisk film baseret på Carl Nielsens selvbiografi. En af personerne i landsbyer er blind, men han har en skarp hørelse, genkender folk på stemmen og hører musik i naturen. Han er også med i den gruppe musikanter, der spiller op til landsbybal og lign.
Synshandicappede

En loppe kan også gå. Erik Clausen. Kbh.: ASA og Nordisk, 1994.
Note: Ungdomsfilm. Socialrealisme. Efter roman af Jens Peder Larsen. Hovedpersonen, en pige i provinsen, har et handicap i form af en benprotese. Protesen fylder meget i hendes liv, ikke mindst i forhold til drenge, men alligevel har hun overskud til at hjælpe andre.
Handikappede

Breaking the waves. Lars von Trier. Kbh.: Zentropa, 1996.
Note: Melodrama. En af hovedpersonerne bliver lam i en arbejdsulykke på den boreplatform, han arbejder på. Fra at være en velfungerende stærk mand, bliver han til frustreret, skamfuld mand. Han mister sin seksualitet, som tidligere betød meget for ham

og hans forhold til kæresten. Til sidst bliver kæresten voldtaget og dræbt af nogle mænd, som hun har opsøgt på opfordring af ham. Gennem dette offer helbredes han mirakuløst. Handikap der kæder ydre forkrøblethed sammen med indre ondskab ved hjælp af formlen handikap - impotens - seksuel frustration - perversitet og ondskab.

Handicappede

Den sidste viking. Mikael Olsen. Kbh.: Zentropa, DR, DFI mv., 1997.

Note: Børne-/ungdoms-eventyrfilm. Filmens hovedperson har en udviklingshæmmet storebror, som er meget stærk. En anden person er en dværg. Hans handikap spiller tilsyneladende ingen rolle. En af den onde konges udsendinge mister synet på det ene øje, da han bliver forbrændt. Senere vender han tilbage og hævner sig.

Dværgvækst Handicappede Synshandicappede Åndssvage

Motello. Steen Rasmussen. Kbh., 1998.

Note: Krimikomedie, ironisk. Den blinde piges blindhed bidrager til den syrede stemning i filmen med sine kryptiske kommentarer og sit tomme blik.

Synshandicappede

Olsenbandens sidste stik. Henning Bahs. Kbh.: Nordisk DFI, TV2 mv., 1998.

Note: Folkekomedie med kriminalplot. De tre hovedpersoner er blevet gamle. Den ene er lidt senil og hørehæmmet, den anden sidder i kørestil. Trods disse problemer, finder de på numre og deres handikap giver kun anledning til morskab.

Handicappede Døve

I Kina spiser de hunde. Anders T. Jensen. Kbh.: Steen Herdel Filmproduktion, Scanbox, TV2, 1999.

Note: Komedie der dyrker politisk ukorrekthed. Den døve er den politisk ukorrekte prygelknabe. Han er illegal indvandrer og lavt rangerende opvasker og altmuligmand hos en kriminel restauratør.

Døve

Magnetisørens femte vinter. Mikael Olsen. Kbh.: Magic Hours Films mv., 1999.

Note: Drama efter roman af Per Olov Enquist om den karismatiske magnetisør Friedrich Meisner, og hans metoder, som han bl.a. praktiserer over for en blind pige. Pigens blindhed er måske delvis psykisk betinget.

Synshandicappede

Blinkende lygter. Anders T. Jensen. Kbh.: M&M Productions, DR, 2000.

Note: Komedie. Del af politisk ukorrekt trend hvor vold, racisme etc. er en del af mixet. Om en flok småkriminelle venner og deres liv. I et flashback ses den enes farfar, som siger han er blind. Handikappet har ingen funktion i forhold til filmen.

Handicappede

Dancer in the dark. Lars von Trier. Kbh.: Zentropa, DR mv., 2000.

Note: Musicaldrama i den avantgardistiske ende. Hovedpersonen lever og ånder for sin dreng. Hun skjuler, at hun er ved at blive blind. Hun sparer op til at sønnen kan blive opereret for den samme øjensygdom, og gør alt for at skjule sin egen tiltagende blindhed.

Synshandicappede

Italiensk for begyndere. Lone Scherfig. København: Zentropa, DR, DFI, 2000.

Note: Dogmefilm, romantisk komedie. En af hovedpersonerne er født med alkoholsyndrom, som giver neurologiske problemer - hun er klodset, men en meget sympatisk person.

Handicappede

At klappe med een hånd. Gert Fredholm, Gert D. Skovlund, Mikael Olsen. Kbh.: Zentropa, DFI, DR, 2001.

Note: Komediedrama. Den lamme kvinde beskrives som nærmest ikke-eksisterende. Hun er kun kortvarigt med i begyndelsen af filmen. Den døve person er et barn på ca. 7 år, som taler tegnsprog. Hendes handicap har ikke betydning for filmen.

Handicappede Døve

En kort en lang. Hella Joof, Klaus Bondam. Kbh.: Angel Productions, TV2, DFI mv., 2001.

Note: Romantisk komedie. En af hovedpersonerne, en bundsympatisk skikkelse, mister et øje ved et trafikuheld, og bærer derefter klapp for øjet. Hans ven var indirekte skyld i uheldet.

Synshandicappede

Charlie Butterfly. Dariusz Steiness, Klaus Rifbjerg. Kbh.: Zentropa, 2002.

Note: Drama i den avantgardistiske ende. Hovedpersonen bliver blind. Han går rundt med sorte briller, frakke, hat og stok, alle den blinde mands rekvisitter.

Synshandicappede

Elsker dig for evigt. Anders T. Jensen, Susanne Bier. Kbh.: Zentropa, DR, DFI, 2002.

Note: Dogmefilm, drama. Kort før sit bryllup bliver den ene hovedperson kørt ned. Han bliver lam fra halsen. Efter en langvarig krise, accepterer han skæbne.

Handicappede

Dogville. Lars von Trier. Kbh.: Zentropa, DFI, DR, Nordisk mv., 2003.

Note: Drama i den avantgardistiske ende. Den unge pige i kørestolen er nærmest et objekt, der skal hjælpes. Hun deltager ikke, men sidder tavst og skævt i sin kørestol. Den blinde ældre mand, som taler meget om hvordan ting ser ud, fornægter sin blindhed.

Handicappede Synshandicappede

Tvilling. Hans F. Wullenweber. Kbh.: Nimbus Film, DFI Filmværkstedet, 2003.

Note: Drama i den avantgardistiske ende. Hovedpersonens mor sidder i kørestol - det meste af tiden. Hun er en krævende handicappet, der misbruger sit handicap.

Handicappede

Tid til forandring. Lotte Svendsen, Elith N. Nykjær Jørgensen. Kbh., 2004.

Note: Hverdagskomedie, lidt skæv. I filmen forekommer flere personer med forskellige problemer bl.a. mangler en det ene ben, en anden har cystisk fibrose, og en tredje er svagsynet. De er alle tre isoleret og uden egne udviklingsforløb.

Handicappede Synshandicappede

Adams æbler. Anders T. Jensen. Kbh.: M&M Productions, DR, DFI, Nordisk mv., 2005.
Note: Komædie. Del af politisk ukorrekt trend med vold, racisme, sexismen etc.
Hovedpersonens søn sidder i kørestol, og kan intet overhovedet. Alligevel omtaler faderen ham som helt normal, han fortrænger virkeligheden. Barnet er en rekvisit og en belastning for faderen.
Handikappede

Bag det stille ydre. Dennis Jürgensen. Kbh.: Wise Guy Productions, 2005.
Note: Gyser. Den døve pige er alene med for at gøre hovedpersonen, en clairvoyant mand, mere troværdig.
Døve

Mørke. Anders T. Jensen, Jannik Johansen. Kbh.: Fine & Mellow Productions, Film and Music Entertainment, DR, Nordisk, 2005.
Note: Psykologisk thriller. Der er flere fysisk handikappede kvinder i filmen. De er enten en byrde for familien og for kæresten. De begår selvmord (handicap er værre end døden). Kvinderne er totalt afseksualiserede.
Handikappede

Blinde engle. Jon Bang Carlsen. Kbh.: C&C Productions, DFI, DR mv., 2007.
Note: Drama i den avantgardistiske ende. Blindheden er i centrum hele vejen. Måske blindheden forstås metaforisk i forhold til kunst. Symbolsk blindhed.
Synshandicappede

Hvordan vi slipper af med de andre. Anders R. Klarlund. Kbh.: Zentropa, New Danish Screen mv., 2007.
Note: Komædie/sort satire, i en vis forstand del af den politiske ukorrekte trend.
Hovedpersonen tilhører den store gruppe borgere, som er blevet interneret fordi de har modtaget mere af samfundet, end de har ydet. Hovedpersonen er invalidepensionist og bruger el-scooter. Filmene tager fat i 00'ernes virkelige diskussion om velfærdsstaten og nytteværdi og kører den ud i ekstremerne.
Handikappede

Kærlighed på film. Ole Bornedal. Kbh.: Thura Film, 2007.
Note: Thriller. Forsøg på neo-noir med postmoderne tendenser (metareferencer).
Forviklinger omkring en blind pige, der tager fejl af to mænd. Hun er også en klassisk femme fatale. Hendes handicap tjener til at gøre hende mere udsat og sårbar.
Synshandicappede

Camping. Anders F. August. Kbh.: TV2, Nimbus mv., 2009.
Note: Skæv komædie. En af personerne, en ung teenager sidder i kørestol. Hendes handicap har ikke den store betydning for filmen.
Handicappede

Profetia. Johan Melin, Ine Urheim. Kbh.: Bullit Film Aps, Minerva Film A/A, Cosmo Tone Aps, New Danish Screen, 2009.

Note: Drama i den avantgardistiske ende. Den handicappede, en kørerstolsbruger er en bitter, hadefuld karakter med seksuelle problemer. Han hævner sig på omverden, men er indirekte frustration over hans handicap.

Handicappede

Se min kjole. Ida M. Ryden, Hella Joof. Kbh.: Fine & Mellow, DR, Nordisk, DFI mv, 2009.

Note: Ungdomsdrama, roadmovie om fire piger som kæmper for at komme ud af et misbrug. Den mest velfungerende, som hjælper de andre, ender med at begå selvmord, måske pga. en diagnose om sklerose og tiltagende blindhed. Selvmordet antydes at være den bedste løsning.

Handicappede. Synshandicappede

Sorte kugler. Anders Matthesen. Kbh.: Nimbus Film, 2009.

Note: Komedie. Hovedpersonen bliver kørestolsbruger efter et trafikuheld. I en drøm deltage han i et "game-show", hvor der også optræder to dværge. Der er en snert af den religiøse handicapforståelse i filmen, Handikap som en straf, og som prisen for at få guddommelig indsigt.

Dværgvækst. Handicappede

Smukke mennesker. Mikkel Munch-Fals. Kbh.: Zentropa, New Danish Screen, 2010.

Note: Drama i den let avantgardistiske ende, om en yngre kvinde, som har fået fjernet et bryst, og hendes og omgivelsernes reaktion på det. Om at komme overens med sine (nye) fysiske forudsætninger.

Psykologi

Valhalla rising. Nicolas W. Refn, Roy Jacobsen. Kbh.: One Eye Production, international co-production, DFI mv., 2010.

Note: Mytisk fabel i den avantgardistiske ende om den stumme enøjede viking, en mytisk person. Karakteren er forstærket af hans handicap.

Talehandicappede Synshandicappede

Skyskraber / Rune Schjøtt. København: Fine & Mellow, DFI, DR mv., 2011.

Note: Ungdomsfilm, poetisk/surrealistisk komedie. Den blinde karakter har den blindes fintfølelse sanser, men hendes rolle er også den lidt hjælpeløse, smukke pige. Hun viser sig dog også at være handlekraftig. Blindheden har ingen symbolsk dimension.

Blindhed; Blinde

5. Samtidige kilder

Denne liste indeholder love inkl. lovudkast, love bekendtgørelser, kommenterede lovudgaver, betænkninger, kommentarer til betænkninger, cirkulærer, cirkulæreskrivelser, vejledninger, regler og forordninger, samt internationale love.

Inden for hver hovedgruppe er referencerne opstillet kronologisk mens kommenterende værker er opstillet alfabetisk efter forfatteren.

Lovstof kan desuden findes her:

Betænkninger online: http://www.minibib.dk/F?func=file&file_name=find-b&local_base=stanet

Folketingstidende, oversigt over Folketingets forhandlinger mv. i folketingsåret ... Kbh. Bd. 1953/54 - 2008/09.

Fra 2009/10 online-tilgængelig på

<http://www.folketingstidende.dk/Folketingstidende.aspx>

Hver årgang består af: Forhandlingerne i folketingsåret; Tillæg A: Fremsatte lovforslag mv. (undtagen finans- og tillægsbevillingslovforslag); Tillæg B: Udvalgenes betænkninger m.v. (undtagen betænkninger over finans- og tillægsbevillingslovforslag); Tillæg C: Vedtagne lovforslag og beslutninger m.v. (undtagen finans- og tillægsbevillingslovforslag); Tillæg D: Finans- og tillægsbevillingslovsforslag og betænkninger herover;

Online ses også Tillæg E: Aktstykker ; Tillæg F: Referat af forhandlingerne i Folketingssalen; Tillæg G: Forespørgsler, Redegørelser, Forslag til vedtagelse; Tillæg H: Lovforslag optrykt efter 2. behandling.

Fortsættelse af: Rigsdagstidende

Ministerialtidende for kongeriget Danmark, afdeling A og B. Kbh. Bd. 1871 – 1976.

Heri offentliggøres cirkulærer, men dog ikke alle.

Fortsættes som: Ministerialtidende for kongeriget Danmark. Kbh. Bd. 1977 - 2008 .

2008-2012 kun online-tilgængelig på

<https://www.ministerialtidende.dk/eurl.axd/40e79be524f08148b09029adebcd2ba4/>

Retsinformation online: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0500.aspx>

Rigsdagstidende. Kbh. Bd. 1850 – 1953.

Opdelt i samlinger, som hver består af følgende: Forhandlinger i Folketinget; Forhandlinger i Landstinget; Tillæg A: Forelagte lovforslag m.m.; Tillæg B: Udvalgenes betænkninger m.m.; Tillæg C: Vedtagne lovforslag, beslutninger m.m.; Oversigt over forhandlingerne i Rigsdagen; Forhandlinger i Folketinget.

Fortsættes som: Folketingstidende

Se desuden på de enkelte ministeriers hjemmesider

Love, Lovbekendtgørelser, Udkast til love, Lovudgivelser med kommentarer

Lov nr. 59 af 24. maj 1879 - Lov om oprettelse af et asyl for uhelbredelige åndssvage. Kbh., 1879.

Lov nr. 79 af 20. april 1888 – Lov om tilsyn med plejebørn. Kbh., 1888.

Lov nr. 67 af 9. april 1891 - Lov om det offentlige fattigvæsen. Kbh., 1891.

Lov nr. 45 af 1. marts 1895 – Lov om ordning af åndssvagevæsenet. Kbh., 1895.

Lov nr. 48 af 26. marts 1898 - Lov om understøttelse til De Kellerske Åndssvageanstalter i anledning af anstaltens udvidelse. Kbh., 1898.

Lov af 21. februar 1902 om åndssvageanstalterne. Kbh., 1902.

Børneloven af 14. april 1905 - forslag til lov om behandling af forbryderiske og forsømte børn og unge personer, fremsat i Folketinget den 11. okt. 1904 af Justitsminister Alberti. Kbh., 1905.

Lov nr. 72 af 14. april 1905 om behandling af forbryderske og forsømte børn og unge personer. Stadfæstet af H.M. kong Christian d. IX den 14. april 1905 (Børneloven). Kbh., 1905. 29 s.

Note: Lovtidenden for 1905 nr. 29 udgivet den 29. april

Lov nr. 18 1905 - Lov om understøttelse til oprettelsen af en åndssvageanstalt ved Ribe som selvejende stiftelse. Kbh., 1905.

Bekendtgørelse om fordeling af de åndssvage mellem landets åndssvageanstalter, 25. januar 1907. Kbh., 1907.

Lov nr. 49 af 13. marts 1908 om kommissionen til forberedelse af en omordning af statens civile sundhedsvæsen. Kbh., 1908.

Lov om ordning af plejeforholdene på statens sindssygehospitaler ved Århus og Vordingborg samt i Viborg og Middelfart af 13. Maj 1911. Kbh., 1911.

Lov nr. 123 af 29. april 1913 – Lov om opførelse af et sindssygehospital og en dertil knyttet sikringsanstalt på Sjælland. Kbh.: Justitsministeriet, 1913.

Udkast til Lov om umyndighed og værgemål udarbejdet af den ved kgl. resolutioner af 25. juli 1910, 19. juni 1912, 29. december 1914 og 14. april 1919 nedsatte kommission. Kbh., 1921. 234 s.

Lov nr. 277 af 30. juni 1922 - Lov om umyndighed og værgemål. Kbh., 1922. 20 s.

Lov nr. 122 af 28. marts 1923 – Lov om tilsyn med børn - Plejebørnsloven - med alfabetisk register. Hellerup, 1923. 16 s.

Lov nr. 237 om værgerådsforsorg m.m. stadfæstet den 12. juni 1922, samt Justitsministeriets Bekendtgørelse nr. 141 af 10. april 1923 og nr. 254 af 20. maj 1923. Kbh., 1925. 58 s.

Bekendtgørelse af Lov nr. 237 af 12. juni 1922 om Værgerådsforsorg mm. som ændret ved Lov nr. 55 af 31. marts 1926, samt regler for tilsyn med børn i børnehjem, optagelseshjem og lign. institutioner, som ikke er anerkendt efter Lov nr. 237 af 12. juni om værgerådsforsorg mm. Socialministeriets Bekendtgørelse 6. maj 1926. Kbh., 1926. 56 s.

Lov nr. 55 af 31. marts 1926 - Lov om ændring af Loven om værgerådsforsorg m.m. Kbh., 1926.

Udkast til lov om sindssyge og åndssvage personers hospitalsophold, udarbejdet af den ved kgl. resolutioner af 25. juli 1910, 19. juni 1912, 29. december 1914 og 14. april 1919 nedsatte kommission. Kbh., 1927.

Lov nr. 130 af 1. juni 1929 - Lov om adgang til sterilisation. Kbh., 1929. 2 s.

Lov nr. 181 af 20. maj 1933 - Lov om offentlig forsorg. Kbh., 1933.

Forslag til Lov om tilsyn med herberger, arbejdshjem m.v. fremsat i Landstinget den 4. oktober 1933 af socialminister Steincke. Rigsdagstidende 1933, s. 787.

Lov nr. 171 af 16. maj 1934 - Lov om foranstaltninger vedrørende åndssvage. Kbh., 1934. 3 s.

Lov nr. 176 af 11. maj 1935 - Lov om adgang til sterilisation og kastration. Kbh., 1935. 3 s.

Lov nr. 118 af 1. april 1936 om tilsyn med herberger, arbejdshjem m.v. Kbh., 1936.

Lov nr. 163 af 18. maj 1937 om foranstaltninger i anledning af svangerskab m.m. Kbh., 1937. 4 s.

Lov nr. 118 af 13. april 1938 om sindssyge personers hospitalsophold. Kbh., 1938.

Lov nr. 141 af 13. april 1938 om ændringer i Lov nr. 276 af 30. juni 1922 om ægteskabs indgåelse og opløsning. Kbh., 1938. 2 s.

Bekendtgørelse nr. 297 af 23. juni 1941. Arbejds- og Socialministeriets instruks for de i afsnit II i Lov om offentlig forsorg omhandlende tilsynsværger. Kbh., 1941. 1 bd.
Note: Knytter sig til Lov nr. 181 af 20. maj 1933 - Lov om offentlig forsorg.

Bekendtgørelse nr. 475 af 31. august 1946 om offentlig forsorg. Kbh.: Jespersen og Pio, 1947. 224 s.

Lov nr. 52 af 27. februar 1947 om forøget offentlig støtte til anerkendte private opdragelseshjem. Kbh., 1947. 1 bd.

Socialreformen. Noteudgave 1948. Kbh.: Socialt Tidsskrift, 1949. 455 s.

Lov nr. 21 af 21. januar 1950 - Lov om tunghøre og døve. Kbh., 1950.

Lov nr. 92 af 14. marts 1951 om ændringer i forsorgsloven vedrørende forøget offentlig støtte til institutioner for børneforsorg. Kbh., 1951. 1 bd.

Bekendtgørelse af 10. juli 1951 vedrørende regler angående bestyrelsesforholdene, regnskabsførelse og revision mv. ved anerkendte institutioner og foreninger for børneforsorg. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1951. 1 bd.

Bekendtgørelse af 11. juli 1951 vedrørende regler om ansættelsesforholdene for det fast ansatte personale ved anerkendte institutioner for den forebyggende børneforsorg. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1951. 1 bd.

Bekendtgørelse af 8. marts 1952 angående særlig uddannelse af ledere og medarbejdere til opdragelseshjem. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1952. 13 s.

Bekendtgørelse til samtlige amtsmænd, kommunalbestyrelser, børneværnsudvalg samt til bestyrelserne for og lederne af børneforsorgsinstitutioner vedrørende Lov nr. 92 af 14. marts 1951 om ændringer i forsorgsloven vedrørende forøget offentlig støtte til institutioner for børneforsorg. Kbh.: Schultz, 1952. 24 s.

Lov nr. 178 af 11. juni 1954 om ændring af Lov nr. 171 af 16. maj 1934 om foranstaltninger vedrørende åndssvage. Kbh., 1954

Bemærkninger til forslag til Lov om ændringer i forsorgsloven (vedrørende børneforsorgens administration m.v.). – *I: Folketingstidende*. 1957-58(Tillæg A), s. 803-826.

Forsorgsloven (Lovbekendtgørelse nr. 329 af 19/11 1958) af 1958 med kommentarer. Kbh.: Karnov, 1958. 70 s.
Note: Særtryk af Karnovs lovsamling

Lov om ændringer i Lov om offentlig forsorg af 7. juni 1958 - vedrørende børneforsorgens administration m.v. Kbh., 1958. 19 s.

Lov nr. 192 af 5. juni 1959 - Lov om forsorgen for åndssvage og andre særligt svagt begavede. Kbh., 1959.

Socialministeriets bekendtgørelse af 8. december 1959 om indberetningspligt vedrørende åndssvage og andre særlig svagtbegavede. Kbh., 1959. 3 s.

Bemærkninger til forslag til Lov om børne- og ungdomsforsorg. – *I: Folketingstidende*. 1960-61 (Tillæg A), s. 1492-500.

Lov nr. 170 af 31. maj 1961 om børne- og ungdomsforsorg. Kbh., 1961.

Bemærkninger til forslag til Lov om børne- og ungdomsforsorg. – *I: Folketingstidende*. 1963-64 (Tillæg A), s. 654-726.

Lov nr. 192 - Tillæg af 27. maj 1970 til Lov om ændring af Lov om forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede. Kbh., 1970. 3 s.

Lov nr. 193 af 4. juni 1964 om børne- og ungdomsforsorg, jfr. Lov nr. 187 af 4. juni 1969. Kbh., 1969.

Love og cirkulærer vedrørende forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede. Hæfte 1: Forsorgens udøvelse. 4. udg. Kbh.: Personalehøjskolen, 1972. 213 s. (Publikation. Personalehøjskole. 5)

Love og cirkulærer vedrørende forsorgen for åndssvage og andre særlig svagtbegavede. Hæfte 2: Personale og administration. Kbh.: Personalehøjskolen, 1972. 74 s. (Publikation. Personalehøjskolen. 5)

Love og cirkulærer vedrørende forsorgen for åndssvage og andre særligt svagtbegavede - perioden 1959-1973. Kbh.: Personalehøjskolen, 1973. (Publikation. Uddannelsen af omsorgspersonale; 5).

Bemærkninger til forslag til Lov om social bistand. – *I: Folketingstidende*. 1973-74(Tillæg A), s. 679-736.

Lov nr. 333 af 19. juni 1974 om social bistand. Kbh.: Schultz, 1974.

Lov nr. 328 af 26. juni 1975 om statshospitalernes overførsel til amtskommunerne. Kbh., 1975.

Lov nr. 333 af 19. juni 1975 - Lov om social bistand. Kbh., 1975. 20 s.

Bistandsloven, håndbog i administration af Lov om social bistand. Kbh.: KL, 1975.

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 199 af 29. marts 1976 om magtanvendelse, isolation, sikrede afdelinger, fratagelse af besøgsret og brevkontrol i døgninstitutioner for børn og unge. Kbh., 1976.

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 505 af 19. september 1977 om magtanvendelse, isolation og lukket afdeling m.v. i særforsorgens institutioner samt om klageadgangen over forsorgens udøvelse. Kbh., 1977.

Lov nr. 257 af 8. juni 1978 - Lov om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg m.v. Kbh., 1978.

Lov nr. 258 af 8. juni 1978 om ændring af Lov om social bistand med flere love. Kbh., 1978.

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 567 af 21. december 1979 om pligt til at modtage åndssvage lovovertrædere på bistandslovens døgninstitutioner for voksne m.v. Kbh.: Socialministeriet, 1979.

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 568 af 21. december 1979 om magtanvendelse m.v. i institutioner for voksne med vidtgående fysiske eller psykiske handicap. Kbh.: Socialministeriet, 1979.

Socialministeriets bekendtgørelse nr. 569 af 22. december 1979 om magtanvendelse m.v. i døgninstitutioner for børn og unge. Kbh.: Socialministeriet, 1979.

Lov om social bestand 1974-06-19-333 med senere ændringer. Revideret udg. Kbh.: Schultz, 1981. 32 s. (Lovbibliotek. 11)

Asmussen O, L.H. Duysen: Betænkning om særforsorgen. – *I: Danmarks Amtsråd*. 1977; 8(6), s.15-19.

Bank-Mikkelsen N. E: Åndssvageudvalget og den nye lov, om tiden før 1954 og udviklingen omkring Åndssvageudvalget og under den nye lov af 5. juni 1959 - Åndssvageforsorgens styrelse og organisation - om skolernes styring og forhold under Statens Åndssvageforsorg og Socialstyrelsen frem til udlægningen under folkeskolen. – *I: Egekvist, Halvor: Fra Gamle Bakkehus til grønne skoler. Frederiksberg: S. Å.-Materialer; 1982.*

Buus G.: Lovgivning om udlægningen af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg. – *I: Kommunal årbog*. 1979; 50, s. 24-28.

Christensen, N. E.: Oversigt over sociallovgivningen 1972, bl.a. til brug ved undervisningen på Dansk Kommunalkursus. Aalborg: Aalborg Kommune, 1972. 83 s.

Engberg, Arne, red.: Bistandsloven med indledning og noter. Vejle: Kroghs Skolehåndbog, 1975.

Faurholt, Johannes: Lov om umyndighed og værgemål af 30. juni 1922, med uddrag af motiverne til Familieretskommissionens udkast. Kbh., 1922. 52 s.

Faurholt, Johannes: Lov om umyndighed og værgemål af 30. juni 1922, med tilhørende bekendtgørelser og cirkulærer samt uddrag af Familieretskommissionens motiver og henvisninger til administrative afgørelser og domssager. 2. udg. Kbh., 1928. 64 s.
Note: Hertil Tillæg. 1930. 15 s.

Hansen, Søren: Offentlig forsorg - Lov nr. 181 af 20. maj 1933 som ændret ved Lov nr. 101 af 14. april 1937 og Lov nr. 121 af 7. maj 1937, suppleret med enkeltafgørelser og cirkulærer. Odense, 1939. 363 s.

Horsten, Holger: Børneforsorgen i Danmark. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1948. 441 s.

Horsten, Holger: Børneforsorgen i Danmark. 2. udg. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1953. 392 s.

Horsten, Holger: Børne- og ungdomsforsorgen i Danmark. 3. udg. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1959. 369 s.

Horsten, Holger: Børne- og ungdomsforsorgen i Danmark. 4. udg. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1962. 413 s.

Horsten, Holger: Børne- og ungdomsforsorgen i Danmark. 5. udg. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1964. 475 s.

Horsten, Holger: Børne- og ungdomsforsorgen i Danmark. 6. udg. Kbh.: Nyt Nordisk Forlag, 1967. 509 s.

Horsten, Holger: Børne- og ungdomsforsorgen i Danmark. 7. udg. Kbh.: Arnold Busck, 1969. 533 s.

Johansen, V. E.: Forsorgsloven, Lov nr. 181 af 20. maj 1933 om offentlig forsorg, således som den er ændret ved Lov nr. 101 af 14/4 1937 og Lov nr. 121 af 7/5 1937. Fredericia, 1938. 240 s.

Kolding, Hans-Egon, Jens Stubkjær: Lov om social bistand med bemærkninger og cirkulærer. Kbh.: Aktuelle Bøger, 1976. 256 s. (Paragraf-biblioteket. 2)

Kolding, Hans-Egon, Jens Stubkjær: Alt om Bistandsloven. 4 udg. Kbh.: Forlaget Aktuelle Bøger, 1979. 590 s.

Melander, E., P. Skadegård: Samling af miniserielle cirkulærer mv. vedrørende Forsorgsloven og Folkeforsikringsloven, tilrettelagt til brug for de sociale myndigheder. Lyngby, 1953. 1 bd.

Møller-Lund, L. Chr.: Børnesagen og værgerådsloven. Kbh., 1918. 62 s.

Paludan-Müller, C.T.: Lov nr. 72 om Behandling af forbryderske og forsømte børn og unge personer, stadfæstet af H.M. Kong Christian 9. den 14. april 1905, med tilføjelse af

de af ministeriet til lovens forståelse afgivne skrivelser og resolutioner samt fortegnelse over de statsanerkendte opdragelsesanstalter og børnehjem. Kbh., 1916. 59 s.

Pedersen, P. J., Viggo Christensen, A. Johansen: Socialreformen i korte træk, med indledning af K.K. Steincke. Kbh., 1934. 395 s.

Petersen, Axel: Det offentlige børnetilsyn efter Loven af 1. og 14. april 1905, fremstillet særlig til brug for værgerådsmedlemmer. Kbh., 1905.

Note: Med tillæg: Lov om behandling af forbryderske og forsømte børn og unge personer af 14. april 1905

Schibbye, Eigil: Lov nr. 176 af 11. maj 1935 om adgang til sterilisation og kastration, med kommentarer og henvisninger. Kbh., 1952. 102 s.

Skjerbæk, Oluf J.: Den nye danske Værgerådslov. Kbh., 1922. 11 s.

Note: Særtryk af: Barn og Ungdom

Skjerbæk, Oluf J.: Lovgivningen om værgerådsforsorg og tilsyn med børn m.m. Kbh.: Gad, 1926. 344 s.

Steincke, K. K.: Særforsorgen og socialreform, beretning fra det 8. Nordiske møde vedrørende den særlige forsorg for åndssvage, blinde, døve, epileptikere og talelidende. Kbh., 1932. 1 bd.

Steincke, K. K.: Socialreformen, en kortfattet oversigt. Kbh., 1933. 72 s.

Watt Boolsen M, J. Mehlbye, L. Sparre: Lovgrundlag i forbindelse med anbringelse af børn og unge uden for hjemmet i 1980. Bilag E Børns opvækst uden for hjemmet. Kbh.: AKF's Forlag, 1986. s. 207-213.

Danmarks sociale lovgivning 1891-1941. Kbh.: Gad, 1942. 416 s.

Tidsubestemte domme, en undersøgelse af straffelovens særbestemmelse for mentalt retarderede lovovertrædere. Kbh.: Center for Ligebehandling af Handicappede, 1998. 1 bd.

Note: Med historisk tilbageblik.

Redegørelse om de politiske overvejelser, der dannede det lovmæssige grundlag for tvangssterilisation af åndssvage i Danmark i perioden 1929 til 1967. Kbh.:

Socialministeriet, Handicapkontoret, 2013. 1 bd.

Betænkninger og kommentarer til betænkninger

Betænkning og forslag til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet fra Kommissionen af 15. september 1888: foranstaltninger til forsorg for åndssvage, afgivet 24. november 1891. Kbh., 1891.

Betænkning fra kommissionen angående statstilsyn med børneopdragelsen. Kbh., 1895. 165 s.

Betænkning angående ordningen af sundhedsvæsenets centralstyrelse afgiven af den i medfør af Lov nr. 49 af 13. marts 1908 nedsatte kommission til at forberede en omordning af statens civile sundhedsvæsen. Kbh.: Medicinalkommissionen, 1909. 104 s. (Medicinalkommission.1).

Betænkning angående ordningen af sindssygeplejen i Danmark, afgiven af den i medfør af Lov nr. 49 af 13. marts 1908 nedsatte kommission til at forberede en omordning af statens civile sundhedsvæsen. Kbh.: Medicinalkommissionen, 1910. 135 s. (Medicinalkommissionen.3).

Betænkning fra Udvalget af 18. marts 1918 for forebyggende børneforsorg. Kbh., 1919. 16 s.

Betænkning angående epileptikerplejen og opførelse af et nyt sindssygehospital mm. Afgivet af den i medfør af Lov nr. 49 af 13. marts 1908 nedsatte kommission til at forberede en omordning af statens civile sundhedsvæsen. Kbh.: Medicinalkommissionen, 1919. 128 s.

Betænkning fra udvalget til revision af børneloven og plejebørnsloven. Kbh.: Schultz, 1920. 194 s.

Betænkning angående overbestyrelsen af statens sindssyge-hospitaler m.v., afgiven af den i medfør af Lov nr. 49 af 13. marts 1908 nedsatte kommission til at forberede en omordning af statens civile sundhedsvæsen. Kbh.: Medicinalkommissionen, 1920. 1 bd. (Medicinalkommissionen.10)

Betænkning afgivet af Sparekommissionen af 2. oktober 1922 angående opdragelseshjemmene, åndssvageanstalter, døvstummeanstalterne mv. Kbh.: Schultz, 1923. 3 bd.

Betænkning I afgivet af den under 23. december 1924 af nedsatte kommission angående sociale foranstaltninger over for degenerativt bestemte personer. Kbh.: Justitsministeriet, 1926. 33 s.

Betænkning afgivet af Udvalget af 1. november 1927 til drøftelse af muligheden af Augustenborg Slots anvendelse for sindssygevæsenet. Kbh.: Schultz, 1928. 16 s.

Betænkning afgivet af kommissionen angående lægers retsstilling. Kbh.: Schultz, 1931. 191 s.

Betænkning afgivet af det af Socialministeriet nedsatte udvalg angående socialreformen. Kbh.: Schultz, 1935. 125 s.

Betænkning afgivet af den af Justitsministeriet nedsatte kommission angående lovligheden af svangerskabsafbrydelser m.v. Kbh.: Justitsministeriet, 1936.

Betænkning afgivet af det af Socialministeriet under 13. marts 1930 nedsatte udvalg angående vanføreforsorg m.v. Bind 4: Forbedret håndværksmæssig uddannelse af blinde m.m. Kbh.: Schultz, 1937. 103 s.

Betænkning afgivet af det af Indenrigsministeren under 19. juni 1936 nedsatte udvalg til drøftelse af visse spørgsmål vedrørende sindssygevesenet. Kbh.: Indenrigsministeriet, 1937. 1 bd.

Betænkning 1-2 afgivet af det af Socialministeriet under 18. juli 1936 nedsatte udvalg angående forskellige forhold vedrørende åndssvageforsorgen, børneforsorgen m.m., ændringer i Forsorgslovens afsnit II: Børneværn, lærlingeplejehjemmenes omorganisation m.v. samt almindelige regler for de anerkendte opdragelsehjem. Kbh.: Socialministeriet, 1939. 129 s.

Betænkning afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet under 19. april 1941 nedsatte udvalg angående den mod børne- og åndssvageforsorgen offentligt fremførte kritik. Kbh.: Socialministeriet, 1941. 44 s.

Betænkning afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet under 30. april 1941 nedsatte udvalg angående det administrative tilsyn med børneforsorgens institutioner. Kbh.: Schultz, 1942. 73 s.

Indstilling til Socialministeriet angående betænkningen af det af Arbejds- og Socialministeriet under 19. april 1941 nedsatte udvalg for så vidt angår de deri indeholdende forslag vedrørende børneforsorgen. Kbh., 1943. 1 bd.

Betænkning afgivet af det af Undervisningsministeriet nedsatte udvalg vedrørende oprettelse af særklasser i folkeskolen. Kbh., 1943. 1 bd.

Betænkning I afgivet af Udvalget af 26. november 1943 angående betimeligheden af opførelse af nye sindssygehospitaller i Nordjylland og på Sjælland. Kbh., 1944. 100 s.

Betænkning II afgivet af Udvalget af 26. november 1943 angående betimeligheden af opførelse af nye sindssygehospitaller i Nordjylland og på Sjælland. Kbh., 1945. 1 bd.

Betænkning afgivet af Udvalget af 23. november 1945 angående hospitalisering af sindssyge på Fyn og i det sydlige Jylland. Kbh.: Schultz, 1948. 53 s.

Betænkning afgivet af den af Socialministeriet under 4. november 1939 nedsatte døvekommission.
Kbh.: Schultz, 1949. 101 s.

Betænkning afgivet af det af Justitsministeriet den 11. april 1946 nedsatte udvalg om oprettelse af et kriminalasyl for psykisk abnorme lovovertrædere. Kbh.: Schultz, 1949. 52 s.

Betænkning vedrørende plejepenge, tilskud, lønnings- og boligforhold m.v. ved institutioner for børneforsorg. Roskilde, 1949. 29 s.
Note: Udarbejdet af et udvalg nedsat af Børnesagens Fællesråd og Danske Børnesagsarbejders Sammenslutning.

Betænkning vedrørende børneforsorgsinstitutionernes økonomi m.v. afgivet af de af Socialministeriet nedsatte udvalg om forebyggende børneforsorg og om opdragelseshjemmene, afgivet 2. februar 1950. Kbh., 1950. 248 s.

Betænkning nr. 4 - Betænkning om erhvervsmæssige foranstaltninger for erhvervshæmmede, afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet nedsatte udvalg. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1951. 114 s.

Betænkning nr. 46 - Betænkning vedrørende opdragelsesmæssige metoder i opdragelseshjem afgivet af det af Socialministeriet d. 17. januar 1950 nedsatte udvalg om ændring af hustugtreglementet for opdragelseshjemmene m.v. Kbh.: Socialministeriet, 1952. 83 s.

Betænkning nr. 47 - Betænkning vedrørende en særlig uddannelse af ledere og medarbejdere til opdragelseshjem, afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet den 8. marts 1947 nedsatte udvalg vedrørende uddannelse af ledere og medarbejdere til børneforsorgens institutioner. Kbh.: Schultz, 1952. 48 s.

Betænkning nr. 52 - Betænkning vedrørende husholdningsuddannelsen i opdragelseshjem for piger, afgivet af et af Arbejds- og Socialministeriet under 17. marts 1947 nedsat udvalg. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1952. 31 s.

Betænkning nr. 59 - Den tilpasningsvanskelige ungdom, betænkning afgivet af Ungdomskommissionen. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1952. 328 s.
Note: Hører sammen med Betænkning nr. 252

Betænkning nr. 77 - Betænkning vedrørende for sorgen for børn og unge, som har særlige tilpasningsvanskeligheder, afgivet af et af Arbejds- og Socialministeriet under 7. december 1951 nedsat udvalg. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1953. 78 s.

Betænkning nr. 96 - Betænkning angående ændring af svangerskabslovgivningen m.v. afgivet af den af Justitsministeriet den 9. januar 1950 nedsatte kommission. Kbh.: Justitsministeriet, 1954. 185 s.

Betænkning nr. 99 - Betænkning vedrørende forsorgen for talelidende, afgivet af en af Socialministeriet under 12. maj 1949 nedsat kommission angående omorganisation af forsorgen for talelidende. Kbh.: Socialministeriet, 1954. 96 s.

Betænkning nr. 122 - Betænkning om sparemulighederne indenfor børneforsorgen, afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet under 28. november 1952 nedsatte udvalg. Kbh.: Finansministeriet, 1955. 224 s.

Betænkning nr. 128 - Betænkning vedrørende en særlig uddannelse af ledere og medarbejdere indenfor børneforsorgen, afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet den 8. marts 1947 nedsatte udvalg vedrørende uddannelse af ledere og medarbejdere til børneforsorgens institutioner. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1955. 131 s.

Betænkning nr. 129 - Betænkning vedrørende forsorgen for blinde og stærkt svagsynede, afgivet af en af Socialministeriet under 7. april 1949 nedsat kommission angående omorganisation af forsorgen for blinde og stærkt svagsynede. Kbh.: Socialministeriet, 1955. 145 s.

Betænkning nr. 149 - Betænkning om de retspsykiatriske undersøgelser i straffesager afgivet af Kommissionen til overvejelse af spørgsmål vedrørende de retspsykiatriske undersøgelser i straffesager. Kbh.: Justitsministeriet, 1956. 164 s.

Betænkning nr. 165 - Betænkning afgivet af Kommissionen af 29. marts 1952 vedrørende statens sindssygevæsen. Kbh.: Indenrigsministeriet, 1956. 206 s.

Betænkning nr. 181 - Betænkning vedrørende børneforsorgens administration m.v. afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet den 15. oktober 1953 nedsatte udvalg. 1. del. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1957. 83 s.

Betænkning nr. 185 - Betænkning om åndssvageforsorgens problemer. Afsnit 1, afgivet af det af Socialministeriet den 30. april 1954 nedsatte udvalg. Kbh.: Statens Trykningskontor, 1957. 20 s.

Note: Hører sammen med Betænkning nr. 204.

Betænkning nr. 191 - Betænkning vedrørende børneforsorgens administration m.v. afgivet af det af Arbejds- og Socialministeriet den 15. oktober 1953 nedsatte udvalg. 2. del. Kbh.: Arbejds- og Socialministeriet, 1958. 104 s.

Betænkning nr. 204 - Betænkning om åndssvageforsorgen, afgivet af det af Socialministeriet den 30. april 1954 nedsatte udvalg til behandling af åndssvageforsorgens problem. Kbh.: Socialministeriet, 1958. 1 bd.

Note: Hører sammen med Betænkning nr. 185.

Betænkning nr. 207 - Betænkning vedrørende uddannelse af tale- og tunghørelærere. Kbh.: Socialministeriet, 1958. 47 s.

Betænkning nr. 208 - Forsorgen for alkohollidende. Betænkning afgivet af udvalget angående forsorgen for de i forsorgslovens kapitler XXIV-XXVII omhandlede personer. Kbh.: Socialministeriet, 1958. 114 s.

Betænkning nr. 220 - Betænkning om arbejdsanstalterne, afgivet af udvalget angående forsorgen for de i Forsorgslovens kapitler XXIV-XXVII omhandlede personer. Kbh.: Socialministeriet, 1959. 112 s.

Note: Udvalget angående forsorgen for de i forsorgslovens kapitler XXIV-XXVII omhandlede personer har afgivet følgende betænkninger: Betænkning nr. 28, 102, 208, 220.

Betænkning nr. 252 - Betænkning vedrørende Ungdomskommissionens betænkning om den tilpasningsvanskelige ungdom, afgivet af det af Socialministeriet under 8. juni 1954 nedsatte udvalg.

Kbh., Socialministeriet; 1960. 78 s.

Note: Hører sammen med Betænkning nr. 59.

Betænkning nr. 255 - Betænkning fra børne- og ungdomsforsorgens pædagogiske nævn vedrørende behandlingen af unge med særligt alvorlige tilpasningsvanskeligheder. Kbh.: Socialministeriet, 1960. 81 s.

Betænkning nr. 262 - Betænkning vedrørende børneforsorgen og mødrehjælpen, afgivet af det af Socialministeriet under 24. maj 1955 nedsatte udvalg. Kbh.: Socialministeriet, 1960. 156 s.

Betænkning om uddannelse af åndssvageforsorgens personale, afgivet af det af bestyrelsen for Statens Åndssvageforsorg den 7. marts 1960 nedsatte udvalg vedrørende uddannelse af plejepersonale ved åndssvageforsorgen. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1960. 61 s.

Betænkning nr. 277 – Betænkning vedrørende folkeskolens specialundervisning. Kbh.: Undervisningsministeriet, 1961.

Note: ”Den grønne betænkning”.

Betænkning nr. 308 - Betænkning vedrørende arbejdstiden ved opdragelseshjemmene. Kbh., 1962. 12 s.

Betænkning nr. 326 - Betænkning vedrørende revision af Loven om børne- og ungdomsforsorg afgivet af revisionsudvalget af 1961. Kbh.: Socialministeriet, 1963. 95 s.

Betænkning nr. 353 - Betænkning om sterilisation og kastration afgivet af det af Justitsministeriet den 30. december 1958 nedsatte udvalg. Kbh.: Justitsministeriet, 1964. 137 s.

Betænkning nr. 359 - Betænkning om familiepolitik afgivet af et af Socialministeren nedsat udvalg.

Kbh.: Socialministeriet, 1964. 108 s.

Betænkning nr. 382 - Betænkning I vedrørende statens hospitalsvæsen for sindslidende, afgivet af det af Indenrigsministeren under den 9. april 1964 nedsatte udvalg. Kbh.:

Indenrigsministeriet, 1965. 29 s.

Betænkning nr. 383 - Betænkning II vedrørende fængselsvæsenets anstaltsorganisation, fra det ved Justitsministeriets skrivelse af 29. december 1960 nedsatte udvalg. Kbh.:

Justitsministeriet, 1965. 84 s.

Note: Hører sammen med Betænkning nr. 309.

Betænkning nr. 407 - Betænkning vedrørende forholdsregler til opretholdelse af god orden i skolen, afgivet af det af Undervisningsministeriet den 24. januar 1964 nedsatte udvalg. Kbh.: Undervisningsministeriet, 1966. 40 s.

Betænkning nr. 440 – Forsørgerbegrebet, studier i familiens retlige problemer. Kbh.: Statsministeriet, 1966. 1 bd.

Betænkning nr. 450 – Betænkning om oprettelse af en særlig behandlingsinstitution for en del af de psykisk abnorme lovovertrædere afgivet oktober 1966. Kbh., 1967. 87 s.

Betænkning nr. 494 - Betænkning om handicappede unges deltagelse i fortsat undervisning i og ud over folkeskolen afgivet af det af Undervisningsministeriet den 24. juni 1964 nedsatte udvalg. Kbh.: Undervisningsministeriet, 1968. 1 bd.

Betænkning nr. 543 - Socialreformkommissionens 1. betænkning. Det sociale trykkesystem: struktur og dagpenge. Kbh.: Statens Trykningskontor, 1969. 472 s.

Betænkning afgivet af udvalget af 7. marts 1969 til undersøgelse af forholdene for de spastiske børn på Ebberødgård. Kbh.: Socialministeriet, 1969. 1 bd.

Betænkning nr. 547 - Socialpædagogiske uddannelsers indhold. Betænkning afgivet af Uddannelseskommissionen for det sociale område. Kbh.: Socialministeriet, 1970. 139 s.

Betænkning nr. 564 - Betænkning vedrørende koordinering og udbygning af foranstaltninger for børn og unge med psykiske afvigelser, afgivet af det af Indenrigsministeren under 29. november 1965 nedsatte udvalg. Kbh.: Indenrigsministeriet, 1970. 64 s.

Betænkning nr. 664 - Socialreformkommissionens 2. betænkning. Det sociale trykkesystem, tryghed og bistand. Kbh.: Statens Trykningskontor, 1972. 380 s.

Betænkning nr. 653 - Ændring af reglerne for uddannelsen til børneforsorgspædagog. Kbh.: Socialministeriet, 1973. 172 s.

Betænkning nr. 670 - Sociale uddannelser. Betænkning afgivet af Uddannelseskommissionen for det sociale område. Kbh.: Socialministeriet, 1973. 164 s.

Betænkning nr. 708 - Tillægsbetænkning til Betænkning nr. 440 om forsørgerbegrebet. Kbh.: Statsministeriet, 1974. 1 bd.

Betænkning nr. 781 - Særforsorgens udlægning. Betænkning fra udvalget om udlægning af åndssvageforsorgen og den øvrige særforsorg. Kbh.: Statens Trykningskontor, 1976. 240 s.

Betænkning nr. 76/77 - Betænkning om normeringsfastsættelse ved Åndssvageforsorgens skolevæsen. Kbh.: Socialstyrelsen, 1977. 42 s.

Betænkning nr. 803 - Betænkning om prænatal diagnostik afgivet af et udvalg under Indenrigsministeriet. Kbh.: Indenrigsministeriet, 1977. 1 bd.

Betænkning nr. 918 - Børnekommissionens betænkning. Kbh.: Socialministeriet, 1981. 315 s.

Betænkning nr. 955 - Betænkning om foranstaltninger over for åndssvage og andre svagt begavede lovovertrædere afgivet af det af Justitsministeriet den 24. september 1970 nedsatte udvalg. Kbh.: Justitsministeriet, 1982. 1 bd.

Betænkning nr. 1068 - Principbetænkning om tvang i psykiatrien, afgivet af det af Justitsministeriet nedsatte udvalg vedrørende sindslidendes retsstilling. Kbh.: Justitsministeriet, 1986. 1 bd.

Note: Samhørende med Betænkning nr. 1109.

Betænkning nr. 1109 - Afsluttende udtalelser vedrørende udformningen af en ny lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien, afgivet af det af Justitsministeriet nedsatte udvalg vedrørende sindslidendes retsstilling. Kbh.: Justitsministeriet, 1987. 109 s.

Note: Samhørende med Betænkning nr. 1068.

Bank-Mikkelsen, N. E: Om begrebet "åndssvaghed". Bilag 3 til Betænkning nr. 955 "Betænkning om foranstaltninger over for åndssvage og andre svagt begavede lovovertrædere". Kbh.: Justitsministeriet, 1982. s. 121-130.

Berntsen, Karen: Betænkning nr. 102. Klientellet på arbejdsanstalterne, en undersøgelse foretaget på foranledning af det af Socialministeriet nedsatte udvalg angående forsorgen for de i Forsorgslovens kapitler XXIV-XXVII omhandlede personer. Kbh.: Socialministeriet, 1955. 295 s.

Note: Udvalget angående forsorgen for de i forsorgslovens kapitler XXIV-XXVII omhandlede personer har afgivet følgende betænkninger: Betænkning nr. 28, 102, 208, 220.

Duysen L. H.: Betænkningen om særforsorgen er et hastværksarbejde, i hvert fald hvad angår åndssvageforsorgens centralinstitutioner er betænkningen om udlægning præget af

forudfattede meninger, inkonsekvens og manglende viden. – *I: Danmarks amtsråd. 1977; 8(6), s. 15-17.*

Elkjær Hansen B.: Et grundlag er nu lagt for udlægning af særforsorgen. Betænkningen er udarbejdet hurtigt for at få god tid til den politiske debat og de praktiske forberedelser. – *I: Danmarks amtsråd. 1976; 7(8), s. 5-6.*

Fischer-Nielsen E.: Om særforsorgens udlægning i relation til Betænkning 781/1976. – *I: Socialpædagogen. 1977; 34(18), s. 455-457.*

Cirkulærer og skrivelser

Cirkulære nr. 133 af 28. juni 1938 om politiets medvirken til sindssyge personers indlæggelse på sindssygehospital. Kbh.: Justitsministeriet, 1938. 1 bd.

Cirkulære af 26. november 1953 vedrørende opdragelsesmæssige metoder i opdragelseshjem.

Kbh.: Socialministeriet, 1953. 1 bd.

Note: Forbud mod afstraffelse med spanskrør. Legemlig revselse i form af slag på kinden med flad hånd bør ikke anvendes, og sker det, skal det straks indberettes til forstanderen. Hvert kvartal skal der indberettes til Direktoratet for Børne- og Ungdomsforsorgen, hvis der har fundet legemlig revselse sted.

Cirkulære nr. 143 af 30. september 1958 om ændringer i forsorgslovens børneværnsafsnit.

Kbh.: Socialministeriet, 1958. 55 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 1 af 1. april 1960 om opdeling i forsorgscentre. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1960. 1 bd.

Cirkulæreskrivelse nr. 7 af 1. april 1960 om behandling af personalesager. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1960. 1 bd.

Cirkulæreskrivelse nr. 6 af 15. februar 1961 til samtlige forsorgscentre om etablering og ophør af forsorg. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1961. 15 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 9 af 15. februar 1961 til samtlige forsorgscentre om forsorgens udøvelse.

Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1961. 12 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 10 af 22. maj 1962 til samtlige forsorgscentre om patienternes beklædning, soignering m.v. med bilag: Beklædning til patienter, der udskrives i familiepleje. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg; 1962. 10 s.

Cirkulære af 16. marts 1962 - Cirkulære vedrørende Lov af 31. maj 1961 om børne- og ungdomsforsorg. Kbh.: Socialministeriet, 1962. 1 bd.

Cirkulære nr. 247 af 2. december 1965 om lægetilsyn ved anerkendte børne- og ungdomshjem samt om læge- og sygehusbehandling af børn og unge i sådanne hjem. Kbh.: Socialministeriet, 1965. 1 bd.

Cirkulæreskrivelse nr. 5 af 15. juli 1966 til samtlige forsorgscentre om ydelse af hjælp til ferierejser og kostgodtgørelse under ferieophold og lignende. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1966. 4 s.

Cirkulære af 10. oktober 1966 om børne- og ungdomsværnenens virksomhed (Børneværnscirkulæret). Kbh.: Socialministeriet, 1966. 1 bd.

Cirkulæreskrivelse nr. 3 af 11. juli 1967 til samtlige forsorgscentre om regler for ydelse af tilskud m.v. til personer, der er under åndssvageforsorgens hjælpeforanstaltninger. (Med ændringer iflg. bestyrelsens skrivelse af 17.7.1968). Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1967. 12 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 4 af 14. marts 1968 til samtlige forsorgscentre om lomme penge m.v.
Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1968. 9 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 18 af 1. juli 1968 til alle forsorgscentre om formelle betingelser ved iværksættelse m.v. af fiksering, isolering og ophold på lukket afdeling såvel på centralinstitutioner som på andre institutioner ved åndssvageforsorgen. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1968. 2 s.

Skrivelse af 30. juni 1969 til alle forsorgscentre om vejledende retningslinjer for afholdelse af udgifter til kollektive ferieforanstaltninger. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1969. 2 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 23 af 23. marts 1970 om forbud mod revselse, vold eller krænkende behandling af åndssvageforsorgens patienter/elever. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1970. 3 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 25 af 25. marts 1971 til samtlige forsorgscentre om kostrekvisition m.v.
Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1971. 6 s.
Note: Bygger på anbefalinger fra Statens Levnedsmiddelinstitut.

Cirkulæreskrivelse nr. 27 af 27. september 1971 om samarbejde mellem forældre (pårørende), klienter og forsorg. Kbh.: Socialstyrelsen, Åndssvageforsorgen, 1971. 13 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 29 af 29. august 1971 om fastsættelse af belægningsnormer for åndssvageforsorgens institutioner. Kbh.: Socialstyrelsen, Åndssvageforsorgen, 1971. 1 s.

Cirkulære af 25. januar 1971 om familievejledning, tilsynsværgemål og efterværn. Kbh.: Socialministeriet, 1971. 1 bd.

Skrivelse til alle forsorgscentre journ.nr. FR.H.O.11 af 19. april 1972 om ændring af satserne i cirkulære 4 om lomme penge m.v. Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1972. 1 s.

Cirkulæreskrivelse nr. 21 af 21. januar 1969 til alle forsorgscentre om den indtil videre gældende ansvars- og kompetencefordeling mellem centerlederne, Med ændringer af 14. september 1972 (Cirkulæreskrivelse nr. 56). Kbh.: Statens Åndssvageforsorg, 1972. 23 s.

Socialministeriets cirkulære af 9. oktober 1975 - Rådgivning og tilsyn efter bistanndsloven (Rådgivningscirkulæret). Kbh.: Socialministeriet, 1975. 1 bd.

Cirkulære af 18. marts 1976 om Bistanndslovens bestemmelser om institutioner under amtskommunerne. Kbh.: Socialministeriet, 1976. 1 bd.

Cirkulæreskrivelse om socialministeriets Bekendtgørelse nr. 569 af 22. december 1979 om magtanvendelse m.v. i døgninstitutioner for børn og unge. Kbh.: Socialministeriet, 1979. 1 bd.

Melander, E., P. Skadegård: Samling af ministerielle cirkulærer m.v. vedrørende Forsorgsloven og Folkeforsikringsloven tilrettelagt til brug for de sociale myndigheder. Lyngby, 1953. 1 bd.

Vejledninger, regler og forordninger

Vejledning for værgerådene ved brugen af Lov om behandling af forbryderske og forsømte børn og unge personer. Kbh., 1905. 10 s.

Vejledning vedrørende opdragelsesmæssige metoder i opdragelseshjem. Kbh.: Schultz, 1952. 12 s.

Kortfattet vejledning i børneværnsarbejde. Kbh.: Dansk Børneværnsforening, 1961. 27 s.

Vejledning i omsorgen for elever og patienter inden for særforsorgen. Kbh.: Socialministeriet, 1961. 11 s.

Vejledning af 3. november 1967 vedrørende det opdragende arbejde i anerkendte børne- og ungdomshjem. Kbh.: Ministeriet for Familiens Anliggender, 1967. 12 s.

Undervisningsvejledning for uddannelse til børneforsorgspædagog og omsorgspædagog. Revideret udg. Kbh., 1974. 1 bd.

Retningslinjer for anvendelse af bæltefiksering og isolation m.v. inden for åndssvageforsorgen (J.nr. 1975-1211-06; beretning 1975 s. 594-95). – **I:** *Ombudsmandens beretning*. 1977, s. 52-55.

Børneforsorgspædagog og omsorgspædagog, uddannelsesvejledning. Kbh.: Socialstyrelsen, Bistandsafdelingen, 1978. 153 s.

Vejledning om pædagogiske midler, jfr. Socialministeriets Bekendtgørelse nr. 569 af 22. december 1979 om magtanvendelse m.v. i døgninstitutioner for børn og unge. Kbh.: Socialministeriet, 1979. 1 bd.

Børneforsorgspædagog og omsorgspædagog, uddannelsesvejledning. Revideret udg. Kbh.: Undervisningsministeriet, 1980. 165 s.

Rapporter mv.

Haarløv, Tyge: Administrative opdragelsessanktioner, et bidrag til vurdering af de til gennemførelsen af børne- og ungdomsforsorg tilladte indgreb i retsforholdet mellem forældre og børn og i unges ret til selv at træffe bestemmelse om deres personlige forhold. Kbh.: Gad, 1962. 364 s.

Rapport afgivet af den af Socialministeren nedsatte arbejdsgruppe vedrørende en eventuel ændring af kompetenceregler m.v. med hensyn til tvangsanbringelse af børn og unge uden for hjemmet. Kbh.: Socialministeriet, 1979. 33 s. 7 bilag.

Watt Boolsen, M, J. Mehlbye, L. Sparre: Regler for visitation til døgnanbringelse i Københavns Kommune i 1980. – *I: Børns opvækst uden for hjemmet*. Kbh.: AKF's forlag, 1986, s. 214-219.

Samtidige tidsskrifter

I denne liste er medtaget tidsskrifter, som enten generelt er meget relevante eller kan indeholde artikler, som kan være relevante. Listen er ikke en komplet liste over alle de tidsskrifter, som er nævnt i den samlede bibliografi til projektet ”Anbragt i historien.” Oplysninger om bestand er hentet fra Det kongelige Biblioteks katalog REX og fra Bibliotek.dk

Barnet, medlemsblad for Dansk Børnehjemsforening. Kbh.: Dansk Børnehjemsforening. Bd. 1 – 192, 1918 – 1950.

Barnets blad. Kbh.: De Samvirkende Forældreforeninger. Bd. 1926 – 1943.
Fortsættes som: Forældrebladet.

Børn i tiden. Kbh.: Børnesagens Fællesråd. Bd. 68 – 100, 1973 - 2005.
Fortsættelse af: Børnesagens tidende.

Børnesagens tidende, organ for Dansk Børneforsorg. Kbh.: Dansk Børneforsorg. Bd. 1 - 67, 1906-1972.
Fortsættes som: Børn i tiden.

Børnesagsarbejderen. Hvidovre: Danske Børnesagsarbejderes Sammenslutning. Bd. 1 - 11, 1944 - 1961.
Fortsættes som: Børnesagspædagogen.

Børnesagspædagogen. Hvidovre: Danske Børnesagsarbejderes Sammenslutning. Bd. 1961 – 1966.
Fortsættes som: Socialpædagogen.

Evnesvages vel. Kbh.: Landsforeningen Evnesvages Vel. Bd. 7 - 35, 1958 – 1986.
Fortsættelse af: Landsforeningen for Evnesvages Vel – Kellers Minde.
Fortsættes som: LEV bladet.

Forebyggende børneværn, tidsskrift for Landsforeningen af børnehaver, asyler, fritidshjem. Kbh.: Landsforeningen. Bd. 1942 – 1970.

Forældrebladet. Kbh. 1943 – 1950.
Fortsættelse af: Barnets blad.

Funktionæren, medlemsblad for de danske åndssvageanstalters funktionærforeninger. Hillerød: Funktionærforeningen. Bd. 1919 – 1938.

Funktionærbladet, medlemsblad for Åndssvageforsorgens Personaleforbund. Kbh.: Personaleforbundet. Bd. 1 - 38, 1939 – 1976.
Fortsættes som: ÅP-bladet.

Handicap og samfund, et handicaphistorisk tidsskrift. Udgivet af Historisk Selskab for Handicap og Samfund. Herlev: Dansk Psykologisk Forlag. Bd. 1993 – 1998.
Fortsættelse af: Handicaphistorie.
Fortsættes som: Handicaphistorisk tidsskrift.

Handicaphistorie, årbog fra Historisk Selskab for Handicap og Samfund. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. Bd. 1 - 6, 1987 - 1992.
Fortsættes som: Handicap og samfund.

Handicaphistorisk tidsskrift. Udgivet af Historisk Selskab for Handicap og Samfund. Kbh.: Dansk Psykologisk Forlag. Bd. 1 ff., 1999 ff.
Fortsættelse af: Handicap og samfund.

Handicap-nyt. Kbh.: Dansk Handicap Forbund. Bd. 63 ff., 1989 ff.
Fra 2007 e-adgang fra Forbundets hjemmeside.
Fortsættelse af: Vanførebladet.

Kellers Minde, medlemsblad for Landsforeningen for Evnesvages Vel. Kbh.: Landsforeningen. Bd. 1 - 5, 1952 – 1956.
Fortsættes som: Landsforeningen for Evnesvages Vel – Kellers Minde.

Landsforeningen for Evnesvages Vel – Kellers Minde. Kbh.: Landsforeningen. Bd. 1956 – 1959.
Fortsættelse af: Kellers Minde.
Fortsættes som: Evnesvages Vel.

LEV bladet. Hvidovre: Landsforeningen LEV. Bd. 36 ff., 1987 ff.
Fortsættelse af: Evnesvages Vel.

Medlemsblad for Foreningen af Vanføre og Lemlæstede. Kbh.: Foreningen. Bd. 1, 1926.
Fortsættes som: Vanførebladet.

Nordisk tidsskrift för sinnesslövärd. Stockholm. Bd. 34 - 38, 1932 – 1936.
Fortsættelse af: Tidsskrift for åndssvage- og blindesagen i Norden.
Fortsættes som: Nordisk tidsskrift for åndssvageforsorg.

Nordisk tidsskrift for åndssvageforsorg. Vejle. Bd. 39 - 56, 1937 – 1959.
Fortsættelse af: Nordisk tidsskrift för sinnesslövärd.

Nyt tidsskrift for abnormvæsen omfattende åndssvage, blinde- og vanføre-sagen i Norden. Vejle. Bd. 1 - 32, 1899 - 1930.

Fortsættes som: Tidsskrift for åndssvage- og blindesagen i Norden.

Socialpædagogen. Kbh.: Socialpædagogernes Landsforbund. Bd. 24 ff., 1967 ff.
Nogle numre med titlen: Socialpædagogen – ÅP bladet, Åndssvageforsorgens Personaleforbund.

Fortsættelse af: Børnesagspædagogen.

Tidsskrift for åndssvage- og blindesagen i Norden. Kbh. Bd. 33, 1931

Fortsættelse af: Nyt tidsskrift for abnormvæsen omfattende åndssvage, blinde- og vanføre-sagen i Norden.

Fortsættes som: Nordisk tidsskrift för sinnesslövärd.

Vanførebladet. Kbh.: Landsforeningen af Vanføre. Bd. 2 – 62, 1927 – 1988.

Fortsættelse af: Medlemsblad for Foreningen af Vanføre og Lemlæstede.

Fortsættes som: Handicap-nyt.

ÅP-bladet, medlemsblad for Åndssvageforsorgens Personaleforbund. Kbh.: Personaleforbundet. Bd. 38(11) – 43, 1976 – 1980.

Indgået i: Socialpædagogen.

Årsberetning - Foreningen af 1915. Bd. 1938 – 1981.

Fortsættelse af: Årsberetning for Værneforeningen af 1915.

Årsberetning for Værneforeningen af 1915. Bd. 1934/37 – 1937/38.

Fortsættelse af: Årsberetning for Værneforeningen for Svagt Begavet Ungdom

Fortsættes som: Årsberetning - Foreningen af 1915.

Årsberetning for Værneforeningen for Svagt Begavet Ungdom. Bd. 1916/17 – 1932/34.

Fortsættes som: Årsberetning for Værneforeningen af 1915.

Andre tidsskrifter med relevante artikler

Acta psychiatrica et neurologica. Kbh. Bd. 1 - 25, 1926 – 1950.

Fortsættes som: Acta psychiatrica et neurologica Scandinavica.

Acta psychiatrica et neurologica. Supplement. Kbh. Bd. 1 - 72, 1932 – 1951.

Fortsættes som: Acta psychiatrica et neurologica Scandinavica. Supplement.

Acta psychiatrica et neurologica Scandinavica. Kbh. Bd. 26 - 36, 1951 – 1961.

Opdelt i: Acta neurologica Scandinavica og Acta psychiatrica Scandinavica.

- Acta psychiatrica et neurologica Scandinavica. Supplement.* Kbh. Bd. 73 - 159, 1951 – 1961.
Opdelt i: *Acta neurologica Scandinavica. Supplement* og *Acta psychiatrica Scandinavica. Supplement*
- Acta psychiatrica Scandinavica.* Kbh. Bd. 37 ff., 1962 ff.
- Acta psychiatrica Scandinavica. Supplement.* Kbh. Bd. 160 ff., 1962 ff.
- Agrippa.* Kbh.: FADL. Bd. 1 - 20, 1978 – 2000 (psykiatri)
- Amalie, Galebevægelsens blad.* Kbh. Bd. 1979 ff.
- Asterisk,* magasin. Århus: Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU).
Online: <http://edu.au.dk/aktuelt/asterisk/>
- Beretning. Foreningen til Støtte for Mødre og Børn. Kbh. 1939/40 – 1950/53.
Fortsættelse af: Årsberetning, Mødrehjælpen.
- Bibliotek for Læger.* Kbh.: Den Almindelige Danske Lægeforening (Lægeforeningen).
Kbh. Bd. 1 ff., 1809 ff.
- Dansk audiologopædi.* Tønder. Bd. 12 ff., 1976 ff.
Fortsættelse af: Medlemsblad for Talepædagogisk Forening.
- Dansk Blindesamfund.* Kbh. Bd. 38 - 78, 1953 – 1993.
Fortsættelse af: Medlemsblad for Dansk Blindesamfund.
Fortsættes som: Medlemsbladet / Dansk Blindesamfund.
- Dansk medicinhistorisk årbog.* Kbh. Bd. 1972 ff.
Fortsættelse af: Årsberetning, Københavns Universitet Medicin-Historisk Museum.
- Dansk psykolog nyt.* Kbh.: Dansk Psykologforening. Bd. 18 - 39, 1964 – 1985.
Fortsættelse af: Dansk Psykologforeningens meddelelser
- Dansk Psykologforeningens meddelelser.* Kbh.: Dansk Psykologforening. Bd. 1947 – 1963.
Fortsættes som: Dansk psykolog nyt.
- Dansk pædagogisk tidsskrift.* Albertslund. Bd. 23 ff., 1975 ff.
Fortsættelse af: Pædagogisk-psykologisk tidsskrift og Vor ungdom.
- Dansk tidsskrift for specialpædagogik.* Holsted: Dansk Forening for Specialpædagogik.
Bd. 14 - 15, 1979 – 1980.
Fortsættelse af: Hjælpeskolen.

Døvebladet. Kbh.: Forældreforeningen Bonaventura. Bd. 59 - 99, 1950 – 1989.
Fortsættes som: Døvebladet og DDI-sport.

Døves jul. Kbh.: Danske Døves Landsforbund. Bd. 1976 ff.
Fortsættelse af: Jul – døves julehefte.

Handicap information. Brøndby: Dansk Handicap Idræts-Forbund. Bd. 1 - 10, 1979 - 1986.
Fortsættelse af: Information, Dansk Handicap Idræts-Forbund.
Fortsættes som: Handicapidræt.

Handicapidræt. Brøndby: Dansk Handicap Idræts-Forbund. Bd. 11 ff., 1987 ff.
Fortsættelse af: Handicap information.

Handicap-nyt. Kbh.: Dansk Handicap Forbund. Bd. 63 ff., 1989 ff.
Fortsættelse af: Vanførebbladet.

Hjælpekolen. Vejle: Danmarks Hjælpekoleforening. Bd. 1 - 13, 1966 – 1978.
Fortsættes som: Dansk tidsskrift for specialpædagogik.

Hørelsen, medlemsblad for Høreforeningen. Hvidovre: Landsforeningen for Bedre Hørelse. Bd. 49 ff., 1962 ff.

Information, Dansk Handicap Idræts-Forbund. Brøndby, Bd. 1977 – 1978.
Fortsættes som: Handicap information.

Jul, døves julehefte. Kbh.: Danske Døves Landsforbund. Bd. 1974 – 1975.
Fortsættelse af: Tyst jul.
Fortsættes som: Døves jul.

Medicinsk forum. Kbh.: Den Almindelige Danske Lægeforening, Foreningen af Danske Medicinfabrikker. Bd. 1 - 41, 1948 – 1988.

Medicinhistorisk årbog. – Kbh. Bd. 1972 ff.
Fortsættelse af: Årsberetning, Københavns Universitet Medicin-Historisk Museum.

Medlemsblad for Dansk Blindesamfund. Kbh. Bd. 1 - 38, 1916 – 1953.
Fortsættes som: Dansk Blindesamfund.

Medlemsblad for Foreningen af Vanføre og Lemlæstede. Kbh. Bd. 1, 1926.
Fortsættes som: Vanførebbladet.

Medlemsbladet. Kbh.: Dansk Blindesamfund. Bd. 78 - 87, 1993 – 2002.
Fortsættelse af: Dansk Blindesamfund.

Fortsættelse opdelt i: Medlemsbladet Region 1; Medlemsbladet Region 2; Medlemsbladet Region 3.

Medlemsblad for Talepædagogisk Foreningen. Kbh. Bd. 1965 – 1975.
Fortsættes som: Dansk audiologopædi.

Månedsskrift for praktisk lægegerning. Kbh. Bd. 1 ff., 1922 ff.

Nordisk psykiatrisk medlemsblad. Kbh. Bd. 1 - 12, 1947 – 1958.
Fortsættes som: Nordisk psykiatrisk tidsskrift.

Nordisk psykiatrisk tidsskrift. Oslo. Bd. 13 - 45, 1959 – 1991.
Fortsættelse af: Nordisk psykiatrisk medlemsblad.

Nordisk tidsskrift för dövstumskolan. Bromma. Bd. 1899 – 1956.
Fortsættes som: Nordisk tidsskrift för dövundervisningen.

Nordisk tidsskrift för dövundervisningen. Bromma. Bd. 1957 – 1988.
Fortsættelse af: Nordisk tidsskrift för dövstumskolan.

Nordisk tidsskrift for kriminalvidenskab. Kbh. Bd. 1949 ff.

Nordisk tidsskrift for specialpedagogikk. Oslo. Bd. 1960 – 2002.
Fortsættelse af: Hjælpskolan, værneskolen, særskolen. Stockholm.

Psyke og logos. Kbh. Bd. 1980 ff.

Pædagogisk-psykologisk tidsskrift. Kbh. Bd. 1 - 12, 1940/1941 – 1952.
Fortsættes som: Dansk pædagogisk tidsskrift.

Social kritik, tidsskrift for social analyse og debat. Kbh. Bd. 1 ff., 1988 ff.

Socialrådgiveren. Kbh.: Dansk Socialrådgiverforening. Bd. 1938 ff.

Socialt tidsskrift. Kbh. Bd. 1– 54, 1925 – 1978.
Fortsættelse af: Social forsorg.

Tidsskrift for tunghøre, medlemsblad for Dansk Tunghøreforening. Kbh. Bd. 1 - 47, 1914 – 1962.
Fortsættes som: Hørelsen.

Tyst jul. Kbh.: Danske Døves Landsforbund. Bd. 1955 – 1973.
Fortsættes som: Jul – døves julehefte.

Vanførebladet. Kbh.: Landsforeningen af Vanføre. Bd. 2 - 62, 1927 – 1988.
Fortsættelse af: Medlemsblad for Foreningen af Vanføre og Lemlæstede.
Fortsættes som: Handicap-nyt.

Vera. Kbh.: BUPL. Bd.1996 ff.

Vor ungdom, tidsskrift for opdragelse og undervisning. Kbh.: Pædagogisk Selskab. Bd. 1879 – 1952.
Fortsættes som: Dansk pædagogisk tidsskrift.

Ugeskrift for Læger. Kbh.: Lægeforeningen. Bd. 1 ff., 1839 ff.

Årsberetning, Københavns Universitet Medicin-Historisk Museum. Kbh. Bd. 1950-1971.
Fortsættes med titlen: Dansk medicinhistorisk årbog.

Årsberetning, Mødrehjælpen. Kbh. 1923 – 1938/39.
Fortsættes som: Beretning. Foreningen til Støtte for Mødre og Børn.

Årsberetning, Svendborg Amts Museum. Svendborg. Bd. 1971/1972 – 1975/1976.
Sammenlagt med: Årsberetning, Svendborg og Omegns Museum.

Årsberetning, Svendborg og Omegns Museum. Svendborg. Bd. 1966 – 1978.
Fortsættes som: Årbog for Svendborg og Omegns Museum.
Fortsættelse af: Årsberetning, Svendborg Amts Museum.

Årbog, Svendborg Museum. Svendborg. Bd. 2007 ff.
Fortsættelse af: Årbog for Svendborg & Omegns Museum.

Årbog for Svendborg og Omegns Museum. Svendborg: Museumsforeningen. Bd. 1979 – 2005/2006.
Fortsættes som: Årbog, Svendborg Museum.
Fortsættelse af: Årsberetning, Svendborg og Omegns Museum, Svendborg Amts Museum.

Tidsskrifter og beretninger fra offentlige myndigheder o.l.

Arbejds- og Socialministeriernes økonomisk-statistiske undersøgelser. Kbh. Bd. 1 - 39, 1938 – 1973.

Beretning om sindssygehospitalerne i Danmark. Kbh. Bd. 1953 – 1956.

Fortsættelse af: Årsberetning for sindssygehospitalerne i Danmark.

Indgået i: Medicinalberetning for Kongeriget Danmark for året ...

Beretninger om Sct. Hans Hospital og Statens Sindssygehospitaller. Kbh. Bd. 1925 – 1946.

Fortsættes som: Årsberetning fra sindssygehospitalerne i Danmark.

Danmarks Amtsråd, orientering og debat. Kbh.: Amtsrådsforeningen. Bd. 1- 33, 1970 – 2002.

Folketingets Ombudsmands beretning. Kbh. Bd. 1955 ff.

Medicinalberetning 1 for kalenderåret ... Kbh. Bd. 1967 – 1978.

Fortsættelse af: Medicinalberetning for Kongerige Danmark for året ...

Medicinalberetning for Kongeriget Danmark for året ... Kbh. Bd. 1868 – 1966.

Fortsættes som: Medicinalberetning 1 for kalenderåret ...

Årsberetning for sindssygehospitalerne i Danmark. Kbh. Bd. 1947 – 1952.

Fortsættelse af: Beretning om Sct. Hans Hospital og Statens Sindssygehospitaller i Danmark.

Fortsættes som: Beretning om sindssygehospitalerne i Danmark.

Vedr. Love, Betænkning, Cirkulærer mv. henvises til:

Betænkninger online: http://www.minibib.dk/F?func=file&file_name=find-b&local_base=stanet

Folketingstidende, oversigt over Folketingets forhandlinger mv. i folketingsåret ... Kbh. Bd. 1953/54 - 2008/09.

Fra 2009/10 online-tilgængelig på

<http://www.folketingstidende.dk/Folketingstidende.aspx>

Hver årgang består af: Forhandlingerne i folketingsåret; Tillæg A: Fremsatte lovforslag mv. (undtagen finans- og tillægsbevillingslovforslag); Tillæg B: Udvalgenes betænkninger m.v. (undtagen betænkninger over finans- og tillægsbevillingslovforslag); Tillæg C: Vedtagne lovforslag og beslutninger m.v. (undtagen finans- og tillægsbevillingslovforslag); Tillæg D: Finans- og tillægsbevillingslovforslag og betænkninger herover;

Online ses også Tillæg E: Aktstykker; Tillæg F: Referat af forhandlingerne i Folketingssalen; Tillæg G: Forespørgsler, Redegørelser, Forslag til vedtagelse; Tillæg H: Lovforslag optrykt efter 2. behandling.

Fortsættelse af: Rigsdagstidende.

Ministerialtidende for kongeriget Danmark, afdeling A og B. Kbh. Bd. 1871 – 1976.

Heri offentliggøres cirkulærer, men dog ikke alle.

Fortsættes som: Ministerialtidende for kongeriget Danmark. Kbh. Bd. 1977 - 2008.

2008-2012 kun online-tilgængelig på

<https://www.ministerialtidende.dk/eurl.axd/40e79be524f08148b09029adebcd2ba4/>

Retsinformation online: <https://www.retsinformation.dk/Forms/R0500.aspx>

Rigsdagstidende. Kbh. Bd. 1850 – 1953.

Opdelt i samlinger, som hver består af følgende: Forhandlinger i Folketinget;

Forhandlinger i Landstinget; Tillæg A: Forelagte lovforslag m.m.; Tillæg B: Udvalgenes betænkninger m.m.; Tillæg C: Vedtagne lovforslag, beslutninger m.m.; Oversigt over forhandlingerne i Rigsdagen; Forhandlinger i Folketinget.

Fortsættes som: Folketingstidende.

Se desuden på de enkelte ministeriers hjemmesider

Vedr. Statistik henvises til:

Befolkningens bevægelser. Kbh.: Danmarks Statistik. Bd. 1931 – 2004.
Del af Statistiske meddelelser.

Statistisk Årbog. Kbh.: Danmarks Statistik. Bd. 1896 ff.
Onlineadgang til alle år
<http://www.dst.dk/da/statistik/publikationer/vispub.aspx?cid=16252>

Statistiske efterretninger. Kbh.: Danmarks Statistik. Bd. 1 – 67, 1909 – 1975.
Fortsættes delvis som: Statistiske efterretninger A.

Statistiske efterretninger A. Kbh.: Danmarks Statistik. Bd. 68 – 74, 1976 – 1982.
Delvis forsættelse af: Statistiske efterretninger.
Herfra udskilt flere serier bl.a.: Socialstatistik.